

# Cigav bo grad v Beltincih?



STR. 3

Foto: PURAG

## Tri desetletja od smrti grofice, lastništvo gradu pa še ni znano



STR. 9

Foto: L. K.

Cipot bo sprožil postopke tudi zoper pisce ovadbe

## Dejan Rituper že vložil ovadbo zaradi ponarejanja listin



STR. 2

## Pomurka in Pomurec meseca junija



Poslušalci Murskega vala in bralci Vestnika ste odločili, da je Pomurka meseca junija magistra farmacije, specialistka in vodja regulative v Galexu, **Vladka Čahuk Vaupotič**, dobitnica Minarikovega priznanja. Prejela je 86 glasov. Pomurec meseca junija pa je postal **Peter Podlunšek**, akrobatski letalec, zaslužen za atraktivno izvedbo letalskega mitinga AIR BORNE 07. Prejel je 170 glasov.

Skupno vas je glasovalo 427.

Predloge za julijski izbor najdete na strani 11.

Izpolnite in pošljite objavljeno glasovnico ali glasujte tako, da pošljete SMS-sporočilo.

## Najprej sanacijski program za Pomurje, potem regijo

STR. 20 - Nogomet

Preigrala Pavlina,  
zdaj čaka Arsenal

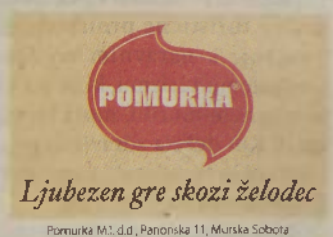
Foto: N. J.

STR. 10 - Pogovor  
s prvim menedžerjem  
Mure pred njegovim  
odhodom iz družbe»Največja  
Murina vrednota  
so ljudje«

Foto: N. J.

STR. 11 - Timotej Lazar  
iz Murske SobotеStrahu, da grem  
v Iran, ni bilo

Foto: N. J.



NAROČNIK



**IZJAZA OB ČETRTKIN.** Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rittup Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balazec Pecek, Joze Graj, (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški prelom). **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), e. s. 538 17 10, 538 17 11, 538 17 12, 538 17 13, 538 17 14, 538 17 15, 538 17 16, 538 17 17, 538 17 18, 538 17 19, 538 17 20, 538 17 21, 538 17 22, 538 17 23, 538 17 24, 538 17 25, 538 17 26, 538 17 27, 538 17 28, 538 17 29, 538 17 30, 538 17 31, 538 17 32, 538 17 33, 538 17 34, 538 17 35, 538 17 36, 538 17 37, 538 17 38, 538 17 39, 538 17 40, 538 17 41, 538 17 42, 538 17 43, 538 17 44, 538 17 45, 538 17 46, 538 17 47, 538 17 48, 538 17 49, 538 17 50, 538 17 51, 538 17 52, 538 17 53, 538 17 54, 538 17 55, 538 17 56, 538 17 57, 538 17 58, 538 17 59, 538 17 60, 538 17 61, 538 17 62, 538 17 63, 538 17 64, 538 17 65, 538 17 66, 538 17 67, 538 17 68, 538 17 69, 538 17 70, 538 17 71, 538 17 72, 538 17 73, 538 17 74, 538 17 75, 538 17 76, 538 17 77, 538 17 78, 538 17 79, 538 17 80, 538 17 81, 538 17 82, 538 17 83, 538 17 84, 538 17 85, 538 17 86, 538 17 87, 538 17 88, 538 17 89, 538 17 90, 538 17 91, 538 17 92, 538 17 93, 538 17 94, 538 17 95, 538 17 96, 538 17 97, 538 17 98, 538 17 99, 538 18 00, 538 18 01, 538 18 02, 538 18 03, 538 18 04, 538 18 05, 538 18 06, 538 18 07, 538 18 08, 538 18 09, 538 18 10, 538 18 11, 538 18 12, 538 18 13, 538 18 14, 538 18 15, 538 18 16, 538 18 17, 538 18 18, 538 18 19, 538 18 20, 538 18 21, 538 18 22, 538 18 23, 538 18 24, 538 18 25, 538 18 26, 538 18 27, 538 18 28, 538 18 29, 538 18 30, 538 18 31, 538 18 32, 538 18 33, 538 18 34, 538 18 35, 538 18 36, 538 18 37, 538 18 38, 538 18 39, 538 18 40, 538 18 41, 538 18 42, 538 18 43, 538 18 44, 538 18 45, 538 18 46, 538 18 47, 538 18 48, 538 18 49, 538 18 50, 538 18 51, 538 18 52, 538 18 53, 538 18 54, 538 18 55, 538 18 56, 538 18 57, 538 18 58, 538 18 59, 538 18 60, 538 18 61, 538 18 62, 538 18 63, 538 18 64, 538 18 65, 538 18 66, 538 18 67, 538 18 68, 538 18 69, 538 18 70, 538 18 71, 538 18 72, 538 18 73, 538 18 74, 538 18 75, 538 18 76, 538 18 77, 538 18 78, 538 18 79, 538 18 80, 538 18 81, 538 18 82, 538 18 83, 538 18 84, 538 18 85, 538 18 86, 538 18 87, 538 18 88, 538 18 89, 538 18 90, 538 18 91, 538 18 92, 538 18 93, 538 18 94, 538 18 95, 538 18 96, 538 18 97, 538 18 98, 538 18 99, 538 19 00, 538 19 01, 538 19 02, 538 19 03, 538 19 04, 538 19 05, 538 19 06, 538 19 07, 538 19 08, 538 19 09, 538 19 10, 538 19 11, 538 19 12, 538 19 13, 538 19 14, 538 19 15, 538 19 16, 538 19 17, 538 19 18, 538 19 19, 538 19 20, 538 19 21, 538 19 22, 538 19 23, 538 19 24, 538 19 25, 538 19 26, 538 19 27, 538 19 28, 538 19 29, 538 19 30, 538 19 31, 538 19 32, 538 19 33, 538 19 34, 538 19 35, 538 19 36, 538 19 37, 538 19 38, 538 19 39, 538 19 40, 538 19 41, 538 19 42, 538 19 43, 538 19 44, 538 19 45, 538 19 46, 538 19 47, 538 19 48, 538 19 49, 538 19 50, 538 19 51, 538 19 52, 538 19 53, 538 19 54, 538 19 55, 538 19 56, 538 19 57, 538 19 58, 538 19 59, 538 19 60, 538 19 61, 538 19 62, 538 19 63, 538 19 64, 538 19 65, 538 19 66, 538 19 67, 538 19 68, 538 19 69, 538 19 70, 538 19 71, 538 19 72, 538 19 73, 538 19 74, 538 19 75, 538 19 76, 538 19 77, 538 19 78, 538 19 79, 538 19 80, 538 19 81, 538 19 82, 538 19 83, 538 19 84, 538 19 85, 538 19 86, 538 19 87, 538 19 88, 538 19 89, 538 19 90, 538 19 91, 538 19 92, 538 19 93, 538 19 94, 538 19 95, 538 19 96, 538 19 97, 538 19 98, 538 19 99, 538 20 00, 538 20 01, 538 20 02, 538 20 03, 538 20 04, 538 20 05, 538 20 06, 538 20 07, 538 20 08, 538 20 09, 538 20 10, 538 20 11, 538 20 12, 538 20 13, 538 20 14, 538 20 15, 538 20 16, 538 20 17, 538 20 18, 538 20 19, 538 20 20, 538 20 21, 538 20 22, 538 20 23, 538 20 24, 538 20 25, 538 20 26, 538 20 27, 538 20 28, 538 20 29, 538 20 30, 538 20 31, 538 20 32, 538 20 33, 538 20 34, 538 20 35, 538 20 36, 538 20 37, 538 20 38, 538 20 39, 538 20 40, 538 20 41, 538 20 42, 538 20 43, 538 20 44, 538 20 45, 538 20 46, 538 20 47, 538 20 48, 538 20 49, 538 20 50, 538 20 51, 538 20 52, 538 20 53, 538 20 54, 538 20 55, 538 20 56, 538 20 57, 538 20 58, 538 20 59, 538 20 60, 538 20 61, 538 20 62, 538 20 63, 538 20 64, 538



Tri desetletja od smrti grofice, lastništvo gradu pa še ni znano

# Cigav bo grad v Beltincih?

Mar v Beltincih praznujejo na tuji zemlji?



## Maria Iphigenia Gräfin Zichy

geboren den 29. Juni 1883  
gestorben den 28. Juli 1977.

Osmrtnica grofice Zichy. Vir: Iz arhiva Bojana Zadravca

minjal. Grofica Marija Zichy se je zaradi strahu pred napadom Rusov iz Beltincev odselila sredi leta 1943, njen grad je bil v celoti izropan, posestva pa so bila nacionalizirana. Niti grofica niti njeni sorodniki, ki spadajo v tretji dedni red, niso dobili odškodnine za zaplenjeno premoženje po letu 1945.

Na obisk v Beltince je po vojni prišla še nekajkrat, vendar nikoli več ni stopila v grad, v katerem je bila po vojni beltinska osemletka. S smrtjo grofice Zichy 28. julija 1977, torej pred

Bojan Zadavec

Končal se je beltinski folklorni festival, ki se že leta in leta odvija v beltinskem parku tik ob graščini, ki si jo v Beltincih želijo na vsak način čim hitreje opremiti in v njem prostore nameniti za različne potrebe. Na soboški upravnici enoti pa se je začel postopek za vrnitev premoženja dedičem gradu, zato je velika verjetnost, da bo graščina kakor tudi park dobila lastnike, ki živijo v Avstriji.

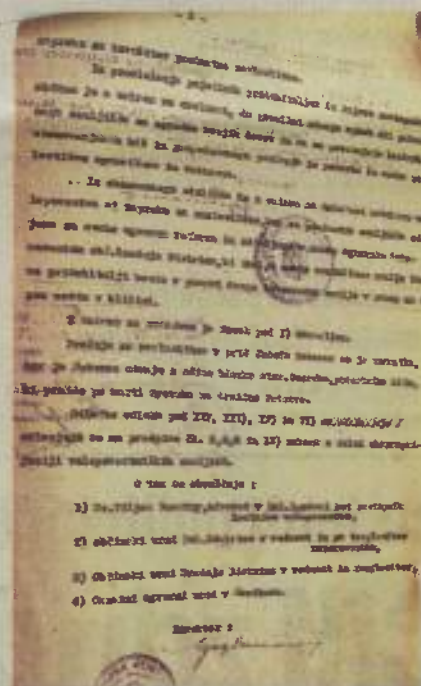
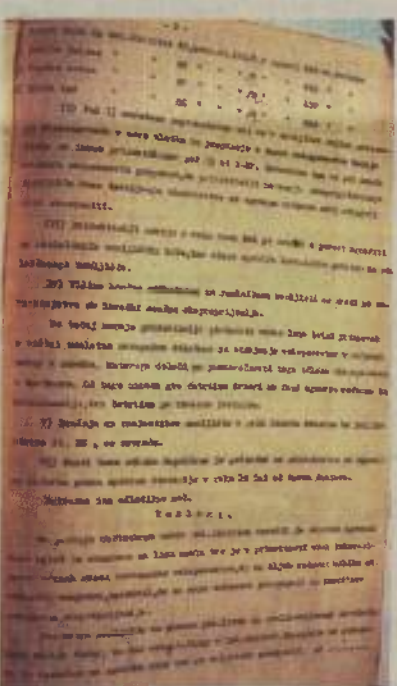
Zaloga lastnica do druge svetovne vojne grofice Zichy je bila grofica Maria Iphigenia Francka, rojena leta 1883; bila je najstarejša hčerka izmed treh hčerk grofodarskega vplivnega, premožnega in po svojih funkcijah vsestranskega dejavnega grofa Augusta Zichyja.

Materni grofice Marie Zichy je pripadala iz plemiške rodbine Wipplinger. Maria je imela še dve sestre Teodoro (1886-1915) ter Anastasio (1891-1969). Slednja je bila poročena z grofom Jurijem Szechenyijem, vitezom Zlatih ostrog; v zakonu se jima je rodilo pet sinov, ki so že vsi pokojni. Sin Avgust, ki je občasno prihajal na obisk v Beltince, je umrl pred dobrim letom in pol. Ta se je od leta 1993 najbolj zavzemal, da bi dobili premoženje vrnjeno v naravi. Družina Zichy je do prve svetovne vojne oziroma do nacionalizacije imela v lasti približno 1.100 hektarov veliko posest, gozdov, travnikov, njiv, vinogradov in kar dva večja parka, ki sta bila urejena po angleškem slogu, ter oranžerijo z eksotičnim rastlinjem. Poleg tega je bila rodbina lastnica številnih objektov, med katerimi je tudi grad v Beltincih, ki je bil po drugi svetovni vojni v celoti izropan. Grofija se je skrčila že po letu 1920, ko je nastopila agrarna reforma, celotno premoženje pa je prišlo v državne roke po drugi svetovni vojni. Anastasijini potomci, vnuki in pravnuki, ki jim ni vseeno za premoženje od-

zelo vzeto njihovi družini po prvi in drugi svetovni vojni, nadaljujejo zahtevo za vrnitev zaplenjenega premoženja.

Edina izmed treh Zichyjevih hčerk, ki je podedovala premoženje, je bila Maria, ki se ni poročila. Ljudje se je spominjajo kot dobre, drobne ženske, ki je imela čast in spoštovanje. Ali pa jo predvsem starejši poznajo kot po posvetni moči vplivno osebo, dovolj avtoritativno, ki so jo v kočiji, iz katere se je videl le pernat klobuk, s paradižnimi konji vozili po marofih (pristavah) od Beltincev po Markovskem vse do Hrvaške, kjer je na hribu Kalc imela vinograd.

Grofica Maria Zichy je tako kot njeni predniki postala tudi patron kapele na Melincih, turniške in beltinske cerkve, kar pomeni, da je financirala župnijo, a tudi odločala o dogajanjih, ki so se odvijale okrog cerkvenih vprašanj; bila je globoka vernica, ki je finančno podpirala versko institucijo.



Situacijski načrt v merilu 1:5760

# Beltinski grofje se zapletajo z dokumentacijo

Vračanje premoženja v naravo dedičem grofice Zichy je postalo aktualno. Ob vsej žalosti in pomilovanju neopredeljenosti ima današnja grofica imena nekdanja dediča. Po dokaznem južnoslovenskem državljanstvu je ključno po drugi strani, ki naj bi omogočil vračanje.

kumentacijo za Upravno enoto Lendava, za soboško so začeli z delom, vendar so zaradi nastalega zapleta odnehali. Zadeve so prišle tako daleč, da je geodetska pisarna zahtevala svojo izločitev iz postopka. Predali so sicer vso zbrano in obdelano dokumentacijo, vendar dovoljujejo njeno uporabo le po poravnavi vseh stroškov. Sedanje trditve pravnega zastopnika dedičev, da geodetska pisarna ni zbrala in kakovostno obdelala podatkov, ne vzdržijo.

Oglejmo si primer Bistrica, za katere so zbrani in obdelani vsi podatki in vsa zemljišča identificirana. Dokumentacija obsega 1800 strani pogodb, oziroma razlastitvenih odlokov (faksimile odloka) iz časa agrarne reforme po prvi svetovni vojni, oziroma za čas med leti 1920 in 1941 in potem od leta 1945 do 1958. Dedičem iz naslova te agrarne reforme bo tisti del premoženja,

za katerega ne obstajajo pogodbe. Za začetek identifikacije zemljišč v k. o. Bistrica in k. o. Črenšovci je bilo pregledanih 57 starih zemljiškoknjižnih kart, zatem je bilo potrebno pregledati situacijske načrte, v katerih so pomembna predvsem merila, oziroma razmerja. Ž.

V primeru na ilustraciji je razmerje 1:5760. Na podlagi podatkov iz starih kart in situacijskega načrta je bil narejen v ustrezni merila primerljiva z današnjim zemljiškoknjižnim stanjem in na tej osnovi se potem opravili identifikacija parcel ter izračun površin. Za k. o. Bistrica je bilo izdelano tudi izvedensko mnenje.

Drži pa, da tako čistega stanja, kot je bilo v k. o. Bistrica, ni bilo nikjer. Namreč, manjka veliko zemljiškoknjižnih listin, do katerih so se poskušali dokopati tudi v madžarskih arhivih, kjer pa je položaj podoben in so po-

datki nepopolni. Skratka, gre za posledice madžarske jurisdikcije, ki je imela v primerjavi z avstrijsko izredno nepopolno zemljiškoknjižno dokumentacijo. Ob tem še zanimivo, da se od 170 katastrskih občin približno dvajset odstotkov vodilo v grafičnem, preostanek pa v numeričnem katastru.

Drugačen je položaj v Beltincih, kjer se je začelo z delom in kjer znaša obseg prej omenjenih pogodb oziroma odlokov okrog deset tisoč strani, obdelanih je bilo 116 kart in identificiranih 250 parcel, vendar zaradi nastalih zapletov in nerazumevanja specifičnosti problema značilnega za prekmurski prostor, s strani pravnega zastopnika Zichyev, posel ni zaključen in brez teh podatkov postopka ni mogoče končati. Ne vzdrži tudi trditev o neakovostno opravljeni storitvi, saj je pri beltinskem gradu s parkom, ki obsega

nekaj hektarjev, pri pričakovani površini in dejansko ugotovljeni površini razlika le za 3 are.

To je ta plat zgodbe. Če dediči želijo priti do zaključka postopka, so dolžni nastopiti s kakovostnimi in verodostojnimi strokovnimi podlagami, ki pa imajo ob zahtevnosti priprave in vloženem delu temu primerno ceno.

hkrati pa jih je odlok zavezoval, da morajo v treh letih na dobljeni posesti zgraditi hišo, sicer bi izgubili lastninsko pravico. Pridobitelji lastninske pravice so morali plačevati letni prispevek v višini enoletne zakupnine, ki jo je sicer določil agrarni urad v Mariboru.

Od tega zneska je šla četrtnina v državni fond agrarne reforme in kolonizacije, preostanek pa bivšemu lastniku.

Eden od proslilcev je bil zavržen, ker je bilo ugotovljeno, da bo z ženo kot edinko dedoval hišo in posest.

Očitno pa dediče in njihovega pravnega zastopnika moti preveč pridobljene dokumentacije oz. razlastitvenih odlokov, ki na osnovi plačane odškodnine dedičem ne dajejo možnosti vrnitev premoženja.

J. V.



## TEMPIRANO

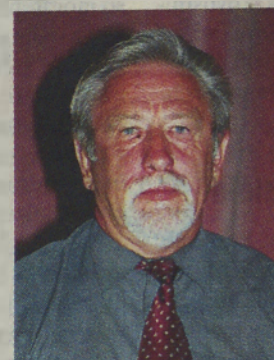
Štefan Kuhar, župnik pri Gradu: »V času mojega službovanja je smrt premagala življenje. To pomeni, da je bilo umrlih v župniji skoraj dvakrat več kot novorojenih. Ali smo izgubili veselje do življenja? Zato si želim, da bi v prihodnosti življenje spet premagalo smrt.«



**Rudi Horvat:** »V izhodišču je res, naj upravljalec odlagališča načeloma ne bi bil tisti, ki na to odlagališče vozi odpadke, vendar sedaj ne to drži več povsem, saj bodo na to regijsko odlagališče vozili odpadke tudi iz ljutomerskega, radenskega, jurjevskega in gornjeradganskega območja. Če pa bo postavljena ta zahteva, se bo pač prijavil Saubermacher Slovenija ali Saubermacher Pulconci. Toda dejstvo je, da se moramo že sedaj pripravljati na vodenje, kajti izvajalec bo gradnjo končal že do konca tega leta, ker se jim ne splača graditi s prevelikimi razmahi v delih, čeprav so prilivi denarja načrtovani v nekaj letih. Tudi na Ptuj je eden najsodobnejših centrov za ravnanje z odpadki, podobnega pa načrtujemo tudi v Velenju – s predsortiranjem in obdelavo. Načrtujemo pa tudi drugo fazo gradnje v Puconcih, za kar naj bi tudi pridobili sredstva iz EU v višini 20 milijonov evrov. Gre za povečanje deponije, izgradnjo čistilne naprave in objekte za energijsko izkoriščanje deponije in seveda za obdelavo odpadkov. Želim si, da bi vse odpadke, ki nastajajo pri nas, pri nas tudi procesirali, zato intenzivno iščemo možnost za procesiranje v industrijskih objektih pri nas, ki bi lahko predelali te odpadke in uporabili izhodno energijo. Takšnih primerov je že več – npr. v Gradcu smo prejšnji teden odprli eno najsodobnejših sortirnih naprav za plastiko, kjer se brez ljudi ločuje plastika. Industrija nas mora spremijati, si pridobiti določena dovoljenja, vse to pa je povezano z določenimi investicijami. Brez investicij v te objekte ne bo šlo.«

**Marjan Kofjač:** »Če ne bi bili tako le vsak za svojim plotom, bi lahko pri tem tudi precej zaslužili. Res je, da organizatorji dajejo vse od sebe, vendar pa bi z boljšim sodelovanjem in podporo širše lokalne skupnosti in turističnih podjetij lahko take prireditve tudi bolje tržili.«

**Geza Puhan,** predsednik sveta KS Motvarjevci: »V aktivnosti družbe, ki gradi bioplinarno, krajevna skupnosti in njeno vodstvo nista imela nobenih vpogledov, kakor tudi ne nobenega vpliva na izdajo gradbenega dovoljenja. Prav tako ni o tem nihče obvestil prebivalstvo. To, da ni bilo na tako pomembnem sestanku župana Franca Čipota ali nekoga iz občinske uprave, je ponižujoče do tukajšnjih ljudi, ki jih ima očitno za drugorazredne občane.«



## Občinski praznik pri Gradu zaznamovala otvoritev nove bencinske črpalke

# Častni občan je Štefan Kuhar

### Naslednje leto bo zrasel podeželski hotel

Občina Grad praznuje letos svoj sedmi občinski praznik. Prireditve potekajo že od 28. julija, končale pa se bodo 15. avgusta z »velikomašnim prošenjem«. Čeprav je praznik občine 8. avgusta, so pri Gradu letos slavnostno sejo združili z otvoritvijo nove črpalke, ki je bila že v nedeljo. Prav tako pa so že podelili naziv častnega občana in zahvalno plaketo.

Plaketo za častnega občana občine Grad je letos prejel Štefan Kuhar, župnik pri Gradu, ki je svoje poslanstvo tam opravljal 26 let. S 1. avgustom je odšel v pokoj in mesto prepustil novemu župniku. Naziv častnega občana si je Štefan Kuhar prislužil s svojim dolgoletnim delovanjem v župniji, ohranjanjem vere in kulture ter podajanjem življenjskih vrednosti vsem občanom. V času njegovega župnikovanja so temeljito prenovili cerkev, njeno zunanost, streho, zakristijo in oltar, prenovljene so bile orgle, nameščeno novo centralno ogrevanje in zamenjani vsi vhodi v cerkev. Prenovljeno je bilo tudi župnišče, urejeno parkirišče in okolica cerkve, poleg sprotnega vzdrževanja pa je bilo opravljenih tudi več manjših del za potrebe bogoslužja in dela v župniji. Štefan Kuhar je svoj čut za ohranjanje zgodovine in cerkvene arhitekture izkazal z večletnim delovanjem in skrbjo za ohranjenost vire. Veliko truda je vložil v pisanje dveh knjig, ki ju je izdal. Tako je leta 2002 izšla njegova knjiga *Jože Plečnik v župniji Martje Vnebovzete pri Gradu*, kjer opisuje zadnje delo (prenovo cerkvene ladje in kora) znane slovenskega arhitekta v graški cerkvi. Leta 2004 pa je izšla njegova druga knjiga *Mozaik podatkov iz župnije Grad*, kjer nazorno opisuje zgodovino cerkve, župnije, duhovnikov, redovnic in vseh del, ki so se zgodila v župniji Grad. Kljub slavnostnemu trenutku pa je bil Štefan Kuhar ob podelitvi tudi nekoliko skeptičen: »V času mojega službovanja je smrt premagala življenje. To pomeni, da je bilo umrlih v župniji skoraj dvakrat več kot novorojenih. Ali smo izgubili veselje do življenja? Zato si želim, da bi v prihodnosti življenje spet premagalo smrt.«

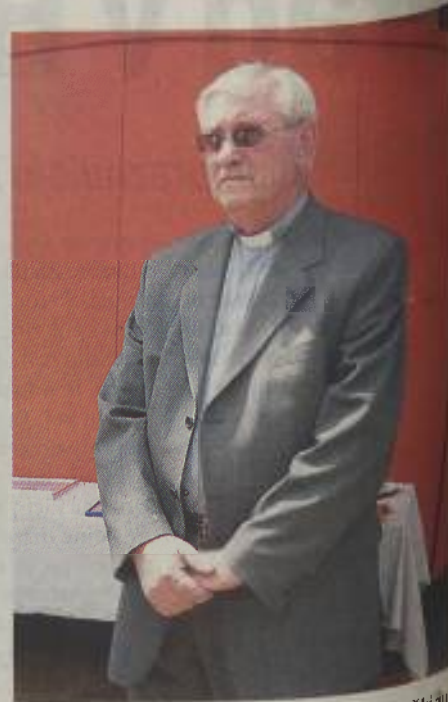
### Javno-zasebno partnerstvo premagalo tisoč avtomobilov

Zahvalno plaketo za dolgoletno delovanje na področju gasilstva in medsebojne pomoči je pre-

jelo Prostovoljno gasilsko društvo Radovci, ki je letos praznovalo 70 let delovanja. Po podelitvi priznanj pa je sledila slavnostna otvoritev nove bencinske črpalke, ki jo je postavilo podjetje Ultra d. o. o. Tam je sedaj direktor nekdanji minister Janez Kopač: »Že tri leta nisem več v politiki, ampak sem že drugo leto direktor podjetja, s katerim smo tako postavili že sedmo bencinsko črpalno 24/7 v Sloveniji. Do konca leta jih bomo še tri, naslednje leto 14, potem pa več ne, ker ne želimo biti znani samo kot trgovci z nafto in bencinom. Te avtomatske bencinske črpalke so narejene po najsodobnejši tehnologiji, zato lahko rečemo, da ima Grad trenutno eno od najmodernejših bencinskih črpalk na svetu.

Ker tukaj ne potrebujemo osebja in ne sanitarij, nas je gradnja prišla manj kot pri navadnih bencinskih črpalkah. Zato si lahko privoščimo, da bomo bencin tukaj prodajali po nekoliko nižjih cenah, kot pa jih imajo druge črpalke.« Avtomatska bencinska črpalna pri Gradu bo odprta neprenehoma, delovala pa bo na plačilne kartice in denar – gotovino in moneto. Zraven je tudi ročna pralnica in sesalec za avtomobile. Celoten potek dogajanja ter stanja bencina in nafte na črpalki bodo preko nameščenih kamer nadzirali v varnostnem centru v Hrastniku.

Kopač je priznal, da se jim gradnja te črpalke po predračunih ni splačala zaradi manjšega pretoka prometa v občini Grad, čeprav je občina odstopila zemljišče v okviru ureditve poslovne cone. »A zaradi zagnanosti župana in zaradi našega prvega primera javno-zasebnega partnerstva, ki ga lahko pokažemo tudi pri nadaljnjih gradnjah, smo šli v to investicijo. In res kažejo že zanimanje za tovrstno partnerstvo tudi v Avstriji.« Čeprav na slovesnosti o »cifrah« uradno niso govorili, pa je župan Daniel Kalamar za *Vestnik* povedal, da je občina vložila v naložbo 20 milijonov tolarjev, podjetje Ultra pa med 70 in 75 milijonov tolarjev. »Razumljiva je bila prvotna zadržanost podjetja, saj imamo v občini samo tisoč registriranih vozil. Toda ko je bil še minister, je Janez Kopač večkrat obiskal krajinski park Goričko, in se je enkrat tudi sam prepričal, da tu daleč naokoli ni bilo nobene bencinske črpalke. In ko sem ga zdaj prvič po telefonu zaprosil za gradnjo, se je takoj spomnil na to dejstvo.«



Štefan Kuhar: »Želim si, da bi v graški župniji v prihodnosti življenje premagalo smrt.«

### S podeželskim hotelom postati glavna turistična destinacija

Daniel Kalamar je poudaril, da nova bencinska črpalna letos vseeno ni bila največja investicija. »Ne, to je bil vodovod, ki smo ga zgradili v dolžini 46 kilometrov, drugo leto želimo dograditi še 16 kilometrov, in naslednje leto še 16. Leta 2008 pa naša največja investicija gradnja podeželskega hotela s konjskimi hlevi in restavracijo, tako da izpolnili naš glavni cilj: postati znano turistično središče, ki ga bodo obiskovali ljudje iz vse Slovenije in tujine.«

V kulturnem programu so nastopili člani orkestra Murska Sobota, folklorne skupnosti Grad in domači otroci s skečem, prve stranke na novi bencinski črpalni pa so bili lastniki oddelka rjev, ki so spomnili na čase, ko se je skozi krajino le tu in tam peljal kakšen avtomobil. Vsi obiskovalci pa so od občine prejeli darilce – ročno svetilko ter zastono s sliko z obloženimi kruhki, pecivom ter alkoholno in zalkoholno pijačo.

Tomo Koleč, foto: T. K.

## Študenti politologije med Romi v Prekmurju

# Cilj združiti Rome in Nerome

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobota je v petek potekal del mednarodnega seminarja z naslovom *Mladi za premoščanje razlik: ponuditi roko Romom* v izvedbi Mednarodnega združenja študentov politologije. V okviru tega seminarja se je v Ljubljani zbralo 29 udeležencev iz petnajstih evropskih držav, ki se pri svojem delu aktivno ukvarjajo z Romi in romskimi vprašanji.

Zbrane so v enem tednu seznanili z življenjem in posebnostmi kulturnih okolij, od koder Romi prihajajo, s težavami, s katerimi se ta populacija sooča, spodbudili pa so jih želeli tudi k razmišljanju o možnih rešitvah. Seznanili so se tudi s problematiko Romov na Dolenjskem in dogajanjem v Ambrosu. Kot primer dobre prakse in uspešne integracije Romov v lokalno okolje so želeli izpostaviti Prekmurje, zato so se povezali z ZZZV MS in Zvezo Romov Slovenije ter obiskali tukajšnje Rome.

Zdenka Verban Buzeti z Zavoda za zdravstveno varstvo je povedala, da so jim predstavili strategijo za krepitev zdravja in akcijski načrt za zmanjševanje neenakosti v zdravju v pomurski regiji pri romskem prebivalstvu, implementacijo tega projekta ter pilotski program za spodbujanje zdravega življenjskega sloga Romov. V okviru obiska so si ogledali tudi romsko naselje Kamenci pri Črenšovcih.

Kot je povedla Barbara Simonič, vodja projekta pri IAPSS, je bil cilj tega seminarja združiti Rome in Nerome v skupnem boju proti nestrpnosti. Cilj pa ni bil v celoti izpeljan, saj se je seminarja ude-



Udeleženci Mednarodnega seminarja Mladi za premoščanje razlik: ponuditi roko Romom, ki ga je organiziralo Mednarodno združenje študentov politologije, so si v Prekmurju ogledali primere dobre prakse.

ležil le en Rom iz drugih držav (Bolgarije). Da ni bilo več zanimanja med Romi, je več razlogov, eden je gotovo finančni ter prihod v Slovenijo,

drugi pa je v pomanjkljivem jeziku.



Otvoritev bazena v Ljutomeru bo v soboto

# Do konca sezone bo kopanje brezplačno

Celotna vrednost investicije znaša 1,1 milijona evrov - Občina Ljutomer bo zagotovila približno 870 tisoč evrov, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Fundacija za šport pa okrog 240 tisoč evrov

Ljutomerški kopalnica bo končno dobila svoj obliko. Po tem ko je bilo kopalnice zaprto skoraj tri kopalnice sezone, bo to soboto, 4. avgusta, izvedena otvoritev. Po sklepu občinskega sveta na zadnji seji bo do konca letošnje sezone kopanje na Ljutomerškem bazenu brezplačno. Sklepi občinskega sveta so sprejeli že prej, ko se je takratni upravljalec (Krajna skupnost Ljutomer) odločil, da zaradi dotrajanosti kopalnice kopalni sezoni ne bodo odprti.

gram izvedbe del. Prva faza je zajemala izvedbo pripravljalnih del, odstranitev dotrajane bazenske školjke, razvode bazenske tehnike v področju talne plošče, izvedbo talne plošče in manjše posege v strojnici. Zanj so oktobra lani sklenili pogodbo v višini 333 tisoč evrov, od tega je dobrih 100 tisoč evrov prispevala Fundacija za šport.

Letos pa so pristopili še k drugi fazi obnove. Ta bi morala zajemati dobavo in montažo bazenske školjke, izgradnjo garderobnih prostorov, izgradnjo kotlovnice in zunanjo ureditev bazena. Po zbranih ponudbah naj bi vse to stalo približno 1,09 milijona evrov. Ker je v proračunu primanjkovalo sredstev, so se odločili, da izvedejo le najnujnejša dela, ki bodo omogočila normalno delovanje bazena.

Tako so nabavili bazensko školjko in del bazenske tehnike ter se lotili urejanja okolice, kar jih je stalo 774 tisoč evrov. Celotna vrednost investicije, ki se je zaključila 15. julija, tako znaša 1,1 milijona evrov. Občina Ljutomer bo zagotovila približno 870 tisoč evrov, Ministrstvo za šolstvo in šport in Fundacija za šport pa okrog 240 tisoč evrov. Bazenska školjka je tako že napolnjena z vodo in čaka na svečano otvoritev, ki bo to soboto, 4. avgusta.

Da bi kopalnice čim prej zaživele in da bi se vrnila stara gostja, so člani občinskega sveta sklenili, da bo do konca letošnje sezone kopanje brezplačno.

V. P.



Pomoč družini Divjak Klemenčič z Rožičkega Vrha

## Konec meseca se začne gradnja

V Vestniku smo že poročali o usodi družine Divjak - Klemenčič z Rožičkega Vrha, ki je v požaru zadnji junijski dan ostala brez strehe nad glavo. Vendar siromašna družina v nesreči ni ostala sama, saj so ji na pomoč priskočili lokalna skupnost, Rdeči križ, Karitas in Center za socialno delo.

Anton Slana, župan Sv. Jurija ob Ščavnici, je namreč sklical odbor, ki bo pomagal družini, da se znova postavi na noge. Z denarjem, ki ga bodo zbrali v akciji zbiranja pomoči, bodo poskušali Silvu in Simoni ter njunim petim otrokom - 18-letni Silviji, 13-letnemu Martinu, devetletni Petri, leto in pol stari Doroteja in štirimesečnemu Alenu - zagotoviti normalne pogoje za življenje. »Izračunali smo, da je treba zbrati okoli 17 tisoč evrov, da bi potem s tem denarjem lahko obnovili hišo. Če bo denarja več, se bomo najbrž odločili zgraditi novo hišo,« je dejal Slana. Dodal je še, da morajo rešiti še nekatere finančne težave, ki jih je družina imela od prej, in če bo šlo vse po sreči, se bo obnova ali gradnja hiše lahko začela konec meseca. Nobeden v družini ni bil zaposlen, preživljali so se s kmetovanjem in socialno pomočjo ter otroškimi dodatki.

Mladoletne otroke smo po dogovoru dali sorodnikom v rejništvo. Pri dveh družinah sta po dva otroke. Ko bo vse nared, da bodo lahko zaživele skupaj, bomo otroke vrnili. Družino smo spremljali že dalj časa,« je pojasnila Mira Muršič Klenart iz radgonskega centra za socialno delo. Vsi, ki bi želeli Divjak - Klemenčičevim pomagati, lahko to storite tako, da nakažete denar na račun SI56 0234 1025 6622 855 pri Novi ljubljanski banki. »Družina bo dobila takšno pomoč, kot jo potrebuje. Naredili smo spisek potrebščin in stvari, ki jih potrebujejo. Spalnico so jim že darovali,« je povedala Davorka Makovec, sekretarka radgonskega Rdečega križa.

Zapišimo še, da je občina Sv. Jurij ob Ščavnici v preteklosti že pomagala družini Pučko iz Sovjaka, ki so jim ognjeni zublj prav tako uničili premoženje, župan Slana pa je še dejal, da bi v občini podobno obliko pomoči potrebovala še ena družina, ki ima težave z zdravjem in namestitvijo.

Andrej Bedek

Vsi, ki bi želeli Divjak - Klemenčičevim pomagati, lahko to storite tako, da nakažete denar na račun SI56 0234 1025 6622 855 pri Novi ljubljanski banki.

# Hofer

Najvišja kakovost po najnižjih cenah!

Hofer

Mortadela narezana, iz hladilnika, 150 g

1,25

8,33/kg

MILFINA Prekajeni poltrdi sir Traunsteiner iz hladilnika, cena za kg

7,29

2,39

LEICHT & GUT Lahki sir • Almina ali • Gaudina ali • Jogurtina v kosih, iz hladilnika, 350 g

6,83/kg

CASTELLO Italijanski balzamični kis 0,5 l

1,15

CASTELLO Balzamični kis Condimento • rosé ali • bianco ali • rosso 0,5 l

1,15

4,49

MINOS Oljčno olje s Krete ekstra deviško, 0,75 l

"Vedno zanimiva in okusna ponudba!"

Čajna klobasa iz hladilnika, cena za kg

6,59

Šunkarica v črevu iz hladilnika, 500 g

2,49

4,98/kg

Oglata klobasa iz hladilnika, 450 g

4,29

9,53/kg

GOLDANA Oranžada brezalkoholna pijača, 1,5 l

-39

TOP-STAR Cola/Cola mix osvežilna brezalkoholna pijača, 1,5 l

-39

ALMARE Garnele iz ledenega morja iz hladilnika, 280 g

1,65

5,89/kg

Olive izkoščičene, 720 ml/700 g

1,65

2,36/kg

Olive polnjene s papriko 720 ml/700 g

1,89

2,70/kg

Polnjena francoska štruca • z zeliščnim maslom ali • s česnovim maslom iz hladilnika, 175 g

-59

3,37/kg

OTVORITEV v četrtek, 09.08.2007, ob 8:00

3330 Mozirje, Cesta na Lepo Njivo 7

Obiščite našo novo poslovalnico, kjer vas čakajo enkratne otvoritvene ponudbe! Podrobnejše informacije na [www.hofer.si](http://www.hofer.si)

Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so predlogi za serviranje. Steklena embalaža nevračljiva. Vse cene veljajo za izdelke brez dekoracijskih dodatkov. Cene so v vrh z vstetim DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

Hofer

[www.hofer.si](http://www.hofer.si)



**FRONTAL** **INQUA** **FRONTLAB**  
 odnosi z javnostmi in tržno komuniciranje **www.frontal.si**  
 kreativne rešitve in oblikovanje **www.inqua.si**  
 spletni strani in aplikacije **www.frontlab.si**  
 Cini-Merodova ulica 34, 9000 Murska Sobota, Slovenija | T: +386 (0)2 530 89 00 | F: +386 (0)2 530 89 01

Statistični podatki dovolj zgovorni

## Zaostanek Pomurja na vsej črti

Ob najnovejši regionalizaciji Slovenije so prav gotovo zanimivi tudi nekateri osnovni kazalniki po pokrajinah, ki jih je pripravila Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

Zanimivo je, da po površini ne prednjači Osrednjeslovenska pokrajina, ki meri 2.555 kvadratnih kilometrov, ampak Dolenjska z 2.675 kvadratnimi kilometri. Pomurska pokrajina (1.337 kvadratnih kilometrov) je na sedmem mestu, najmanjša pa je Zasavska pokrajina z 264 kvadratnimi kilometri. Po številu prebivalstva je prva Osrednjeslovenska pokrajina (498.024), pokrajina ob Muri pa je s 124.933 prebivalci na šestem mestu. Najmanj prebivalcev, in sicer 45.584, ima Zasavska pokrajina. Največje število zaposlenih ima seveda Osrednjeslovenska pokrajina (165.565), najmanj pa jih je v Zasavski pokrajini (8.359), medtem ko je Pomurska pokrajina šele na devetem mestu z 18.394 zaposlenimi. Sma pa na visokem četrtem mestu po številu brezposelnih (8.162). Pred nami so samo Osrednjeslovenska pokrajina (15.053), Podravska (12.522) in Savinjska pokrajina (9.663).

Po bruto domačem proizvodu na prebivalca je Pomurska pokrajina na zadnjem mestu z 9072 evri (slovensko povprečje je 13.146 evrov). Pred nami sta tudi Zasavska (9.438 evrov) in Spodnje Podravska pokrajina (9.114 evrov), medtem ko močno izstopa Osrednjeslovenska pokrajina z 18.786 evri, saj je naslednja z velikim zaostankom Savinjsko-Šaleška pokrajina (14.716 evrov).

Če bomo želeli imeti v prihodnje boljše rezultate, se bo morala spremeniti tudi podoba izobraževanja v pokrajinah. Močno izstopa Osrednjeslovenska pokrajina, kjer so našli 23.910 dijakov srednjih šol, 31.399 študentov in 4.719 diplomantov. Ti primerjalni podatki so za Pomurje dokaj porazni. Premoremo namreč le 5.372 dijakov srednjih šol, 5.421 študentov in le 630 diplomantov.

Milan Jerše

Prejeli smo

## Na odločitve o projektu Savinega Turizma bo treba še počakati

Novinarka B. B. P. v članku z naslovom »Turizem Save Kranj pred spremembami« kot že večkrat doslej svoje ugotovitve naslanja na t. i. »neuradne informacije« in upošteva uradna stališča in odgovore družbe Sava, d. d., le do tiste mere, kot ji v snovanju svoje zgodbe tudi ustreza.

Da bi bralcem Vestnika, ki so hkrati tudi naši zaposleni, prikazali popolno in resnično sliko, še enkrat poudarjamo naslednje: v našem odgovoru smo zapisali, da ločitev hotelske dejavnosti od upravljanja z nepremičninami v dejavnosti Turizem v Poslovni skupini Sava ne prinaša novih delovnih mest, ker gre samo za spremembo lastništva nad nepremičninami družb v Savini dejavnosti Turizem.

V izogib nesporazumom in širjenju nepreverjenih dejstev pa k temu dodatno pojasnjujemo: navedeni strateški projekt Savine dejavnosti Turizem je načrtovan in v svoji idejni zasnovi potrjen, sam izvedbeni projekt, ki bo vsebinsko in terminsko opredelil način realizacije le-tega, pa je še v fazi priprave. Vodstvo dejavnosti Turizem, ki je tudi nosilec projekta, o določitvi vodstvenih kadrovskih pozicij vezanih na ta projekt – tako kot je novinarki po telefonu povedal tudi g. Dušan Bencik – še ni niti obravnavalo. Zato so »neuradne informacije«, na katere se opira ga. Balažič Peček o tem, »kdo naj bi prevzel vodenje nepremičnin«, brez kakršnekoli realne podlage. Češar ni niti še na papirju projekta, ne morejo biti t. i. neuradne informacije, ampak le čisto navadna ugibanja tistih, ki pri projektu niti ne sodelujejo.

S prijaznimi pozdravi,

Tadeja Kuhar

Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

# O prihodnosti zbiranja in predelave odpadkov in regijskih odlagališč

## Rdeče širi zeleno na Balkan

Novoustanovljeni holding Saubermacher Slovenija širi svoje znanje o ločenem zbiranju odpadkov na Balkan – Sledi faza »predelave«, kjer pa pogrešajo večjo angažiranost industrije

Podjetje Saubermacher je začetnik ločenega zbiranja odpadkov v severovzhodni Sloveniji. Po več kot petnajstih letih se z novoustanovljenim holdingom treh podjetij in v navezi z gradbenimi koncerni širijo na trg nekdanje Jugoslavije, Pomurje pa je tik pred odprtjem enega največjih in najsodobnejših centrov za ravnanje z odpadki v Puconcih. Leta 2005 je kupilo matično podjetje v Avstriji Saubermacher DAG stoddotni lastniški delež podjetij Rumpold AG – bilo je eno od zelo pomembnih avstrijskih podjetij v lasti nemškega koncerna –, ki je imelo prav tako hčerinska podjetja v sosednjih državah in je bilo specialist za ravnanje z nevarnimi odpadki. V Sloveniji sta bili njihovi podjetji Eko les in Čisto mesto Ptuj ter še podobna podjetja v Skopju in Novem Sadu. Podjetje Saubermacher je imelo že osem podjetij in zaradi uspešnejšega prodora na nove južne trge so potrebovali novo firmo, organizirano kot holding. Saubermacher Slovenija naj bi torej iz Slovenije prodiral na balkanski trg, vodijo ga trije direktorji, za dajanje informacij pa je odgovoren naš sogovornik Rudi Horvat.

– Kdo je vaša konkurenca na srbskem in makedonskem trgu?

»Konkurenca na južnih trgih so predvsem avstrijski in nemški koncerni, ki se že pojavljajo, predvsem pa velike korporacije gradbenih podjetij, katera po-

»Za nastop v Beogradu, kjer bo največja deponija v tem delu Balkana, še iščemo ustreznega partnerja in razmišljamo tudi o slovenskih partnerjih.«

tem združujejo tudi upravljalca podjetja za ravnanje z odpadki, ki želijo predvsem investirati v izgradnjo potrebnih objektov za ravnanje z odpadki. Primer so razpisi deponij za Beograd, kjer se želijo veliki gradbeniki (tudi Strabag) uveljaviti na tem področju in ponujajo nekaj več kot zgolj gradnjo.«

– Kakšna pa je vaša prednost poleg tega, da poznate ta trg in imate že izkušnje s sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi?

»Naša prednost je, da lahko prenesemo naše izkušnje, ki smo si jih v minulih letih pridobili; naša prednost je torej predvsem operativna. Vemo, na kakšen način, kakšen bo razvoj tehnologije v Srbiji in Makedoniji in imamo natančno načrtovane vse razvojne korake. Na primer, če razdelimo razvoj ravnanja z odpadki na pet faz – za to je bila pred kratkim podeljena tudi študentska nagrada –, je glede predelave industrijskih odpadkov del Avstrije in Nemčije na petem mestu, Slovenija je na četrtem mestu, druge države pa so šele v razvojni fazi. Nimajo še urejenih deponij niti sistema zbiranja

»Nekako pričakujemo ..., ne samo pričakujemo, prepričan sem, da smo edini dorasli temu tehnološko dovršeno opremljenemu centru, saj smo to tehnologijo tudi pripravljali.«



Rudi Horvat je v novi družbi Saubermacher Slovenija odgovoren za dajanje informacij

odpadkov. In naša prednost je ravno v tem, da vemo, kako in kakšno posodo je treba postaviti, kakšen je način dela s prebivalci, z gospodinjstvi, kako jih naučiti.«

– Razmišljate tudi o povezavi z velikim gradbenim podjetjem, s katerim bi skupaj nastopali na tujem trgu, npr. tudi SGP Pomgrad je specialist za gradnje s področja ekologije?

»Mi že sodelujemo pri enem takih velikih projektov, in sicer je to projekt štirih regij na Hrvaškem. Ta center za ravnanje z odpadki je v fazi priprave, torej pridobivanja gradbenega dovoljenja, prijavi pa smo se skupaj s Strabagom. V Podgorici v Črni gori nastopamo skupaj s PORR-om, medtem ko za nastop v Beo-

evforije, kjer smo se srečali z visokimi cenami, vendar smo to prebrodili. Podobno se zdaj dogaja v vseh občinah, ko se srečujejo s predragimi investicijami. Mi smo imeli zaradi tega ponovljene razpise in določene probleme smo uspeli rešiti. Tudi zemljišče smo zato takrat odkupili in prodali. Vse tiste dejavnosti, ki so bile potrebne, ko občine še niso bile primerno organizirane, smo opravljali pogodbeno, zato tudi nekako pričakujemo ..., ne samo pričakujemo, prepričan sem, da smo edini dorasli temu tehnološko dovršeno opremljenemu centru, saj smo to tehnologijo tudi pripravljali.«

– Sedanji upravljevalci odlagališča odpadkov v Puconcih

cih naj bi torej prevzel tudi upravljanje CERO Puconci?

»Našo strategijo smo začrtali tako, da vsem podjetjem nekega regijskega središča (Murska Sobota, Ptuj, Velenje) omogočimo njihov osnovni razvoj pri ravnanju z odpadki, poleg tega pa tudi razvoj dodatne specializirane dejavnosti. Tako na primer podjetje Saubermacher Komunalna ni uspešno le pri svoji osnovni dejavnosti, ampak je uspešno tudi pri zbiranju nevarnih odpadkov v majhnih in srednjih podjetjih po vsej Sloveniji, specialist pa je tudi za zbiranje ostankov pesticidov. V Velenju so se usmerili v zbiranje organskih odpadkov – prisotni so tudi na območju obale, medtem ko se Ptujčani ukvarjajo bolj z lesno maso – imamo kompostarno in prevzemamo sekundarne

surovine tudi iz Luke Koper. Lesno maso iz rudnika Zavrč v fazi, ko smo iz logističnega obdelovalca, in to veriga dopolniti s predelavo. In naša prednost! Veliko je bilo pisanega o reciklaži odpadkov – mi sedaj obvladujemo lov – mi sedaj obvladujemo Slovenije, vendar ni pred razgradnji. Ker sistem odpadkov postavljen, gre sedaj pa na Madžarsko in drugam, zgolj koncesionarnem.

– Vam bo zdaj lažje, uspeli že s tem projektom projekta CERO?

»Nam bo lažje pri pripravi sredstev, saj lahko zbiramo sirani javnosti zdaj pokanje konkretne objekte. Tudi smo jo prehodili, pa je zdaj va. Mi vemo in razumemo se tem stvarim, kar ni v obdobju ko si je pridobiti in obdobju upanje ljudi. Načrtujemo skupno izgradnjo objekta – žig drugih odpadkov – sem gorljive frakcije. Vsi so načrtovani v dolgotrajnem obdobju in v vsaki trebnimi dovoljenji.«

– Pomurski zbirni center bo samo za Pomurje?

»Samo za Pomurje in za približno 130 tisoč prebivalcev. Se tiče možnosti uporabe tov in tehnologije, saj se bomo morali izpostaviti, te bomo morali celoti, zato se bodo storitve tudi za druge pred Saubermacherja pred Saubermacherja nalo je glede osvoboditve veliki izziv, kajni smo pisali, bodo morali tudi si pokazati – in bomo možnost pokazati. Vsi so saj je v skupnih zbirnih več plastike. Vsaka bo vreče za plastično embalažo ko kot je to že v Avstriji.«

Bernarda B. P.

»Načrtujemo pa tudi drugo fazo gradnje v Puconcih, za kar naj bi tudi pridobili sredstva iz EU v višini 20 milijonov evrov. Gre za povečanje deponije, izgradnjo čistilne naprave in objektov za energetska izkoriščanje deponije in seveda za obdelavo odpadkov.«



Industrijski objekt rase sredi vasi

# Krajanji Motvarjevec nasprotujejo bioplinarni

Matjaž Durič, Panvita Ekoteh, d. o. o., je zatrdil, da imajo vsa dovoljenja

Minali četrtek so v Motvarjevcih sklicali izredni sestanki krajevne skupnosti oz. krajanov. To, kar je razburilo krajanje, v njihovi vasi gradijo že nekaj časa. Gre za bioplinarno, ki naj bi po besedah družbe domačinom prinesla ugodnosti. Toda krajanji na novo pridobitev gledajo kot na tujek, ki kazi podobno vasi, ki ne sodi v krajinski park Goričko, in kot na objekt, ki je lahko tudi nevaren, saj so prvi sosede oddaljeni le sedem ali petnajst metrov.

Tujek sredi vasi

Kot je videti nenavadno, kako v industrijski objekt čisto v sredi vasi, kjer so tudi cerkev, vaški dom in športno igrišče. Dr. Alojz Kralj in njegova družba svoje upokojske dni preživljati prav v Motvarjevcih, kar je nad razvojem dogodkov v vasi ne bo ustavila, se bova vrnila drugam.

Zbor krajanov je vodil Geza Puhan, predsednik sveta KS Motvarjevci: »Poudariti moram, da družba, ki danes gradi bioplinarno, pravega aktivnosti, ki jo krajevna skupnost in občina nista imela nobenega vpliva na izgradnjo ali drugih dejavnosti. Povprašano ni bilo niti o vplivu tega obmejnega objekta na kraj in s tem seveda ni bilo potrebno že pred izgradnjo takšnih dejavnosti. Če je tako gradnja potrebna, potem tudi vsem prebivalcem kraja.«

Bioplinarna bo kmetijskega tipa

Matjaž Durič, direktor izvajalnice družbe Panvita Ekoteh, je bil porajajo zaradi žerjavov v bližini objekta. »Bioplin je zmes plina in metana, nastaja



Gradnja bioplinarne v Motvarjevcih

pa v anaerobnih pogojih, se pravi v nekih reaktorjih oz. bazenih. Koristno ga uporabljamo za proizvodnjo električne in toplotne energije. Na svetu poznamo dve vrsti bioplinarn: industrijske in kmetijske. Industrijske bioplinarne so večje, kot je npr. v Nemščaku pri Ižakovcih. Te bioplinarne uporabljajo zeleno biomaso in razne odpadke. Druge bioplinarne pa so kmetijskega tipa in ravno taka naj bi stala v Motvarjevcih. Te bioplinarne za svoje delovanje uporabljajo izključno zeleno biomaso. To pomeni, da bioplin nastaja iz recimo koruzne silaže, raznih koševin, trav, sudanske trave, sira. Iz vsega tega lahko pridobivamo bioplin in iz njega energijo. Torej bioplinarna v Motvarjevcih bo kmetijskega tipa in bo uporabljala izključno koruzno silažo in gnoj iz piščančje farme, ki je v neposredni bližini. Dnevno bi se v reaktor vsipalo

okrog 43 ton. Zakaj smo se sploh odločili za Motvarjevece in za gradnjo bioplinarne? En namen je bil ta, da izkoristimo poljedelske površine, ki jih na tem delu Goriškega imamo. Poljedelska enota v Motvarjevcih obdeluje približno 500 hektarjev obdelovalnih površin in transporti kmetijskih pridelkov na primer v Lipovce so dokaj velik logistični strošek za družbo. Drugi namen je bil zaradi pozitivnih učinkov bioplinarne v Nemščaku. Tam bioplinarna odlično obratuje, dosega vse tiste parametre, za katere je bila zgrajena, proizvaja energijo ter vrača vložek lastnikom. Kaj dosti hrupa razen tistega dnevnega bioplinarne v Motvarjevcih ne bo povzročala, ker je v glavnem zaprtega tipa, smradu tako ne bo. Nekaj neprijetnih vonjav bo iz depojev koruzne silaže, vendar vsi tisti, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, vedo, da koruzna silaža

tudi ni tako moteč faktor, če je primerno skladiščena in pokrita.«

## Začetek obratovanja januarja 2008

Bioplinarna v Motvarjevcih naj bi bila nekega srednjega velikostnega razreda, moči 835 kilovatov električne energije in 900 do 1000 kilovatov toplotne energije. To pomeni, da bi lahko s to električno energijo napajali neke okrog tisoč gospodinjstev. Vsa ta električna energija, ki bi se naj tu proizvedla, bi šla v omrežje in bi se prodajala elektroenergetskemu sistemu. S toplotno energijo bi zaenkrat pokrili potrebe, ki jih potrebuje piščančja farma, nekaj za lastne potrebe bioplinarne, večino pa se je naj še ne bi izkoristilo, ampak bi se jo naj v prihodnosti uporabilo za kako zbiralnico in sušilnico žit. Pozitivna učinka bioplinarne naj bi bila v povrnitvi kvalitete pomurskega polja in izboljšanju strukture tal ter v tem, da želi družba v najkrajšem možnem času zaposliti vsaj dva nova sodelavca, ki naj bi bila iz Motvarjevca oz. okolice. Bioplinarna naj bi bila zgrajena do konca leta, v začetku januarja 2008 bi lahko že začela s poskusnim obratovanjem. »Res bi bilo prav, če bi takšen sestanek opravili že v času pridobivanja vseh dovoljenj, ki so za takšen poseg v okolje potrebni, ampak Panvita ni pisala zakonov in jih tudi ne sprejema. Zaenkrat je pač tako, da za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki ga mi imamo, drugega soglasja kot soglasja občine ne potrebujemo,« je še poudaril Durič.

## Puščice letijo proti županu Francu Cipotu

Po tej izjavi se je gnev sestanka

kujočih, ki so večkrat poudarili, da ne krivijo Panvite Ekoteha, usmeril proti odsotnemu županu občine Moravske Toplice Francu Cipotu, ki se zbora krajanov ni mogel udeležiti menda zaradi drugih obveznosti. Prisotni so menili, da je z izdajo soglasja brez kakršnegakoli obvestila krajanom, krajevni skupnosti in občinskemu svetu Cipot »obrnul hrbet« vasi, ravnal svojevoljno in sklenil posel brez njihove vednosti. Najdlje je v očitkih na njegov račun šel predsednik madžarske samoupravne narodne skupnosti v občini in svetnik Tibor Vöröš: »Zahtevali bomo odstop Franca Cipota s položaja župana in ustanovitve samostojne občine, v kateri nas ne bodo več izkoriščali.«

Ob koncu sestanka so imenovali še komisijo, ki bo s pomočjo pravnikov in strokovnjakov področja gradbeništva pregledala dokumentacijo, povezano z gradnjo bioplinarne, in zahtevala študijo o presoji vplivov te gradnje na okolje. Končni cilj pa naj bi bil zaustavitev gradnje. V komisijo so bili imenovani: Tibor Vöröš, predstavnik madžarske skupnosti v občinskem svetu Štefan Bogdan, ena od pobudnic zaustavitve gradnje Lidija Pustai Šafarič in dr. Alojz Kralj, ki je celo predlagal referendum.

Takih bioplinarn, kot bi bila v Motvarjevcih, je v Avstriji čez sto (vendar so vse zgrajene vsaj na robu vasi), v Franciji čez dvesto, v Nemčiji pa čez tisoč. V Sloveniji so tri, ena v Nemščaku, ena v Logarovcih, ena pa v Savinjski dolini. Trenutno gradijo še dve, v Ljubljani in Črnomlju. Skupina Panvita prav tako načrtuje gradnjo vsaj še dveh bioplinarn, vendar lokaciji še nista določeni.



Geza Puhan, predsednik sveta KS Motvarjevci: »V aktivnosti družbe, ki gradi bioplinarno, krajevna skupnosti in njeno vodstvo nista imela nobenih vpogledov, kakor tudi ne nobenega vpliva na izdajo gradbenega dovoljenja. Prav tako ni o tem nihče obvestil prebivalstvo. To, da ni bilo na tako pomembnem sestanku župana Franca Cipota ali nekoga iz občinske uprave, je ponižujoče do tukajšnjih ljudi, ki jih ima očitno za drugorazredne občane.«



Lidija Pustai Šafarič: »Ne verjamem, da ni potrebno nobenega drugega dovoljenja razen gradbenega in soglasja občine. Jaz temu objektu pravim elektrarna na gnoj. To je že malo grša beseda, ki smrdi. Čeprav pravijo, da iz bioplinarne ne bo smrdelo, ne vem, če bo dišalo, ko se bom sprehajala mimo gnoja. Verjamem, da bo tehnologija bioplinarne super, ampak zakaj so potem pri bioplinarni v Ižakovcih vsepovsod znaki »Eksplozivno«, »Nevarno«, »Nevarnost eksplozije«? Kolikor vem, je metan eksplozivni plin, ki lahko povzroči nesrečo. In naj mi nekdo pove, če ta berlinski zid sodi v sredo vasi.«



Matjaž Durič, direktor družbe Panvita Ekoteh, d. o. o.: »Res bi bilo prav, če bi takšen sestanek opravili že v času pridobivanja vseh dovoljenj, ampak Panvita ni pisala zakonov in jih tudi ne sprejema. Je pač tako, da je za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki ga mi imamo, potrebno samo soglasje občine.«



Slavko Švenda: »To je samo interes kapitala in čisto nič drugega. Družba bo pobrala »mastne« subvencije pri gradnji in potem ko bo elektriko prodajala nazaj v omrežje po trikrat večji ceni, kot pa je na ekonomskem trgu. V tem je cela finta. Zakaj so izbrali ravno Motvarjevece? Ker so si rekli, da je tu »vukojebina« in butast narod, zato bodo tu lahko »ordinirali«. Razumem strogo ekonomski interes. Kapital se mora vrteti in »mastno« zaslužiti. Ampak dokler obstaja možnost eksplozije, to v vas ne spada. In če krajanji pravijo »mi tega nečemo«, je to to in pika.«



Krajanji v Motvarjevcih je potekal brez prisotnosti kogarkoli iz občinske uprave občine Moravske Toplice.

T. K., foto: T. K., S. E.



## Barometer



Sašo Farič iz Radovca je bil vsch osem let odličnjak na OŠ Grad, zato je ob občinskem prazniku prejel »županovo petico«.



Timotej Lazar iz Murske Sobote, dijak II. gimnazije Maribor, je maturiral na programu mednarodne mature in od 45 možnih dosegel 43 točk.



Dominik Kovač, Nogometni klub Triglav Bakovci, je osvojil naziv najboljšega strelca v 1. MNL MS z 18 zadetki.



Anton Slana, župan Sv. Jurja ob Ščavnici, je v svoji občini spet pomagal družini, ki so ji ognjeni zublji uničili hišo.



Borut Meh po petih letih zapuša mesto prvega moža v soboški Muri in prevzema funkcijo prvega izvršilnega menedžerja v slovenjegraškem Preventu. Pod Mehovim vodstvom je Mura prebrodila najbolj krizno obdobje v svoji osemdesetletni zgodovini, to pa mu je uspelo ob sodelovanju zaposlenih. Meh priznava, da so Murina največja vrednota ljudje, ki so bili tudi na račun nizkih plač pripravljeni sodelovati pri razreševanju nakopičenih težav.

## V Avstralijo za boljše življenje

## »Drugje si zmeraj tujec, ni pomembno, kako dober si«

Eno leto v zaporu je bila kazen za nepremišljeno ravnanje – Tito jo je pomilostil zaradi lepega vedenja

Emilija Milinković je 73-letna Goričanka, rojena v Vidoncih, ki se je pred približno 50 leti podala v lov za boljše življenje. Preselila se je v Avstralijo, v mesto Melbourne, in pravi, da so bili začetki tudi tam težki. Tudi v Avstraliji se sladkor in med namreč nista cedila.

Prvič se je odpravila na pot za boljše življenje z dvema prijateljicama leta 1951 v Avstrijo, ker so, kot pravi, mislile, da bodo našle zlato, vendar jim ni uspelo. Namesto tega so prišle v zapor, ker jih je sosedka ovadila našim vojakom, za kar je dobila denar. Zaprl so jih vsako v drugi zapor; Emilija je bila zaprta v Brestanici. Dobila je leto dni zapora, ker je bila najstarejša, vendar jo je Tito pomilostil zaradi lepega vedenja. Tako je bila po devetih mesecih izpuščena in je lahko šla domov. Živela je v težkih razmerah, zato je leta 1957 spet poskusila srečo in takrat ji je uspelo priti čez mejo v Avstrijo. Od tam je šla prek Italije v Avstralijo. Njen cilj je bila sprva Francija, ker je tja šla tudi sestra s svojo družino, nato pa ji je nekdo povedal, da je v Avstraliji boljše življenje in naj gre tja. Upoštevala je nasvet in

šla v Avstralijo, vendar tudi tam se ji nista cedila med in sladkor. Avstralija je bila mlada država, zato so morali težko delati. Tam je takoj dobila delo kot gospodinjska pomočnica. To delo so takrat opravljale vse neporočene punce, ki so prečkale njihove meje. V Avstraliji je spoznala mladega Hrvata, ki je prav tako iskal boljše življenje. Tako kot ona je namreč pobegnil v Avstralijo, da bi si našel službo. Poročila sta se leta 1958, otrok pa nista imela. Emilija pravi, da sta se z možem znašla in si ustvarila dobre razmere za življenje.

## Težka mladost

Iz otroštva je Emiliji najbolj ostalo v spominu težko življenje, ki jo je vzpodbudilo k iskanju boljšega, zato je odšla v tuji svet. Obdržala pa je stike s sorodniki in prijatelji iz Slovenije in Slovenijo obiskala štirikrat. Prvič se je v Slovenijo vrnila sama leta 1978, nato pa skupaj z možem še leta 1983 in 1997. Letos je prišla sama, ker ji je mož umrl pred približno 2 letoma in pol. Emilija je po Evropi potovala tri mesece, med drugim je poleg Slovenije obiskala tudi Španijo in Portugalsko. Potovala je s

hrvaško skupino upokojencev, ki živijo v Avstraliji. Vsi štejejo več kot 65 pomladi, najstarejša udeleženka pa kar 87. Pravi, da imajo v Avstraliji tudi slovenska društva, ki prav tako organizirajo potovanja za starejše. Eno izmed njih organizira 3. septembra potovanje po Evropi. Emilija pravi, da bi rada šla z njimi, vendar se boji jesenskega vremena, zato je šla raje poleti.

## Srce je tam, kjer si rojen

Ko se vrača v Slovenijo ali Avstralijo, Emilijo zmeraj prevzemajo lepi občutki. Zdi se ji, da gre iz domovine v domovino. Pravi, da je srce tam, kjer si rojen. Drugje si zmeraj tujec, ni pomembno, kako dober si. Ali se bo še vrnila v Slovenijo, je težko reči. Odgovora ne ve. Pravi, da je že precej letih, poleg tega ima v Avstraliji svojo hišo, sestro in prijatelje, v Sloveniji pa le sorodnike. Simpatična Emilija je Slovenijo medtem že zapustila. Čeprav traja polet v Avstralijo nekaj več kot 21 ur, pravi, da je to sicer naporno, vendar je glavno, da je čila in zdrava, zato lahko vse prenese.

Adriana Gašpar, foto: Andrej Bedek



Ko se vrača v Slovenijo ali Avstralijo, Emilijo Milinković prevzemajo lepi občutki. Pravi, da gre iz domovine v domovino. Dodaja še, da je srce tam, kjer si rojen. Drugje si zmeraj tujec, ni pomembno, kako dober si. Ali se bo še vrnila v Slovenijo, je težko reči.

Pravi, da so bile z zaporom kaznovane, ker so šle na pot nepremišljeno in brez pravega načrta. Zaprl so jih vsako v drugi zapor. Emilija je bila zaprta v Brestanici. Dobila je leto dni zapora, ker je bila najstarejša, vendar jo je Tito pomilostil zaradi lepega vedenja.

Veliko dela za pomurske može postave

## Ujeli roparja, našli domačo orožarno

Ta in pretekli mesec so murskosoboški in gornjepetrovski policisti imeli precej dela z več tatvinami in vlomi. V preiskavi so prišli do dejstev, da je nepridiprav med drugim vlomil v hišo v Dankovcih, v Križevcih in Mačkovcih, je v poštah izmaknil loterijske srečke in v M. Soboti ukradel avtomobil.

Po zbranih podatkih so preiskovalci ugotovili, da bi lahko imel kazniva dejanja na grbi devetnajstletnik, ki se je v preteklosti že znašel v policijskih evidencah, saj je že počel podobne nezakonite reči. Mladeniča, neurađno je doma na beltskem koncu, vlamjal in kradel naj bi tudi drugod po Sloveniji, so s kazensko ovadbo privedli k preiskovalnemu sodniku, ki je zanj odredil pripor; nekaj nakradenih stvari pa so mu zasegli in vrnili pravi lastnikom. Zadnji petek v juliju pa so pomurski kriminalisti med hišno preiskavo v okolici Ljutomerja našli dve puški, tri pištole, 179 nabojev različnega kalibra, več sestavnih delov za orožje in še 83 sadik konoplje, visoke tudi do dva metra in pol. Proti dvema osumljencema so zato zaradi neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, orožja in eksploziva spisali ovadbe pristojnemu državnemu tožilstvu.

Andrej Bedek



Policijski preiskovalci so med hišno preiskavo našli kar tri pištole in dve puški. Foto: PU MS

Bili smo pri izviru reke Donave

## Tudi Mura je povezana z njo

Izvir je označen na dveh različnih mestih – Ne tako daleč stran je bila leta 1550 natisnjena prva slovenska knjiga

V našem tedniku smo že pisali – po ogledu na kraju samem – o izviri rek in potočkov, ki so neposredno ali posredno povezani z reko Muro, kot so to Ledava (izvira pri Kapfensteinu v Avstriji), Ščavnica (izvira v okolici Sladkega Vrha), Črnc (izvir je uradno v Bratoncih) in Drava (izvira v kraju San Candido v Italiji, Mura pa se izliva vanjo pri Legradu na Hrvaškem). Te dni smo se podali še k izviru reke Donave. Kakšno zvezo naj bi imela z Muro? Ja, potem ko se Mura izliva v Dravo, teče skupaj z njo do Osijeka, tam pa se obe reki skupaj izliva v Donavo. In po tej vodni poti bi lahko s čolnom veslali vse do Črnega morja.



Skupina popotnikov, v kateri je bil tudi avtomobilski inženir Josip Vat s Srednje Bistrice (na posnetku), ki je želel videti izvir reke in si oprati oči pri njenem izviru, še preden bo v njej srečal abrahama, pa se je podala še kakšnih 30 kilometrov naprej v kraj Furtwagen v Schwarzwald, kjer je hidrografski izvir Donave. In za vse skupaj je bilo to tisto pravo!



Še o dogajanju v soboškem Triglavu

## Cipot zavrača obtožbe

Odvetnik Dejan Rituper vložil kazensko ovadbo zaradi ponarejanja listin zoper neznanega storilca – Cipot pa bo sprožil postopke tudi zoper pisce ovadbe

Ugibanje o tem, kaj vse se je dogajalo in se še dogaja v območju enoti Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti, še ni konec, informacije o tem pa so odločne, saj so odgovorni za sprejzaviti v molk.

Zadnja uradna informacija iz Zavarovalnice Triglav, v njej pa so sporočili, da se dosedanja direktor sotoške območne enote Rudija Cipot ni udeležil pogovora o izredni odpušni. Uprava Triglav je Cipota povabila na pogovor v Ljubljano, potem ko naj bi na osnovi revizije zoper njegovo skupino državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala pri vrhovnem držav-

nem tožilstvu vložila zoper njega prijavo.

Zadevo smo preverili pri Cipotovem pooblaščenju, odvetniku Dejanu Rituperju, ki je potrdil, da je Cipot povabilo za razgovor prejel, vendar sta na osnovi zdravniškega mnenja predlagala, naj bo pogovor v Murski Soboti. Rudi Cipot je namreč že ves čas na bolniškem dopustu, zdravniki pa so mu odsvetovali napore. Ker uprava zavarovalnice njunega predloga ni sprejela, sta v Ljubljano poslala pisni zagovor, na odgovore nanj pa še čakata. Kot je povedal odvetnik Rituper, sta medtem na okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti vložila kazensko ovadbo zoper neznanega storilca, ker sumita, da je nekdo za potrebe postopka zoper



Po Rituperjevih besedah je eden od avtorjev tega pisma Boris Gabor, predstavnik delavcev v Nadzornem svetu Zavarovalnice Triglav, d. d., drugi podpisnik tega pisma pa naj bi bil Branko Flisar.

Rudija Cipota pripravil in ponaredil listine.

Avtorji ovadbe oz. obremenilnega pisma zoper Cipota zatrjujejo, da je pri nakupu pohištva za zavarovalnico sprejel ponudbo enega dobavitelja in ni upošteval drugega dobavitelja, katerega ponudba naj bi bila za polovico cenejša. Cipot očitek zavrača, saj domnevne druge ponudbe ni bilo. Po Rituperjevih besedah pa naj bi bila ta ponarejena, saj se bistveno razlikuje od ponudbe v letu 2002. V obremenilnem pismu Rudiju Cipotu očitajo še brezplačni prenos pohištva v humanitarne namene, nepravilno sklepanje pogodb za nazaj, nepravilno izplačevanje kasko škod ter nepravilnosti pri prodaji stanovanj v Luciji in v Murski Soboti. O jahti in podkupninah v tem pismu ni govora, pravi Rituper.

lanci s posebnimi pooblastili v zvezi z menedžerskim zavarovanjem, saj naj bi jim plačeval previsoke premije. Očitajo mu še sklepanje pogodb za nazaj, nepravilno izplačevanje kasko škod ter nepravilnosti pri prodaji stanovanj v Luciji in v Murski Soboti. O jahti in podkupninah v tem pismu ni govora, pravi Rituper.

Na osnovi teh obremenitev Rudiju Cipotu grozi izredna odpušitev delovnega razmerja, vendar je Dejan Rituper prepričan, da so očitki neutemeljeni, za kar imata dokaze, zato bosta vložila tožbo pri sodišču. Odvetnik je namreč prepričan, da je direktor Cipot vselej zastopal interese za-

varovalnice in v njenem interesu sklepal tudi vse posle.

O kazenski ovadbi zoper Cipota, ki naj bi jo vložila Triglavova odvetnica Galetova, tako Rituper kot Cipot ne vesta ničesar, bosta pa sama sprožila postopke zoper avtorje obremenilnega pisma. Za vsebino tega pisma je Cipotov odvetnik zaprosil Galetovo že 5. julija, vendar ga doslej še ni dobil. Je pa po Rituperjevih besedah je eden od avtorjev tega pisma Boris Gabor, predstavnik delavcev v Nadzornem svetu Zavarovalnice Triglav, d. d., drugi podpisnik tega pisma pa naj bi bil Branko Flisar.

Ludvik Kovač

## Barometer



Lenart Horvatič z Razkrižja, podpredsednik Odbora za popravilo krivic nekdanjih vojakov JLA, kljub stalnemu prizadevanju še ni uspel prepričati najodgovornejših v naši državi, da bi se vojaški rok štel v delovno dobo – kot zavarovana, in ne kot dodana doba.



Geza Puhan, predsednik KS Motvarjevci, je delno odgovoren, da so krajanje ostali neobveščeni o gradnji bioplinarne. To, da javne obravnave ne bi bilo, je namreč malo verjetno, saj so pristojni organi dolžni razpisati javno obravnavo.



Branko Bedeković, rokometaš in nekdanji reprezentant, doma z Razkrižja, je prestopil iz Gorenja v hrvaški klub Croatia Osiguranje.



Dragica Kolarič, vodja Folklorne skupine Beltinci, je poleg skrbi za ohranjanje izvirnosti ljudskega plesa, ki je zaščitni znak beltinskih folkloristov, tudi avtorica predstave Pozvačin.



Mario Belovič, eden od organizatorjev Grossmannovega festivala, je zadovoljen z odzivom ustvarjalcev na letošnjem festivalu, ki je posvečen grozljivki.



obremenilnem pismu Rudiju Cipotu očitajo še brezplačni prenos pohištva v humanitarne namene, nepravilno sklepanje pogodb z delavci s posebnimi pooblastili v zvezi z menedžerskim zavarovanjem, saj naj bi jim plačeval previsoke premije. Očitajo mu še sklepanje pogodb za nazaj, nepravilno izplačevanje kasko škod ter nepravilnosti pri prodaji stanovanj v Luciji in v Murski Soboti. O jahti in podkupninah v tem pismu ni govora, pravi Rituper.



Na kraj Donauesschingen, kjer je označeno, da se začne Donava. Nekoliko večja mesta v okolici na nemški strani so Tübingen (tam so leta 1550 tiskali prvo knjigo v slovenskem jeziku, to je Trubarjev Katekizem in Abecednik), Singen, Reutlingen, Tübingen in Freiburg. Če vam morda to še ni dovolj za pojasnitev lokacije, naj omenimo, da leži kakšnih 150 kilometrov od Donaueschingena mestno Bregenz v Avstriji (ob Bodenskem jezeru blizu Švice). Ker smo želeli pridobiti na času, smo se odločili za vožnjo po avtocesti v smeri Murska Sobota–Graz–Salzburg–Stuttgart–Tübingen–Donaueschingen. Bilo je okrog 870 kilometrov oz. še nekaj več, ker smo enkrat malo zašli. Ne boste verjeli, ob prihodu v Donaueschingen (najbrž ima status mesta) smo zagledali tablo ob cesti z napisom Donauquelle, kmalu nato pa smo že stali ob okroglem obzidanem studencu in na skulpturi prebrali napis Donauquelle. Je to že izvir Donave? Kaj pa Črni gozd? To je vendar sredi kraja, v neposredni bližini velikega grajskega dvorca in cerkve! Tam res voda »vre« in teče nekam dalje

da sredi neke divjine oziroma neobljudene gorate pokrajine. In s takšno predpostavko smo tudi krenili na pot.

## Izvir na grajskem dvorišču?

Naš cilj je bil kraj Donaueschingen, kjer je označeno, da se začne Donava. Nekoliko večja mesta v okolici na nemški strani so Tübingen (tam so leta 1550 tiskali prvo knjigo v slovenskem jeziku, to je Trubarjev Katekizem in Abecednik), Singen, Reutlingen, Tübingen in Freiburg. Če vam morda to še ni dovolj za pojasnitev lokacije, naj omenimo, da leži kakšnih 150 kilometrov od Donaueschingena mestno Bregenz v Avstriji (ob Bodenskem jezeru blizu Švice). Ker smo želeli pridobiti na času, smo se odločili za vožnjo po avtocesti v smeri Murska Sobota–Graz–Salzburg–Stuttgart–Tübingen–Donaueschingen. Bilo je okrog 870 kilometrov oz. še nekaj več, ker smo enkrat malo zašli. Ne boste verjeli, ob prihodu v Donaueschingen (najbrž ima status mesta) smo zagledali tablo ob cesti z napisom Donauquelle, kmalu nato pa smo že stali ob okroglem obzidanem studencu in na skulpturi prebrali napis Donauquelle. Je to že izvir Donave? Kaj pa Črni gozd? To je vendar sredi kraja, v neposredni bližini velikega grajskega dvorca in cerkve! Tam res voda »vre« in teče nekam dalje

pod zemljo. Ugotovili smo, da je iztok nekaj deset metrov vstran, kjer teče večji potok. Je to Donava? smo pomislili. Šli smo v bližnjo prodajalno s turističnimi spominki, kjer nam je lastnik prijazno vse razložil in pokazal na zemljevidu. Vrelec, ki smo videli, ima uradni naziv Donaubachquelle, obzidal pa so ga leta 1820. Voda teče po ograjenem grajskem dvorišču v potok Brigach, ki se malo naprej združi s potokom Breg in šele od tam naprej se uradno začne reka Donava.

## Je mogoče?

In ker smo želeli videti, kje je geografski oz. hidrološki izvir Donave, smo morali še kakšnih 30 kilometrov dalje, v kraj Fur-

twangen. Misleč, da bo potrebno pešati nekam v hrib, smo imeli s sabo pohodno opremo, kot da bi šli kam v planine. Toda skoraj do cilja smo se lahko peljali po asfaltni cesti. Ustavili smo se na parkirišču pri gostinskem lokalu in znameniti Martinovi kapeli. Do samega izvira pa je bilo potrebno pešati le nekaj minut. Vse skupaj se je splačalo, kajti tam smo res našli na skalo pritrjeno tablo, ki označuje, da je prav tamkaj izvir Donave – Donauquelle. Vodo smo lahko tudi brezskrbno pili in so jo natočili. Seveda se nam je porodilo vprašanje, kako je mogoče, da iz takšnega vreca nastane tako velika reka, kot je Donava?

Besedilo in foto: Jože Graj



Nekateri viri omenjajo, da je hidrološki izvir Donave tudi tam, kjer izvira potok Brigach, zato smo se podali še tja. Bližnja domačija ta vodni vir izkorišča za ribogojnico.



Pogovor s prvim menedžerjem Mure pred njegovim odhodom iz družbe

# »Največja Murina vrednota so ljudje«

Borut Meh priznava, da je bilo teh pet let težkih, vendar tudi prijetnih

Pred petimi leti, 15. avgusta, je Borut Meh za krmilom Mure nasledil dotedanjega predsednika uprave Boža Kuhariča. Bilo je to v časih, ko so bile razmere v največjem pomurskem delovnem kolektivu kritične in mnogi so napovedovali, da za Muro ni rešitve. Na srečo se njihove napovedi niso uresničile, veliko pa je k temu prispeval tudi Borut Meh, ki je v teh petih letih uspel krmariti Muro mimo številnih čeri. Meh zdaj zapušča Muro, v varen pristan do leta 2015 pa naj bi jo vodil novi predsednik Aleš Kumperščak. Z Borutom Mehom smo se pred odhodom pogovarjali o njegovem petletnem delu v tej pomurski družbi, uvodoma pa smo ga povprašali po občutkih ob slovesu.

Formalno se mi mandat izteče 15. avgusta, dejansko pa me od 1. avgusta v Muri ni več, saj sem s tem dnem prenesel vsa pooblastila na mojega naslednika. Občutki ob slovesu so mešani. Bolj ko se je približeval ta čas, več je bilo čustev. V svoji poklicni karieri doslej si bom zapomnil tri službe. Prvo, ki je bila res prva, druga je bila v Gorenju, kjer sem dal skozi celotno obdobje slovenskega osamosvajanja in tranzicije, tretja pa je v Muri. Ko sem prihajal, nisem v celoti vedel, v kaj prihajam, kakšne so razmere. Zdaj lahko rečem, da je bila Nemčija zamolčana, celo zaposleni v Muri niso vedeli, kakšna je resnična zgodba z Westmurom. Zato smo pet let vsi skupaj zelo trdo delali, da smo prikrmarili do današnjega dne in moram reči, da sem kar ponosen.

Nikoli ne bom pozabil poročila ekspertne skupine, ki jo je vodil dr. Prašnikar, ko smo imeli zaključno predstavitev in so nam povedali, da ne vidijo smisla v državni pomoči Muri, ker projekta ni možno izpeljati. Z vso trmo in z vsem, kar smo delali, pa smo dokazali, da ga je bilo možno izpeljati. Je pa vse to šlo tudi na račun relativno nizkih plač zaposlenih v Muri, zato sem vedno poudarjal in to trdim še zdaj, da so Murina največja vrednota ljudje, ki so tudi za majhno plačo pripravljeni pridno delati. Bolniški dopusti so se v teh letih znižali in tudi storilnost se povečuje, kar pomeni, da ljudje več delajo. Z zniževanjem zaposlenih in stroškov dela smo ves čas lovili likvidnost. Uspevalo nam je, da smo stroške dela zniževali hitreje, kot so padali prihodki. Je pa res, da je leto 2007 prvo leto, ko bele-

žimo tudi rast prihodkov, kljub temu da se je število ljudi v proizvodnji letos v primerjavi z lani znižalo za 350. Rast prihodkov smo dosegli tudi z organiziranjem proizvodnje pri kooperantih, kar smo začeli lani jeseni in letos s tem nadaljujemo. Ta projekt je na začetku, na njem bo treba še veliko delati, predvsem pa bo potrebno naše strokovne ekipe usposobiti in jih navaditi, da iščejo kooperante in pri njih organizirajo proizvodnjo po principih, ki veljajo v Muri.

## Vedno v vrhu, a nikoli prvi

*– Sami ugotavljate, da pred petimi leti niste vedeli, kaj prevzemate. Kaj je bil razlog, da so vas takrat pregovorili in ste ponudbo sprejeli?*

Karkoli bom rekel, bo lahko kdo podvomil, da govorim resnico. Priznam, da sem imel takrat na Petrolu dobro službo, vendar mi je bil dolgčas. Petrol je trgovinska organizacija, sam pa sem bil navajen delati v industriji. Bil sem v Gorenju, v železarnah, in to mi je bolj ležalo. Druga stvar, ki je takrat pretehtala, je bila, da je Mura bila in je še vedno ugledna blagovna znamka in menedžiranje takšne blagovne znamke ni majhna zadeva. Vseskozi, razen v Petrolu, sem se ukvarjal s kriznimi razmerami in Mura je bila v krizi. Potrebnovala je vodjo, ki je sposoben delati v kriznih razmerah in sam se čutil sposobnega za to. Mura je bila zame izziv, želel sem se preveriti, ali bom uspel razmere pripeljati na normalen tir.

*– Razlika je biti prvi mož uglednega podjetja ali menedžer drugega ranga v nekem podjetju, pa vendarle odhajate. Na kakšen položaj?*

Tega vidika dejansko nisem povedal. Vedno sem bil v upravah, vendar nikoli nisem bil prvi, in tudi to je bil eden od motivov, da sem sprejel izziv. Želel sem preveriti, ali se lahko s tem soočim in uspem. Nisem pa bolan na funkcije, ni nujno, da bi moral biti vedno prvi. To, kamor zdaj odhajam in ali bom prvi, je strokovna presoja. V izvršilni strukturi Preventa bom prvi, saj bo skupščina uveljavila enotni sistem vodenja. Jože Kozmus odhaja z delovnega mesta generalnega direktorja v upravni odbor, kjer naj bi bila zastopana lastniška struktura, in ta upravni odbor ne bo izvršni organ. Sam prevzemam funkcijo glavnega izvršnega direktorja, kar je v bistvu prva funkcija v podjetju.

## Pričakovanja ljudi so bila prevelika

*– Vrniva se pet let v preteklost. Kako so vas takrat sprejeli v Muri; v tem okolju? Če se spomnimo samo zgorelega avtomobila, prvi sprejem ni bil najboljši.*

Prav gotovo. Še posebej v Prekmurju te kot neznanca težko takoj sprejmejo za svojega. Mislim, da so bile takrat v Muri še nekatere naveze, nekaj povezav; ustrašili so se, da se bo z mojim prihodom vse to končalo in prekinilo. Tako sprejem res ni bil topel. Tudi v kolektivu sem naletel na ljudi, ki so bili zelo previdni in so samo opazovali, če bom vzdržal tiste prve mesece ali ne. Moram pa reči, da se je po treh, štirih mesecih stvar normalizirala in ko so spoznali, da nisem prišel samo za to, da bi ljudi odpustil, so mi pritegnili in na prvih zborih delavcev so mi celo ploskali. Zame je bilo nenavadno, da v podjetju, ki je v takšnih težavah in kjer so tako nizke plače, nekemu ploskajo. Po drugi strani

V Muri se je v teh 80 letih nakopičilo veliko znanja. Umetnost je tudi pridobiti ljudi, ki so v podjetju, jih zanimirati in z njimi naprej delati. Meni je to v veliki meri res uspelo. Nikoli pa ne moreš pričakovati, da bodo imeli vsi radi. V Muri sem našel ogromno ljudi, tudi strokovnjakov, ki so obvladali posel, in to je tisto, kar me je fasciniralo. Še vedno trdim, da za izdelavo oblačil, za trženje oblačil, v Sloveniji in širši okolici ni takega, ki bil tako strokoven in sposoben kot Mura. Zato sem zelo ponosen tudi na Murine blagovne znamke. To, kar naredijo naše kreatorke, je ogromno in izvirno. Nikoli mi ni bilo nerodno pojaviti se z našimi kolekcijami, nerodno pa mi je, da imamo tako kvalitetne kolekcije, nimamo pa denarja za tržno promocijo, da bi jih dali na evropski trg, jih spromovirali in tudi prodali. To bi bilo tisto, kar bi Muri prineslo dodano vrednost.

pa je bilo to tudi normalno, saj so bila pričakovanja ljudi velika, čeprav velikokrat tudi nerealna. Ocenili so, da bi bil lahko tisti, ki bo zadevo rešil. Pozneje se je to umirilo. Na naslednjih zborih so mi še tu in tam zaploskali, potem ploskanja ni bilo več, včasih bi mi kdo najraje kar zažvižgal. Tudi letos sem bil na zborih in ljudje so spraševali že povsem normalne življenjske stvari. Seveda pa biti predsednik uprave v takem podjetju ni isto, kot

biti politik, ki gre na mitinge, da mu ljudje ploskajo. V podjetju ne moreš deliti obljub. Vse, kar rečeš, moraš že naslednji dan tudi uresničiti, saj se ti prazne obljube prehitro vrnejo kot bumerang.

*– Ste zadovoljni z dosežentim v teh petih letih?*

Moram reči, da sem zadovoljen. Naredil sem tudi napake, tudi pri kadrovanju sem kdaj zgrešil, vendar normalno je, da ob tem, ko delaš, narediš tudi napake. Vendar napake moraš tudi priznati. S svojim petletnim delom v Muri sem zadovoljen, največji dosežek pa je, da so se razmere normalizirale, da Mura lahko funkcionira, predvsem pa, da smo sprejeli plan do leta 2015 in prepričan, da bo Mura v tej smeri tudi nadaljevala.

## Razlogov je vedno več

*– Ko ste pred petimi leti prihajali, so vsi pričakovali, da boste ostali dlje časa. Tudi sami ste tako napovedovali, vendar obrnilo se je drugače.*

Priznam, da sem takrat tudi sam razmišljal, da to ne bo samo en mandat. Vendar stvari se velikokrat drugače zasujejo, človek pomisli tudi na družino. To mi nekateri očitajo, pravijo, da je družina le izgovor. To ne drži, res pa je, da to ni edini razlog za moj odhod. Bile so tudi variante, da bi podaljšal mandat, predsedniku nadzornega sveta sem povedal, pod kakšnimi pogoji, žal pa pri tem nismo našli skupnega jezika. Zato sem že konec aprila povedal, da ne bom nadaljeval in naj izpeljejo kadrovske postopke.

*– Ko ste prevzeli funkcijo prevega*

menedžerja, je bila Mura na tleh, ki se je potapljala. Zdaj je program prestrukturiranja končan, kjer vodenje je mimo. Bo našemu menedžerju lažje?

Sprejetje programa prestrukturiranja je dokaj hitro izpeljano. Že leta 2005 smo ugotavljali, da se počasi izteka, zato smo takrat reagirali in sprejeli strategijo leta 2015. Malo je podjetij, ki imajo tako strategijo za tako dolgo obdobje, tudi to bo mojemu nasledniku izziv. Vendar to bo mojemu nasledniku izziv, ne moje delo. Ta strategija se uresničuje, prihodnje leto v Muri se povečujejo. Strategija kaže, da stroko v Muri obdržimo, saj so potrebni pa organiziramo drugje. Vendar stopoma, tako kot se bo zmanjšalo število zaposlenih. Delavci so dobili plačo in Mura si grobega posega v njihovo plačo ne more privoščiti. Vedno sem opozarjal, da če se v Muri enkrat preneha plačati, če pride do stavke, bo to konec za Muro. To upam trditi, saj noben partner ne delaj s podjetjem, ki ni zanesljivo.

Na vprašanje, ali bo v Muri let ne bo lahko. Mura ob takšni strukturi stroškov dela v prihodnjih letih ne bo mogla preživeti. Če bodo 70 odstotkov, dejansko živi iz rok v rok in biti moraš zelo pazljiv, da držimo mesečno zagotavljanje likvidnosti. Če ne bomo v nelikvidnost, ne moremo izpeljati njih obveznosti do stroškov dela. Na eni strani reakcija pri delavcih, na drugi pa tudi pri partnerjih. Moramo sledniku bo lažje le toliko, da so bremenjena pokrita in sanirana, da se tako možno osredotočimo na izvedbo goročne strategije.

*– Do zmanjševanja zaposlenosti*





Človek pri delu vedno naleti na dobre in slabe plati. Ostajajo tudi zamere, vendar v človeški naturi je, da se slabe stvari hitreje pozabijo, sam bolj zapomnim dobre. Mure pa ne zapuščam, saj bom še naprej ostal njen kupec. Tu sem spoznal veliko ljudi, s katerimi nisem bil le sodelavec, pač pa tudi prijatelj, in tega ni moč pozabiti. Teh pet let je bilo težkih, vendar tudi lepih, zato se bom v Pomurje prav gotovo vračal.

haja in se bo še nadaljevalo. Mura tudi zaposluje, vendar v glavnem kufir z visoko izobrazbo. Ob tem v razgovoru vprašanje, kaj bo s krovnimi šivljami in še nekaterimi karkoli. Če bo Mura želela še naprej študirati, bo potrebovala tudi tak kader. Moram reči, da smo to v Muri dokaj hitro spoznali. Pred tremi leti smo se začeli resno pogovarjati, kakšna bo bodočnost, kaj bo več formalnega šolskega sistema in kaj jih potrebujemo v proizvodnji. Najprej se je pojavil problem modeliranja, imeli smo razgovore s srednješolci, šli smo celo v razpis študijskega projekta, vendar glede na stanje v oblačilni industriji, mladi za to niso zainteresirani. Odgovor na to, da se je zaprl oddelek za oblačila, je bil ustanovitev Modeusa. Za njegovo ustanovitve smo se odločili predvsem zato, da bi imeli center, ki bo sposoben črpati iz države za programe izobraževanja, ki jih potrebuje tekstilna industrija in ki jih izdelave kreiranja oblačil. Jeseni naj bi se začel prvi program, da bi imeli po novem letu prvi programi za izobraževanje modelarjev steči, jeseni 2008 pa bi v Murski Soboti že pričela delati tudi visoka šola za oblikovanje oblačil.

Kakšne so trenutne razmere v Muri?

Ne cedita se med in mleko. Razmere so še resne, težke, treba je trdo delati, vendar nekaj ugodnih kazalcev je. Prihodki v primerjavi z lanskim letom rastejo in krepko presegajo planske. Stroške obvladujemo, število zaposlenih se zmanjšuje po predvidenem planu. Po petih mesecih je še vedno izguba, vendar je ta bistveno manjša od lanske v petih mesecih. Smo pa imeli v aprilu in maju dopuste, zato je v tem obdobju vedno izguba, vsa leta. V oblačilni industriji je zato vedno treba gledati leto kot celoto. So pa podatki boljši kot lani, vendar tudi na račun nizkih plač.

**– Kako sodelujete s vašim naslednikom?**

Z Alešem Kumperščakom, ki je v Muri zaposlen od 9. julija, sodelujeva, skupaj sva opravila že nekaj obiskov, spoznava Muro, dokumentacijo, partnerje in menim, da je pravi človek za vodenje Mure. Eni se sprašujejo, če si ni obul prevelikih čevljev. Sam pravim, da ima vsak svoje čevlje, svoj način vodenja, pri njegovih letih pa je idealen čas, ko mora človek sprejeti izziv in se preko njega dokazati. Kumperščak je ta izziv sprejel in verjamem, da se bo dokazal in bo sposoben peljati Muro naprej. S svojim stilom vodenja jo bo moral pripeljati Muro do zelenega stanja v letu 2015.

Ludvik Kovač

Foto: Nataša Juhnov



V vsakem podjetju so formalne in neformalne poti odločanja. Tisti, ki trdi, da neformalnih poti ni, se moti. Moraš se pa truditi, da čim bolj prekrivaš obe poti; sam sem poskušal delati tako, da neformalne poti približam formalnim, da je tako čim manj konfliktov.

Timotej Lazar iz Murske Sobotne

# Strahu, da grem v Iran, ni bilo

Dijak II. gimnazije Maribor je na mednarodni maturi od 45 možnih dosegel 43 točk



Iran mi je bil zelo všeč. In se nismo se streljali. Z rezultatom sem še kar zadovoljen. Sicer pa je Iran lep, ljudje so res zelo prijazni, navaditi se pač moraš na hrano, pa mogoče bi lahko bila organizacija malo boljša, drugače pa mi je bilo res lepo. Strahu, da grem v Iran, ni bilo. Kolikor sem bral, niti Američani ne odsvetujejo turistom, da bi šli v Iran.

Pravi, da ima rad matematiko in da športa ne mara, da v prostem času rad programira ali se z bratom pomerja v igranju računalniških igril. Sicer pa je Timotej Lazar iz Murske Sobotne zadnji dve leti obiskoval II. gimnazijo Maribor, kjer je letošnjega maja opravil mednarodno maturo. In njegovi rezultati so bili več kot odlični. Od možnih 45 točk jih je Timotej osvojil 43, ob pretvorbi v naš nacionalni sistem pa seveda to pomeni maksimalnih 34 točk na naši maturi, zaradi česar Timotej spada med zlate maturante z vsemi možnimi točkami.

**– Zakaj si se sploh odločil da greš na mednarodno maturo?**

Navdušila me je gospa, ki nam je v drugem letniku, takrat sem obiskoval gimnazijo v Murski Soboti, prišla predstaviti program mednarodne gimnazije. Ideja, da si lahko izbiram predmete sam, ker me recimo bolj zanima naravoslovje, me je najbolj pritegnila.

**– V Mariboru obstaja le en oddelek z mednarodno maturo. Kakšni so bili vpisni pogoji?**

Moral si biti odličen oziroma prav dober v prvih dveh letnikih, dobro pa je bilo, če si priložil tudi kakšno osvojeno priznanje iz tekmovanj.

**– Kakšne so razlike, če bi moral primerjati obe šoli?**

Razlike med šolama zagotovo obstajajo. Ampak gre tudi za različna programa, zato bi ju težko primerjal. V Mariboru je pouk potekal v angleščini, pa tudi predmeti so drugače razporejeni.

**– Te je motilo to, da si imel pouk v angleščini?**

Ne, mislim da je bilo to še najmanj moteče. Na to sem se dokaj hitro navadil. Bolj moteče je bilo recimo življenje v dijaškem domu, predvsem zaradi pomanjkanja spanja. Povedati moram, da je bilo življenje v dijaškem domu precej razburljivo.

**– Odločil si se za naravoslovne predmete. Katere?**

Na tej smeri imaš le sedem predmetov. Trije so obvezni, slovenščina, matematika in angleščina, tri pa si izbereš. Obvezno mora biti eden naravosloven in eden družbosloven. Jaz sem si izbral še fiziko, kemijo in psihologijo. Sicer pa je v programu mednarodna

matura ogromno predmetov, ampak v Mariboru pač niso ponujali vseh. Bili so fizika, kemija in biologija pa psihologija, ekonomija in filozofija. Seveda pa si lahko izbiral še med različnimi tujimi jeziki.

**– Od kod pa so bili tvoji sošolci?**

Večinoma iz Maribora, saj takšen program izvajajo še na Gimnaziji Bežigrad v Ljubljani. Potem smo bili štiri iz okolice, imeli pa smo še enajst tujcev. V mariborski oddelek se vsako leto vpiše okrog dvajset slovenskih dijakov in deset dijakov iz držav bivše Jugoslavije.

**– Kako pa ste se pogovarjali s sošolci? Recimo tistimi iz bivše Jugoslavije?**

Na začetku je bilo zelo smešno, saj smo se pogovarjali samo v angleščini. Še posebej zaradi tega, ker jih mi razumemo. Ampak čez dva meseca pa smo se že navadili in govorili vsak svoj jezik.

**– Ko si se odločal, da boš opravljal mednarodno maturo, si zagotovo imel kakšne cilje. Katere?**

Vsi, ki me srečajo, me vprašajo, zakaj se glede na to, da sem delal mednarodno maturo, nisem vpisal kam v tujino, ker ti ta matura brez kakšnih težjih dodatnih izpitov odpira pot. V bistvu me je zani-

zovanja med predmeti je veliko. Obstaja še predmet Theory of Knowledge (teorija znanja), kjer stvari analiziraš in se problemov lotevaš analitično.

**– Zagotovo si seznanjen s tem, kako izgleda splošna matura v Sloveniji. Kakšna pa je mednarodna matura?**

Razlika je ponovno v jeziku. Vse je v angleščini, razen slovenščine seveda. Maturo delaš iz šestih in ne petih predmetov, zraven tega moraš napisati še dva eseja, ki se štejeta za dodatne točke. Sicer pa ima vsak predmet osnovni in višji nivo. Tako moraš imeti na višjem nivoju vsaj tri predmete in največ štiri. Mi imamo maturo maja in glede na to, da imaš skoraj pri vsakem predmetu tri izpite, sem od drugega do 18. maja opravil kar 15 izpitov.

**– Tvoji občutki ob rezultatu?**

Vesel sem. Nisem se tako zelo super pripravljaj, da bi pričakoval tako dober rezultat. Vsak predmet je ocenjen od 1 do 7. Za dva sem dobil šest, to je psihologija in matematika. Žal mi je le, da pri matematiki nisem osvojil vseh sedem točk. Ostali so bili ocenjeni s sedmimi točkami.

**– Kaj te čaka v najdaljših počitnicah?**

Vesel sem. Nisem se tako zelo super pripravljaj, da bi pričakoval tako dober rezultat. Vsak predmet je ocenjen od 1 do 7. Za dva sem dobil šest, to je psihologija in matematika. Žal mi je le, da pri matematiki nisem osvojil vseh sedem točk.

malo, kako ta matura zgleda, želel sem spoznati nove ljudi. Ko pa doštudiram, pa bom verjetno šel kam ven iz Slovenije.

**– Kam pa se si vpisal?**

Na računalništvo in matematiko v Ljubljano.

**– Kaj pričakuješ od študija?**

Da bo zabaven.

**– Kakšne so prednosti programa z mednarodno maturo?**

Je dosti bolj prilagojen posamezniku. Sam si izbiraš predmete in v razredu je le deset dijakov. Tako se profesor veliko bolj lahko posveti posamezniku. Posvetiš se tistemu, kar te zanima. Večji poudarek je na raziskovalnem delu, pa tudi pove-

Ja, sedaj jih je v bistvu že skoraj polovica mimo, ampak zaradi olimpijade zaenkrat nisem šel še nikamor. Tako se kmalu odpravljam najprej malo na jug, potem ko se vrnem, pa še malo na sever.

**– Pravkar si se vrnil iz Irana, kjer si se udeležil fizikalne olimpijade. Kako je bilo?**

Iran mi je bil zelo všeč. In se nismo se streljali. Z rezultatom sem še kar zadovoljen. Sicer pa je Iran lep, ljudje so res zelo prijazni, navaditi se pač moraš na hrano, pa mogoče bi lahko bila organizacija malo boljša, drugače pa mi je bilo res lepo. Strahu, da grem v Iran, ni bilo. Kolikor sem bral, niti Američani ne odsvetujejo turistom, da bi šli v Iran.

V. P., foto: N. J.















# Jasmina Papić iz Martjanec je proučevala porabske Slovence »Meje v glavah in državah«

Jasmina Papić smo pred nekaj leti srečali kot mentorico na etnološkem taboru v Ljubljani. Ob tem smo tudi vedeli, da je bila njena diplomska naloga z naslovom Meje v glavah in državah, v kateri je obravnavala temo o nacionalni pripadnosti porabskih Slovencev, ena izmed nagrajenih Pomurske izobraževalne fundacije. Odločili smo se, da Jasmino in njeno delo predstavimo nekoliko po bližje.

Doma je iz Martjanec. Po končanem osnovnem in gimnaziju v Martjanecih sem je kljub spodbujanjem drugih, naj se odloči študij angleščine ali nemščine, odločila, da bo na filozofski fakulteti študirala etnologijo in antropologijo. Že od tedaj jo je namreč zanimalo, kaj je to, kaj je za nami, kaj so naši predniki, kako so živeli, kako je živi danes... Študij je leta 2006 z diplomskim delom z naslovom Meje v glavah in državah.

Njena diplomska naloga govori o porabskih Slovencih, o vprašanju njihove nacionalne pripadnosti. Zanimalo nas je seveda, kako se ji je porodila ideja za to nalogo. Jasmina Papić, nagrajenka Pomurske izobraževalne fundacije



Jasmina Papić, nagrajenka Pomurske izobraževalne fundacije

raziskovati v Porabju. Vendar smo naleteli na vprašanje, kako sploh naj bo taboru ime. Vse, kar smo delali, je v zvezi z mejo, zato smo se ob kavi spontano odločili za naslov. Ime Meja v glavah in državah sem 'posvojila' za naslov svojega diplomskega dela.

## - In pot do nagrade?

»Ko sem bila doma zaradi dojenčka, sem zasledila razpis Pomurske izobraževalne fundacije, na katerega sem se tudi prijavila. Strokovni ocenjevalci, med njimi tudi Katalin Munda Hirnók, zaposlena na Inštitutu za narodne manjšine v Ljubljani, so jo ocenili dovolj visoko, da je bila ena od nagrajenih.«

## - Kakšne pa so vaše ugotovitve?

»Definitivno naslov moje diplomske naloge drži. Vsaka državna meja, sploh pa ta, ki nas loči od porabskih Slovencev, naredi mejo v glavi. In še danes je tako. Najbolj ostro mejo je pustila v glavah predvsem starejših ljudi, sploh pa železna zavesa. Porabski Slovenci so bili ločeni od sorodnikov, prijateljev in znancev. Meja v glavi je vsekakor ostala. Predvsem pa se to prenaša na mlajšo generacijo, ki ne čuti več take pripadnosti Sloveniji.«

- S čim vse pa se sicer ukvarja človek z vašim poklicem?

Lea Lehner



## Po petdesetih letih skupaj

V Mostju pri Lendavi se je Andreju in Barbari Balažek v letih 1921-1937 rodilo sedem deklet in en fant. Ker na kmetiji ni bilo dovolj dela in zaslužka za vse, so otroci po končani osnovni šoli najprej šli služiti za kruh in obleko k bogatejšim kmetom. Ko se je ponudila priložnost, pa so si poiskali službe v raznih krajih doma in tujini. Marta je odšla v Ameriko, Barbara v Kanado, Francka v Francijo, Vera pa na Hrvaško. Našle so si delo in časoma tudi partnerje ter si ustvarile družine. Opravljale so vsa dela, ki so jih dobile. Ni jim bilo lahko, vendar so vseeno našle svojo srečo. Ves čas pa so hrepenele po domovini, domačem kraju, svojcih, prijateljih in sosedih. Posamično, kakor je katera mogla, so prihajale s svojimi družinami na obisk v Mostje in Beltince k bratu Francu. Presenečene so bile, ko so videli, kako se je doma vse spremenilo na bolje, kako je vse lepo. V njih pa je bila velika želja, da bi se vsaj enkrat dobile vse skupaj, na enem mestu. Pred kratkim se je to res zgodilo. Dvojčici Francka in Marta sta slavili 70. rojstni dan, sestra Vera pa je uredila tako, da so se še živče štiri sestre in brat Franc ter še nekateri sorodniki srečali v Pulju – v restavraciji ob velikih torti, glasbi in obujanju spominov na otroštvo. »Tudi slovenska pesem je bila z njimi,« je dogodek opisala nečakinja Micka. Pogovor pa je nanese na pašo živine, igre ob potokih, delo na poljih, življenje v tujini, družine... J. G.



## Jožef ujel 21-kilogramskega krapa

Jožef Ferencek iz Kobilja je bil prijetno presenečen, ko je iz Bukovniškega jezera potegnil 21 kilogramov težkega in 1,1 metra dolgega krapa. Na fotografiji je Jožef desno skupaj s kolegom Urošem Kovačcem, ki mu je z drugimi, ki so lovili ribe ta dan ob Bukovniškem jezeru, ribo pomagal izvesti na kopno. Za ribištvo se je sicer navdušil že v začetku osemdesetih let in od takrat je ujel že veliko težkih in velikih rib, med njimi lani 13 kilogramov težkega amurja. Tako se je tudi juljsko nedeljo odpravil k Bukovniškemu jezeru, kjer rad lovi ribe, saj je prijetno okolje in običajno tudi dobra družba kolegov ribičev. Tudi ta dan je ob njem lovilo še nekaj kolegov, vendar pa noben še zdaleč ni imel toliko sreče kot on. Seveda so mu kolegi pomagali, da je izvel krapa iz vode, pozneje pa so veliko ribo tudi spustili nazaj v vodo. J. Ga.



## Srečali so se po petdesetih letih

Nedeljni učenci OŠ Velike Polane so se pred kratkim zbrali na praznovanju 50. obletnice končanja osnovne šole. Takrat je dva razreda osemletke končalo 54 učencev iz Velike Polane, Brezovice, Hotize in Nedelice. Razkrožje učencev po Pomurju in Sloveniji, nekaj jih je v Kanadi, Avstraliji, Franciji in drugih tujinah. Učencijski odbor srečanja je pripravil bogat program. Druženja se jih je odvijala na različnih mestih. Danes dečki in babice so se najprej srečali in si ogledali staro učilnico v Veliki Polani, kjer so pustili lepe otroške spomine, nato so se odpravili na pokopališče in prižgali sveče za umrle sošolce, se spominjali grobov velikopolanskega župnika Danijela Halasa in v cerkvi Srca Jezusovega, kjer so se nadaljevali in končali z družabnim delom. J. Ž.



## Osemindeset let Ane Jurkovič

Pred kratkim smo se s fotoaparatom pridružili delegacijam, ki so ob 98. rojstnem dnevu obiskale Ano Jurkovič, ki s svojim sinom Antonom živi v Stavešincih. Čestitke in darila so ji ob praznovanju rojstnega dne izročili: župan Občine Gornja Radgona Anton Kampuš, sekretarka OZ RK Gomja Radgona Davorka Makovec, predsednica KORK Stavešinci Majda Ferenc in predsednik DU Negova - Spodnji Ivanjci Karel Fleisinger. Njihovega obiska se je nadvse razveselila. Za Ano, rojeno 15. julija 1909, ki vseskozi živi na svojem domu v Stavešincih, skrbita sin Anton in hčerka Mira, ki ima hišo le nekaj korakov od nje. V veliko veselje sta ji vnukinja Mojca in Lidija in nekaj mesecev stari pravnukinja. Besedilo in foto: L. Kr.

## V Domu starejših v Rakičanu so imeli proščenje

Za dom starejših Rakičan, v katerem prebiva okrog 300 varovancev, je bil ponedeljek, 16. julija, lep dogodek – imeli so domsko proščenje. Za to priložnost so prinesli iz kapele v večnamensko dvorano Marjin kip, prostor pa so lepo okrasili. Sveto mašo v dvorani je daroval pater dr. Gabrijel Reček, kapucin iz Kančevca, ob somaševanju soboškega stolnega župnika Martina Horvata in Antona Fakina, sicer upokojenega duhovnika in varovanca Doma starejših Rakičan. Na proščenjski dan je prišlo tudi nekaj sejmarjev. Druženje so popestrili s svojim nastopom člani folklorne skupine in pevke Društva upokojencev Križevci pri Ljutomeru. Dan pred proščenjem so nekatere varovanke spekle domače pecivo ter na tak način obudile spomine na leta, ki so jih preživljale v krogu svoje družine. J. Ž.



## Brat Džouži

Poznamo uganko, luknja pri luknji, pa vodou drži, ka je tou? Sakši je negda svejta znau fčasi odgovor, ka je tou slamnata streja. Gnjesden, gda skoro več nega slamnati strej, pa toga več vsi ne vejo. V zdajšnjon časi bi pa pravili, luknja pri luknji, pa demokracijo fkup drži, pa glij tak tisto, pred nedavnin napovedano, blaginjo tudi. Pri luknjastoj zakonodaji, pri luknjaston gospodarstvu, pri luknjastoj blagajni, pri luknjaston zdravstvu, se dogaja, ka nan skoz luknje tudi lopovi vujdavijejo, pa ji te iščemo po cejljon svejti. Vsi znamo za luknje, pa li vse skoz nje piščaviemo svetj Bela. Ka pa mamu luknjaste ceste pa nanč več v pamet ne zememo, ka se zadnje čase ešče samo v kolonaj vozimo tak pomali korak po korak, pa te po luknjaj avto več ne drncka. Na vse te luknje fkup si je Bela spojejvo:

Naš sistem ma sigdar tri luknje,  
tri luknje ma naš sistem,  
'či ne bi mou trej lukenj,  
bi nej būu naš sistem.

Naš zakon ma sakši luknje,  
tri luknje naš zakon ma,  
'či ne bi mou trej lukenj,  
te gvūšno nan ne vala.

'Či ne bi mou več tej lukenj  
naš strankarski tudi sistem,  
kak lejko bi živeli,  
tou rejsan jes ne ven.



## Drobne trgovine na drobno (III.)

## Sonja in Kaja

Gradbeni delavci imajo raje Sonjine sendviče kot toplo malico – Ponudbo v žepovski trgovini prilagajajo potrebam turistov in kolesarjev

V taki drobni trgovini vas pozdravijo in vprašajo, kaj želite. Če česa nimajo, si bodo zapisali in naročili ali vam svetovali, kje lahko dobite iskano. Poklepetali bodo z vami, vam svetovali, se zahvalili za obisk in vam zaželeli dobro zdravje ... Da, kupovati v majhnih trgovinah je prav zares užitek. Vsaka trgovinica ima svojo zgodbo. Do 1995. leta se je v takih trgovinah dalo preživeti s prodajo živil – tri četrtine prihodka je bilo od te prodaje, potem pa se je ustavilo. Danes, v času velikih nakupovalnih središč, se morajo znajti po svoje, ponujati najbolj iskano, tisto, česar nimajo veliki, ali vse tisto, kar imajo veliki, le da v manjših količinah, se prilagoditi potrebam posameznega okolja ... Pač, obdržati dobro poslovanje majhnih vaških trgo-

vin, je danes prava umetnost.

### Sonja iz Spodnjih Ivanjec

Zgodba trgovine iz Spodnjih Ivanjec je še prav posebno zanimiva, saj sta jo odprla v svoji hiši že Antonija in Jože Vogrin v začetku devetdesetih let. Odločila sta se za svojo trgovino zato, ker je žena kot trgovka v Slogi morala delati v različnih krajih, imela sta tri otroke, Jože pa je bil kot šofer ves čas na poti. In če je prodajalka dobra, tudi trgovina živi in uspeva. Najprej je bila Slogina trgovina v njihovi hiši, potem pa so se odločili za zasebno trgovino. Ko se je Antonija upokojila, je posel predala svoji prodajalki.

Pri trgovini smo najprej nekaj besed izmenjali z delavci z gradbišča avtoceste, ki so sedeli v senci pod bližnjimi brajdami in

malicali. Popoln užitek. Tudi Sonja je imela polne roke dela, saj je bil čas malice in je morala narediti goro sendvičev – delavci so pač ugotovili, da so njeni sendviči boljši kot tople malice. Pa še hitreje jih dobijo, ker so njene roke res spretno. Sonja Halec je bila že prej zaposlena kot trgovka pri Vogrinovih, ko pa se je gospa Antonija upokojila, je prevzela poslovanje kar ona. Pozna delo, ljudi, ve, kaj potrebujejo, kaj mora naročiti. Ker je v bližini avtoceste, je tudi v trgovini nekaj več gneče, kako bo v prihodnje, pa še ne ve. Tudi v Gornji Radgoni so zadnje leto odprli velike nakupovalne centre pa tudi gradbišče avtoceste se bo čez nekaj mesecev zaprlo.

### Marijina Kaja v Žepovcih

Zakaj ime trgovine Kaja? Ne,



Tudi tukaj je bila nekoč priljubljena vaška trgovina – takih prizorov je na žalost v Pomurju veliko. Preveč. Z njimi izgublamo veliko dragocenost, kajti te trgovine niso le prostor prodaje, so del vaškega življenja, mesto druženja in neke vrste vaško informativno središče.

to ni hčerkino ime, to ime ji je enostavno že od nekdaj všeč, nam odkrito pove Marija, ki je poslovodkinja v pravem pomenu besede. Za trgovinico v Žepovcih na Apaškem polju skrbi vsa družina, vsi pomagajo, zlagajo, nabavljajo, prodajajo ... 1993. leta je začela Marija Kaučič na svojem, v svoji hiši v Žepovcih. Prej je bila vse od 1974. leta zaposlena v trgovini Emona Merkur v Gornji Radgoni.

»Jaz sem imela lepo službo, ni bilo problema z mojo službo. Mož je bil na Elradu, tam pa je bila kriza. In sem rekla: Če si ti zato, da greva privat, sem jaz tudi! Tako on ureja računovodske stvari, sin in hčerka pa tudi pomagata,« nam je pripovedovala Marija, ki tako mimogrede, še med pogovorom, postori to in ono. Ni, česar ni, bi lahko rekli za njeno trgovino. Pred leti so prodali največ živil (čez 70 odstotkov), danes pa je nasprotno. Zato pa mora biti še kako iznajdljiva. V ponos si šteje, da hodijo v njeno trgovino kupovat darila tudi kupci iz Gornje Radgone. Nima velikih količin, je pa blago zelo natančno izbrano – pa tudi poceni –, seveda pa ponujajo tudi svežo povrtino, živila. Kako ji to uspeva? Ker o tem ne prestando premišljuje, ves čas sprašuje, kaj naj še naredi, da bodo še zanimivejši za turiste. »Jaz imam še in še idej, toda naša zakonodaja je do nas malih bolj tako tako ...« Zato pa upravičeno vsi računajo na večjo podporo lokalnih skupnosti, torej občinske oblasti in vasi.

Bernarda B. Peček



Milan Kaučič iz Cerkvenjaka se večkrat oglasi pri Sonji in Jožetu Vogrinu iz Spodnjih Ivanjc, saj spotoma vzame kake stvari, tudi kavo.



Založenost in cene v tej trgovini so zares neverjetne – ni čudno, da se v njej ustavi več mimoidočih kot domačinov, saj je lokacija ob cesti idealna za trgovino.



Sonja Halec je že prej delala v tej trgovini, ko je ona postala šefinja, pa je trgovino preimenovala v Trgovino pri Sonji.



»Kako sem se odločila za trgovino? Čisto enostavno, v naši vasi je bila prej ena Mladinska torjeva trgovina, bolj klasična, vedela pa sem, da tista v teh novejših časih ne bi mogla ostati. Naša vas pa bi potrebovala malo večjo, sodobnejšo samopostrežno, in če se ne bi spomnila jaz, bi se verjetno kdo drug,« je povedala Marija Kaučič iz Žepovca.



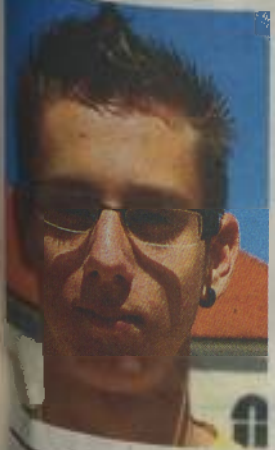
# Pomurka in Pomurec meseca junija

Začeli smo z izborom Pomurke in Pomurca meseca julija. Tri kandidatke in tri kandidati so poslušalci Radia Murske Sobotice v ponedeljek oddali prvo glasovanje, s pošiljanjem SMS-ov in z glasovanjem na spletni strani. Objavljeno v tej številki Vestnika, pa bomo izbrali kandidata in kandidata za Pomurko in Pomurca leta, ki jih bomo med mesečnimi glasovanji izbirali v decembrskem finalu.

Kako ste se odločili prejšnji mesec? Skupno vas je glasovalo 170. Za Pomurko meseca junija je bila izbrana magistra farmacije, specializirana in vodja regulative v zdravstvu, Vladka Čahuk Vaupotic, dobitnica Minarikovega priznanja. Prejela je 86 glasov. Pomurca meseca junija pa je postal Peter Podunšek, akrobatski letalec, razpužen za atraktivno izvedbo letalskega mitinga AIR BORSE 07. Prejel je 170 glasov.

## Kandidati za Pomurca meseca julija:

1. Filip Dobranič, najboljši mladinski debater, član slovenske



Trkušnja s klicem na policijsko postajo. Policisti v službi ljudi

Vestniku se je oglasila bralka iz Ljutomerja (njene podatke hranimo v uredništvu), ki je v torek, 10. 7., okoli 19. ure klicala na ljutomersko policijsko postajo. Policist, ki je dvignil telefon, se je, kot nam je dejala, najprej prestrašila in povedala, od kje kliče ter da je večja skupina mladih ljudi na bloku v Postružnikovi ulici zelo glasna in da se celo pretepe. Če se ni predstavil, odgovoril: »Imamo pomembnejše delo, prihodno teden teden razlagal, tako da za to, kar ste povedali, zdaj ne moremo nič narediti. Potem je bralka policistu dejala, ali lahko v prihodnosti na to ulico in se poslovila. Bralka še pravi, da se je na bloku na tej ulici začelo intenzivneje druženje mladih, ki se razgajajo in tudi nasilje, predvsem pa glasna glasba iz avtomobilov. Informacije smo iskali pri ljutomerskih policistih. Odgovoril je komandir Boštjan Vučko: »Dežurni policist se klica spomni, da je bila komunikacija brez odstopanj od komandirskih. Dežurni policist je dejansko pojasnil, da trenutno na ulici ni patrulje in da jo bo poslal na kraj dogodka, ko bo prišel. Času se je na enoto vrnila patrulja, ki jo je dežurni policist na Postružnikovo ulico, kjer naj bi zbrana mladina. Policist ob kontroli navedene ulice in tudi bližnjih ulic ni opazil mladih na tej ulici držijo, zato policisti to ulico nadzorujemo, pri tem pa smo tudi že ukrepali z zabavljanjem, saj je z dobrim sodelovanjem policije in prebivalcev lahko skupaj naredimo več za boljše varnost. Ker se ne moremo točno poteka razgovora. Iz navedenega pa bi lahko sklepali, da je bilo za nesporazum v komunikaciji, kar pa ni naša stvar. Če bi zmanjšali povprečno hitrost v naseljih za 1 km/h, lahko v naslednjem letu pričakujemo zmanjšanje števila prometnih nesreč za približno 4 %. Zmanjšanje povprečne hitrosti za 1 km/h zunaj naselja pomeni zmanjšanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti za približno 2 %. Vozniki, ki vozijo prehitro, so pogosto tudi pod vplivom alkohola – vsak četrti voznik v prometni nesreči, katere vzrok je bila neprilagojena hitrost, je tudi pod vplivom alkohola.

Andrej Bedek

ekipe, ki je na 19. svetovnem srednješolskem debatnem prvenstvu v Seulu zasedla odlično osmo mesto med 35 sodelujočimi državami. Filip je bil najboljši govorec v kategoriji angleščina kot tuji jezik. Takoj po vrnitvi iz Seula je bleščečemu uspehu dodal še enega – na študentskem debatnem turnirju v Ljubljani je bil spet najboljši.

2. Ludvik Veren, inovator leta v tovarni Mura, ki dela v obratu



moških oblačil na delovnem mestu okrasnega AMF-pošivanja. Predlagal je nove rešitve na tem delovnem mestu in ugotovil, da je možno delovno operacijo poenostaviti in s tem bistveno skrajšati čas okrasnega pošivanja moškega suknjica. Njegova inovacija je bila ocenjena kot najboljša v letu 2006.

3. Štefan Pavlinjek, podjetnik iz Murske Sobotice, ki je v Sarajevu prejel nagrado za Naj... menedžerja jugovzhodne Evrope, in to za zasluge pri povezovanju slovenskih podjetij s podjetji na trgih jugovzhodne Evrope. Njegovo podjetje Roto že deset let poslovno deluje na trgih na območju nekdanje Jugoslavije in spada



med šest največjih evropskih proizvajalcev programa zbiranja, čiščenja in odvajanja vode.

## Kandidatke za Pomurko meseca julija:

1. Sara Bojnec, zlata maturantka iz Murske Sobotice, sicer dijakinja Gimnazije Frana Miklošiča Ljutomer, ki je na maturi kot edina pomurska maturantka dosegla vseh možnih 34 točk. Pravi, da matura sama ni bila neka strašno stresna situacija in se nanjo ni posebej intenzivno pri-



pravljala. Zaupala je v svoje znanje iz prejšnjih let, četrti letnik pa je itak predvsem priprava na matura.

2. Sanja Vičar, petnajstletnica iz Ljutomerja, ki je napisala roman z naslovom Julija. Pisati je začela pred dvema letoma, večkrat zabredla v krizo, ob spodbudi staršev in učiteljice slovenščine pa ji je ob zaključku osnovne šole delo uspelo dokončati. V Sanjinem literarnem prvenecu se v zanimivi zgodbi prepletajo problemi odraslih in mladih ljudi, ki svoje stiske rešujejo na različne načine. Sanja



Vičar pravi, da bo še pisala, jeseni pa bo kot nadarjena učenka nadaljevala šolanje na ljutomerski gimnaziji.

3. Lizika Zadavec iz Beltincev, ki se je kmalu po prevzemu vodenja Kulturno-umetniškega društva Beltinci lotila največjega



letnega projekta društva – izvedbe 37. mednarodnega folklornega festivala v Beltincih. Zнала je animirati vse v okolju, ki jim folklor kaj pomeni, in skupaj jim je uspelo Beltince za štiri dni spremeniti v središče slovenske folkloze z mednarodno udeležbo.

Izpolnjene glasovnice objavljene v Vestniku, pošljite najkasneje do petka, 31. avgusta, na naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Za Pomurko in Pomurca leta. SMS-sporočila pošiljajte prav tako do konca avgusta.

## Pomurka in Pomurec leta 2007 (julij)

Pomurka meseca:

Pomurec meseca:

Moj naslov:

Opozorilo: Upoštevali bomo samo v celoti izpolnjene glasovnice.

## Obetajo se spremembe prometnega zakona Za nesreče višje kazni

Generalni direktor direktorata za promet na ministrstvu za promet Ljubo Zajc je povedal, da na ministrstvu pripravljajo spremembe zakona o varnosti cestnega prometa, ki naj bi jih še ta mesec poslali v vladni postopek, v parlamentarnem postopku pa naj bi bile jeseni. Kazni za prekrške, ki so povezani s prometnimi nesrečami, bodo višje.

Iz sprememb izhajajo, da naj bi se znižale kazni za prometne prekrške, ki niso tesno povezane s prometnimi nesrečami. Primer za to bi bil, ko bi doma pozabili vozniki izpit. Te kazni naj bi se znižale tudi za polovico. Zvišale pa naj bi se kazni za tiste prekrške, ki so tesno povezane s prometnimi nesrečami: vožnja v alkoholnem stanju in visoke prekočitve hitrosti v naseljih. Kot je še dejal Zajc, naj bi bil voznik, ki bo v naselju prekršil hitrost za več kot 30 kilometrov na uro, kaznovan s kazenskimi točkami in še s plačilom 1000 evrov. »Da se bo varnost cestnega prometa takoj izboljšala le zaradi zakona, ni pričakovati. Kazni imajo namreč učinek le pod tremi pogoji: da so dovolj visoke, da je nadzor policije ustrezen in da je kazen čim hitreje izterjana,« meni Zajc, ki je tudi dodal, da skozi vse leto potekajo različne preventivne akcije – uporaba varnostnega pasu, opozarjanje motoristov in grožnja prehitre vožnje –, vendar za zdaj ne kažejo, da bi imele kratkoročne učinke. A. B., foto: N. J.



Sedemindvajsetletni D. M. iz Skavce pri Cankovi na Gorickem je v četrtek okoli 22. ure pred domačo vasjo zakrivil prometno nesrečo, ki je spet terjala človeško življenje. Letos je na cestah v Pomurju umrlo že 17 ljudi, kar je celo eden več, kot jih je leta 2005 umrlo v vsem letu. Lani pa so pomurske ceste vzele 23 življenj. Preiskovalci nesreče so ugotovili, da je voznik belega mercedesa zaradi prevelike hitrosti in domnevne vinjenosti – alko-test je menda pokazal krepko čez dovoljeno vrednost – trčil v prikolico za prevoz živine, ki ni imela luči in jo je imel trinipetdesetletni Jože Marič, prav tako iz Skavce, pripeto na traktor. Po trku je traktor in prikolica zaneslo v jarek. Marič je traktor pokopal pod seboj, zato je hudo ranjen umrl med vožnjo v bolnico. V nedeljo popoldan pa je doživel prometno nesrečo 29-letni Simon Jerebic s Srednje Bistrice, ki je pri Slovenski Bistrici zapeljal z motorjem s ceste, se hudo poškodoval in kasneje zaradi poškodb umrl v mariborski bolnišnici.

Kdor bo v naselju prekršil hitrost za več kot 30 kilometrov na uro, bo kaznovan s kazenskimi točkami in še s plačilom 1000 evrov.



# Po naših znanih poteh

## Turistične prireditve

**Velika Polana** – V okviru prireditve Pomurski poletni festival bo v četrtek, 2. avgusta, ob 16. uri turnir v malem nogometu, v nedeljo ob 13. uri pa bo Kmečka olimpijada. Vse dni ob 19. uri poteka tudi Štrkova impro liga, razen v petek, ko bo gledališka predstava Chick Taun Dófoli western. Ob 20. uri pa so koncerti, in sicer bodo v četrtek nastopili Skok in D'Kwaschen Retashy, v petek Big Foot Mama in Ansambel Lojzeta Slaka, v soboto Srakova Banda in Vlado Kreslin z Malimi Bogovi in Beltiško bando, v nedeljo pa Natalija Verboten.

**Ljutomer** – V soboto, 4. avgusta, ob 10. uri bo otvoritev prenovljenega letnega kopališča. Po otvoritvi bo turnir odbojke na mivki mešanih postav, in sicer v dveh kategorijah, do petnajst let in nad petnajst let.

**Korovci** – V nedeljo, 5. avgusta, ob 11. uri bodo na športnem igrišču devete Turistično-kmečke igre občine Cankova. Ob ekipah vasi občine Cankova bosta sodelovali še dve gostujoči ekipi, in sicer Šmarješke Toplice in Zimica. Med prireditvijo bodo razglasili tudi najbolj urejen kraj v občini.

**Pristava** – V soboto, 4. avgusta, ob 8. uri se bo pri vaško-gasilskem domu začel rekreacijski pohod v štrigovo, ki ga pripravlja TKD Mak Pristava. Zaradi prehoda meja na Razkrižju potrebujejo pohodniki osebni dokument ali potni list.

**Velika Polana** – V soboto, 4. avgusta, ob 13. uri se bo na ŠRC Berek začelo četrto tekmovanje čolnov lastne izdelave Sam svoj čolnar, ki ga pripravlja Mladinski klub Velika Polana. Komisija bo ocenjevala inovativnost, ustvarjalnost in domiselnost sodelujočih.

**Stara Cesta** – V nedeljo, 5. avgusta, ob 14. uri se bo na igrišču pri vrtcu začela prireditev Sodobne rimske igre.

**Gornja Radgona** – V petek, 3. avgusta, bo od 8. do 13. ure na ploščadi pred Ljudsko univerzo četrta Kmečka tržnica, ki jo organizirajo Zeleni Gornja Radgona, PORA Gornja Radgona in Društvo Mura Rafting.

**Radenci** – Čez poletje je na terasi hotela Radin vsak četrtek in soboto prireditev Poletni večeri v Radencih. Ob glasbenih nastopih so pripravili še stojnice ljudske obrti, na katerih obiskovalci lahko kupijo izdelke rokodelcev iz naše pokrajine.

**Banovci** – V Termah Banovci čez poletje v Restavraciji pri Banovskem gusarju ob petkih pripravljajo glasbo na terasi, ob sobotah pa kuhajo bograč. Za mlade in mlade po srcu pa pripravljajo program Poletje z Banovskimi gusarji.

**Negova** – Pri cerkvi v Negovi je TD Negova - Spodnji Ivanjci odprlo turistično pisarno, ki je odprta od ponedeljka do petka med 14. in 18. uro in ob sobotah in nedeljah od 13. do 18. ure, kjer so na voljo informacije za turiste in izletnike. V istih prostorih je znova na ogled razstava Negova skozi čas, ki je bogat z zapisi od leta 1106.

**Moravske Toplice** – V športnem parku Term 3000 bo do 24. avgusta vsak četrtek, petek in soboto od 19. do 22. ure tržnica ročne obrti in turistična tržnica. Ob 20. uri bo vsak četrtek sledil nastop folklornih skupin in ljudskih pevcev, v petek bo nastop mladih nadarjenih glasbenikov ter plesna glasba v živo, v soboto pa bo plesna glasba. Prireditve pripravlja TIC Moravske Toplice in Terme 3000.

**Cven** – Turistično-informacijski center Cven je odprt do 1. oktobra vsako soboto in nedeljo od 10. do 19. ure. Vsako prvo soboto v mesecu pa je kmečka tržnica s krapci, kvasenicami in drugimi domačimi jedmi in izdelki ljudske obrti.

## Od žetve do kruha pri Muri

Ta konec tedna je v Kantini pri Muri že štirinajstič potekala prireditev Mlinarski dnevi. Z različnimi prikazi so dali poudarek mlinarstvu, prikazali pa so tudi druga kmečka opravila, kakor so jih opravljali v preteklosti.

Pri tem so skušali poseči daleč v zgodovino in tudi mnogi od sodelujočih so se teh opravil spominjali le iz svojih otroških let, ko je čas tekkel še počasneje. Glavna organizatorja prireditve sta bila Turistično društvo Bistrica in PGD Dolnja Bistrica, sodelovala pa so tudi druga društva iz treh Bistric, pa tudi iz sosednjih krajev, tako z levega, kakor tudi desnega brega Mure.

Z dvodnevno prireditvijo so začeli v soboto, ko so po kulturnem programu prikazali žetev na stari način. V nedeljo je po maši



Na prireditvi so prikazali tudi, kako so nekoč mlatili s cepci, pri tem delu pa so se lahko preizkusili tudi obiskovalci.



Kot gost prireditve je bila tudi vse večja in vse bolj »bela družina Strojanih«.

pri Muri sledila povorka nastopajočih s spremljavo tamburašev. Po nagovoru župana Antona Tórnarja pa so se začeli prikazi različnih ljudskih dejavnosti in obrti, ki so jih naši kmetje opravljali še pred pol stoletja, nekateri pa še tudi pred nekaj desetletji. Predstavitve je povezoval bistriški mlinar Anton Kolenko, prikaz pa je vključeval ves postopek od žetve do kruha. Tako so

lahko obiskovalci videli tudi mlatenje slame s cepci, mletje zrnja na kamen, na koncu pa tudi peko kruha in drugih dobrot iz moke. Ob tem so prikazali še druga kmečka opravila, kot je predelavo kaše, ribištvo, delo v gozdu idr. Predstavili pa so se tudi krovci iz Melincev.

J. Ga.



Mlinarstvo skozi zgodovino je predstavil bistriški mlinar Anton Kolenko.

## Na Pertoči Srečanje v moji domovini

Na Pertoči bo soboto, 4. avgusta, ob 9. uri začetek prireditve Srečanje v moji domovini, ki ga pripravlja Slovensko kulturno društvo Slovenija in Slovenska župnija Stuttgart. Prireditve bodo udeležili tudi Slovenci, ki živijo in delajo v Stuttgartu in njeni okolici, tja pa so se preselili iz različnih pokrajin Slovenije, tudi Pomurja. Ob 10.30 bo maša v cerkvi sv. Helene na Pertoči, jo bo daroval pomožni škof dr. Peter Stumpf, ki je odgovoren za pastoralo izseljencev in zdomcev. Po kosilu na turistični kmetiji Marijino cerkev pri Gradu, ob 18. uri pa bo sledil kulturni program v vaško-gasilskem domu na Pertoči.

## Uspela roštiljada



Turistično društvo Radenci (predseduje mu Emil Šmid) je v sodelovanju s Kapelskim hramom in Mesarijo Gomboc v gozdčiku pri lovskem domu v Boračevi v prijetni senci ob vročem, sončnem vremenu organiziralo prvo družabno prireditev Roštiljada 2007. Tekmovali so v pripravi porcije čevapčičev, pleskavice, piščančjih bedrc ter peki različnih jedi. Tričlanska komisija je po ocenjenih kriterijih (videz delovnega mesta, postopek pripravljanja jedi, estetski videz in okusa jedi) 1. mesto prisodila ekipi Suzana - Biser - Zdravko iz Gornje Radgone, 2. mesto Kapelskemu hramu in 3. mesto Gostilni Toscana iz Črešnjevec. Vse preostale ekipe so osvojile 4. mesto. Vsi sodelujoči so iz rok predsednika ocenjevalne komisije Radeta Bakračevića in župana radenske občine Mihaela Petka prejeli priznanja.

Dani M.

## Razstava o prekmurskih pozvačinih



V prostorih beltiškega gradu so prvi dan 37. mednarodnega folklornega festivala v Beltincih pripravili razstavo o prekmurskih pozvačinih. Le-ti so predstavili tudi v živo. V razstavnem prostoru so s fotografijami razstavljeni vili pozvačine skozi zgodovino, pri čemer ugotavljamo, da so si bili po zunanosti v občini Beltinci in v Dolinskem precej podobni. Podoben je bil tudi postopek »pozivanja na gostivanje« in njihovo obnašanje ob vasi, ko pozvačin pleše, skače, podi otroke, ponuja pijačo mimoidočim in drugo. Nekoliko pa se so se razlikovali v dila, s katerimi so vabili na gostijo, ki so jih prav tako razstavili na razstavnem panoju. Seveda so si obiskovalci lahko od blizu ogledali tudi razstavljena pozvačinova oblačila in opremo. Na zaključni nedeljski prireditvi me pelji pa so pozvačini iz beltiške občine in okoliških krajev tudi skupaj tekali po prireditvenem preostoku.



## Štorklje so odletele v Portoriko

## »Idemo ka ftrgnemo«

Ekipo košarkarskih veterank iz Portorika smo prvič predstavili leta 2003, ko so se odpravljale na sedmo svetovno prvenstvo v košarki za veterane in veteranke v Orlandu na Floridi. Takrat so v kategoriji 35+ v svoji skupini zasedle četrto mesto. Leta 2005 na svetovno prvenstvo v Novo Zelandijo niso odpravljale, ker je bilo časovno neustrezno (sredi naše zime) in pa tudi predrago.

Ravno včeraj zjutraj pa so Štorklje, kakor se njihova ekipa imenuje, po večerovnem svetovnem prvenstvu napotile, ki bo potekalo od 3. do 11. avgusta v Portoriku. Pot do tja je bil kar napoten, saj so morale kar trikrat prestopiti, in to v Milanu, Atlantu in Orlandu, preden so prišle do gostilnice Portorika San Juana. To leto so Štorklje okrepile še z nekdanjimi rivalkami, veterankami Radeške, tako da bodo šle dobro pripravljene v boj za kolajno. Ekipo sestavljajo: Zdenka Benko, Tjaša Ferkovž, Nadja Koren, Erna Horvat, Marija Grozman, Jelka Orban,



Ekipo Veteranke Štorklje skoraj v popolni postavi (manjka le upravičeno odsotna Valentina Borovšak) + trener Feta Ismajlovič. Foto: T. K.

## Komentar

## »Mus je samo mrežiti«

V medijih večkrat zasledimo, da so športniki podlegli pritisku. In čemu so pravega podlegli športniki. Pri tem lahko definiramo kot razumna posameznika o tem, da se ne sme priti do pomeni, da je športnik začel razmišljati o tem, kaj se bo zgodilo, če bo ne-



zakaj je športnik začel razmišljati? Do takega razpisa lahko prišlo zaradi pritiska novinarjev ali javnosti, ali zaradi pritiska drugih športnikov, staršev ali drugih

oziroma posameznikov. Te pritiske bi lahko poimenovali »zunanjimi pritiski«, ker prihajajo iz zunanjega okolja in lahko vplivajo na športnike. Obstajajo pa tudi »notranji pritiski«, ki si jih ustvari sam. Primer tega je, ko športnik tekmuje s slabšim tekmečem, kar pa lahko zazna tudi iz okolice. V tem primeru je pritisk. Taka športnik razmišlja le o zmagi, ne pa o tem, kako zmaga. Razlika je bistvena. V tem trenutku postanejo mišice športnika napete, povečata se mu srčni utrip in znojenje in takrat je izredno težko igrati in uspešno tekmovali. Ta oblika pritiska je zelo problematična, ker si ga športnik ustvari sam. Zato menim, da pritisk ne ustvari sam. In prav to je problem psihološkega športnika.

Športnik, za katere je lahko razlog pritisk, je najlažje razumeti na drugi način. Če pa si je priznati, da imaš problem, in poiskati pomoč pri psihologu. Vsi vrhunski slovenski športniki danes trdijo, da ne morejo doseči vrhunskih rezultatov brez pomoči športnih psihologov. Zato je to razpelo vse leto. Se strinjam. Vse lepo in prav, če ne bi obstajala druga dejstva. Klub mora biti finančno in organizacijsko močan, da lahko svojim članom zagotovi športnega psihologa. Ne poznam nobenega pomurskega športnika, ki bi imel psihologa. Obstajajo pa športni psihologi v Pomurju. Eden je Alojz Kulitaj, ki zna stvari predstaviti na preprost in domač način. Zelo malo. Obstoja je lažje in ceneje, če športnik reši psihološko krizo sam ali s trenerja. Problem trenerja je njegova časovna stiska, če ni strokovno usposobljen za psihološke analize športnika. Športnik pa mora imeti razjasnjenih velikih stvari o športu, če se mu psihološko krizo. Ne trdim, da tega ni sposoben brez pomoči športnega psihologa, vendar ta proces lahko traja in čas je redko na strani športnika. Opaziti je, da se športni psihologi več ukvarjajo s psihološko krizo. Prav tako športniki v ekipnih športih potrebujejo psihologa, vendar je dejstvo, da so lahko le-ti v tekmi zamenjani. Za športnika v individualnih športih ni. Kar je skuhal, mora pojediti. Zato je za tega športnika priprava nekoliko pomembnejša.

Športnik, ki nima enostavne naloge, ko mora iz skupine izločiti športnika, ki nima interesa sestaviti ekipo z enim ciljem. Športnik, ki se v nekaterih športih vrtijo vrtočave številne medalje in svetovne rekorde, so športniki, ki so v vrhunskih rezultatih. Seveda ob potrebi po koncentraciji in želji po zmagi. Zato pravim, da uživajte v športu in ne samo mrežiti.

Milja Horvat

Cvetka Fellner, Melita Merklin, Ivica Ivanuša, Tatjana Rappl, Sandra Kosi, Valentina Borovšak, Helena Plej in Renata Hodošek. Tekmovalce bodo v kategoriji 40+, kjer je ravno največ prijavljenih ekip, in sicer šestnajst: dve iz Slovenije (poleg njih še Ljubljana), dve iz Hondurasa ter po ena iz Estonije, Finske, Češke, Hrvaške, Salvadorja, Portorika, Dominikanske republike, Brazilije, Argentine, Hrvaške, Gvatemale in Rusije. »Idemo ka ftrgnemo«, je pred odhodom dejala predstavnica ekipe Sandra Kosi in s tem namignila na bojni krik Štorkelj. Ftrgnemo, ki ga imajo pred vsako tekmo. Veteranke so se za svetovno prvenstvo začele pripravljati že pozimi, ko so pod vodstvom trenerja Alojza Grmiča trenirale v telovadnici SPTS v Murski Soboti. In to zastoj, saj so se vmes že registrirale kot športni klub KK Veteranke Štorklje, tako da so imele prek šport-

ne zveze omogočene brezplačne treninge. V zadnjem času pa so pod vodstvom trenerja Fete Ismajloviča trenirale v športni dvorani v Radencih, ki jim jo je zagotovil domači Zavod za turizem in šport. Nasploh so podjetja in občine prispevala kar zajeten delež sponzorskih sredstev, kakšnih 400 evrov pa je morala primakniti še vsaka posameznica. Celoten projekt bo stal 20 tisoč evrov, v Portoriku pa so si že najele hišo (2450 evrov za 14 dni), oddaljeno 23 kilometrov od letališča v San Juanu, in dva kombija. »Tudi če ne bi bilo svetovnega prvenstva, bi trenirale vsaj enkrat na teden, saj to počnemo že štiri leta, in se udeležujemo veteranskih turnirjev. Naš problem je v tem, da je v Sloveniji premalo tovrstnih ekip, s katerimi bi se lahko pomerile,« so povedale Štorklje, ki se bodo v domovino vrtnile 15. avgusta.

Tomo Koleč

## Tenis

## Zmagali Ficko, Ulčar in Potočnik



Na 4. turnirju pomurske letne teniške lige 2007 je na turnirju v Radencih slavil v prvem kakovostnem razredu tekmovalca Gregor Ficko iz Radenec, ki je v finalu z 9 : 7 premagal Mitjo Kozica, prav tako iz Radenec. Na fotografiji: v drugem razredu je Daniel Ulčar (Radenec) z 9 : 3 zmagal proti Luki Prislanu (Radenec). V tretjem razredu je z rezultatom 9 : 6 zmagal Mihael Potočnik (Rakičan) proti Izidorju Mukenauerju (Maribor). Na turnirju niso sodelovali prvi trije igralci na lestvici pomurske teniške lige. Med 29 tekmovalci je vodstvo na lestvici tesno prevzel Gregor Ficko s 780 točkami pred Tomijem Žnuderlom iz Gornje Radgone s 776 točkami in Igorjem Horvatom iz Ormoža s 736 točkami.

Foto: Nataša Juhnov

## ŠPORT MINULI TEDEN

## UROŠ KAVČIČ PETI NA OLIMPIJADI MLADIH

V Beogradu je potekala evropska olimpijada mladih, na kateri je nastopilo kar 3.000 športnikov iz različnih športnih panog. V judu je tekmovalo 382 tekmovalcev. Slovensko reprezentanco je v kategoriji do 55 kg zastopal soboški judoist Uroš Kavčič. Uroš je že na evropskem kadetskem prvenstvu na Malti pokazal odlično formo in z 9. mestom napovedal tudi dobro uvrstitev na olimpijadi mladih.

Kavčič (na fotografiji) je bil tudi tokrat najbolje uvrščen slovenski judoist med fanti, saj je osvojil odlično 5. mesto. Uroš je v prvem kolu z minimalno razliko izgubil z ruskim tekmovalcem, pozneje pa je v repasažu premagal tekmovalce iz BiH, Danske in Češke. V borbi za 3. mesto pa je po mnenju večine v dvorani neupravičeno izgubil z bolgarskim judoistom. Uroš je s 5. mestom osvojil najboljši slovenski moški rezultat v judu. (S. K.)



## MANJ OD PRIČAKOVANJ

V Beogradu je prav tako tekmoval igralec namiznega tenisa Jan Žibrat, ki pa ni v celoti izpolnil pričakovanj. Med posamezniki je po treh gladkih zmagah v predtekmovalju izgubil v šestnajstini finala glavnega turnirja s srbskim igralcem Subotićem s 3 : 4. Več uspeha je imel v dvojicah skupaj z Zdovcem, ko sta se uvrstila med osem najboljših in potem izgubila s kasnejšima zmagovalcema Belgijcema Jeanom in Nuytinckom. Žibrat se je v mešanih dvojicah s Pavlinovo uvrstil med najboljših 16. (M. U.)

## CIGAN ZMAGAL, SOBOČANI DRUGI

V Szentgotthardu na Madžarskem so priredili mednarodni šahovski turnir, na katerem je moči merilo 44 šahistov iz Avstrije, Madžarske in Slovenije. Ekipno so bili najboljši šahisti Dolnjega Senika, druga je bila Radenska Pomgrad iz Murske Sobotice, tretji pa Haladas iz Szombathelya. Posamično zmago je slavil Štefan Cigan s 7 : 4, drugi je bil Boris Kovač s 7 točkami (oba Radenska Pomgrad), Lendavčan Jože Vučko pa je tekmovalje končal na petem mestu s 6, 5 točkami. (F. B.)

## V VADARCIH SLAVILE PUČONČANKE



Kulturno turistično društvo LIPA iz Vadarec je v sodelovanju z ŽOK Puconci v Vadarcih pripravilo turnir v odbojki na mivki, ki se ga je udeležilo 15 mešanih ekip. Zmagala je ekipa ŽOK Puconci (Šiftar, Novak, Frankova) pred ekipo MALIBU (Čeleš, Krajcar, Sakovičeva). (D. D.)

## MAUKO ZMAGAL

V avstrijskem Lebnitzu je bilo tekaško tekmovalje Römerlauf na razdaljah 6, 10 in 21 kilometrov. V konkurenci več kot 600 tekačev je član TS Radenska, Zdravko Mauko, med veterani zmagal v teku na 6 kilometrov.

## GREGORINČIČ IN HAMLER BRONASTA

V Novi Gorici je bilo Prvenstvo Slovenije v atletiki za člane in članice, na katerem so uspešno nastopili tudi atleti Atletskega kluba Panvita Murska Sobotica. Še posebej sta se na prvenstvu izkazala z osvojenima bronastima medaljama Davor Gregorinčič v teku na 1500 m in Denis Hamler v sprintu na 110 m z ovirami. (A. Br.)

## NAJBOLJŠA BELNA IN HORVAT



V zanimivem tekmovalju na nočnem maratonu v športnem ribolovu na ribniku v Podgradu, ki ga ni zmotil niti nativ, so vsi pari oz. tekmovalci ujeli skupno nekaj nad 200 (lani 100) kilogramov rib. Prepričljivo sta slavila gostitelja (vodilna člana TE Radgona, na fotografiji) Franci Belna in Anton Horvat (lani sta zmagala Radgončana Jani Kozar in Jani Kralj), ki sta ujela skupaj 23.200 gramov rib in sta za dobrih sedem kilogramov ugnala najbližja zasledovalca Slavka Rakušo in Emila Ščapa. (O. B.)

## TOKRAT V MALO NEDELJO

Na tiskovni konferenci kolesarske sekcije ŠD Radenci sta bili predstavljeni letošnji tradicionalni rekreativni kolesarski prireditvi v Pomurju in v Sloveniji. 12. rekreativni kolesarski maraton Terme Banovci se bo letos imenoval Maraton po Prekiji in se seli iz lokacije v Banovcih v Malo Nedeljo s startom v nedeljo 13. avgusta 2006. Športno društvo Radenci pa tudi zadnjo avgustovsko nedeljo, 27. avgusta, pričakuje na svojem 26. rekreativnem kolesarskem Maratonu Tri srca v Radencih s startom ob 10. uri (pred Lovskim domom Boračeva) ob lepem vremenu rekordno število udeležencev – okrog 2000 kolesarjev. (D. M.)











## Z gumpiči se učimo tujih jezikov

## Riba

Ribe živijo v vodi, zato poznamo sladkovodne in morske ribe. Ker živijo v vodi, dihaajo s škrgami, po telesu pa so posute z luskami. Znanjih je več kot 20.000 vrst rib, najmanjša vrsta meri le nekaj centimetrov, največja, orjaški kitovec (prijazna vrsta morskakega psa), pa lahko zraste do 20 metrov in tehtaja več ton. Po vodah plavajo v najrazličnejših oblikah in barvah ter pri tem posnemajo predmete okoli sebe in zunaj voda, zato se imenujejo trobentarica, sabljarka, žagarica, pilot, konj, britvica, ananasovka ... V pravljicah pa živi tudi morska deklica Ariela. Gumpiči trdijo, da obstaja tudi riba gumpičevka, ki jim je na las podobna, a je razen njih naj nihče še ne bi videl.

Prevoze besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Angleški jezik: fish (fiš)

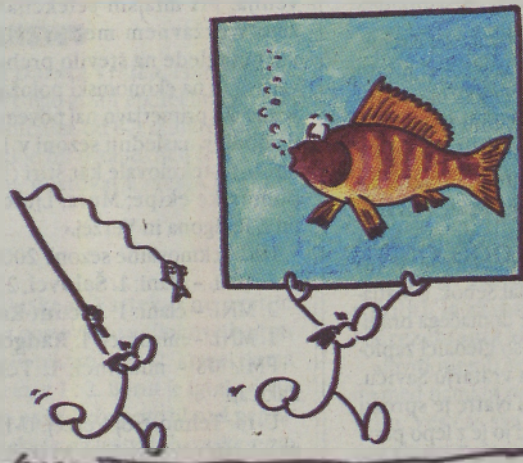
Nemški jezik: Der Fisch (der fiš)

Madžarski jezik: hal (hal)

Španski jezik: pescado (peskado)

Italijanski jezik: pesce (peše)

Francoski jezik: poisson (pwaso)



## Vsi smo bili otroci

## Kako so mi skoraj zrasle škrge

Star sem bil štirinajst let, ko sem začel trenirati kajak na divjih voda pri Brodarskem društvu Krog. Kmalu po tem, ko sem prvič sedel v kajak, so me v klubu povabili, da grem z njimi na državno mladinsko prvenstvo v Bihač. V kombiju je bilo še prosto in zakaj ne bi šel. Seveda se po nekaj dnevih veslanja še nisem znal dobro peljati s kajakom niti po mirni Muri, kaj šele po divji reki z mnogimi brzicami in valovi, kot je bila Una v Bihaču.

V Bosni smo imeli najprej pet dni treningov. To je bilo pestro! Ker nisem povsem obvladal čolna in reke, sem se pri vsaki vožnji po progi vsaj nekajkrat prevrnil, padel v vodo, ob tem lovil čoln ali veslo ali oboje in potem plaval s čolnom, spet v skočil v čoln, spet padel ven ... in tako nadaljeval do cilja. Toliko sem bil v vodi, da bi mi lahko kar škrge zrasle. Vmes sem moral, če mi je odneslo čoln, tudi peš, skozi grmičevje in gozd, da sem bil ves popraskan in krvav. Ampak sem vztrajal. Mnogi, ki jim ni šlo, so prehitro odvrgli vesla in pustili ta šport. Marsikdo mi je rekel, da niso videli še nikogar, ki bi imel toliko trdne volje.

Na tekmi za državno prvenstvo sem imel številko 13, Milan Karas (zasedel je 2. mesto) pa 31. Štartali smo na minuto in ujel me je na polovici proge. Samo nasmehnil se je in veslal naprej. No, na tej tekmi sem plaval le štirikrat, kar je bilo najmanj v celem tednu. Nikoli nisem obupal in tako sem pozneje bil večkrat državni prvak, četrti na svetovnem prvenstvu, dosegel pa sem še kar nekaj dobrih rezultatov. Ja, in tudi Karasa sem kdaj prehitel. Nauk moje zgodbe je, da nikoli NE obupajte!



Miran Vereš - Piki je vodja slovenske vojaške triatlonske reprezentance, inštruktor za šport, pripravlja spuste po Muri, sodeloval je v ekipi, ki je Jureta Robiča spodbujala v Dirki po Ameriki. Tam je spoznal, da človek zmore veliko več, kot si misli. Ugotavlja, da danes mladi, ko jim prvič ne gre, že obupajo, in ne speljejo stvari do konca. 12 let pa s prireditelji igre na vodi odrasle popelje v svet razigranosti in igre, na katere v sodobnem tempu radi pozabljamo.



## Prometni znak

Tam ob cesti prometni znak stoji, on je zato, da vidimo ga vsi. Ob cesti stoji vse svoje dni, da vsakega pešca nagovorijo in opozorijo. Včasih ga strah je, včasih sploh ne, naj se ve, kaj za ljudi dobro je.

Anja Tratnjek, OŠ Bogojina

## Babica je pripovedovala

## »Česanje« perja

Moja babica je pripovedovala, kako so nekoč luščili fižol in skubili perje. Takrat še ni bilo nadaljevanj, ampak so se ženske zbirale pri skupnem delu.

Suhi fižol so potrgali in ga za nekaj mesecev dali na podstrešje, da se je še bolj posušil. Pred zimo so ga prinesli s podstrešja in ga dali v velike košare. Otroci so z nogami potlačili fižol, ga oluščili, odrasli pa so ga sortirali. Na koncu je babica prinesla skledo orehov in jih razsula po kuhinji, da smo jih pobrali in pojedli.

Med letom so spravljali perje od kokoši, petelinov in puranov. Posode so imenovali kropjače in so bile iz gline. Pozimi so se potem zbrale sosede in začeli so »česati« perje. To perje so potem napolnili v blazine in vzglavnike. Ob takem delu so vedno peli in si pripovedovali razne dogodivščine.

Tim Topolinjak

## Bi se plazili po koruzi?

Enkrat pride dan, ko otroka pošljamo samega na krajše ali daljše počitnice, na obisk k prijatelju, prespat k sorodnikom ali na tabor ali kolonijo na morje za več dni. Priznajte, da vsakega starša vsaj malo stisne pri srcu, ko otrok prvič odhaja od doma sam in da je v vsaki torbi poleg skrbno spravljenih oblek in zobne ščetke tudi nekaj starševskih solz.

Koliko vprašanj se nam po tem, ko odidejo, zavrti. Ga ne bo zeblo, ne bo lačen, si bo umil roke ...? Se bo znašel? To so trenu-

tki, ko si zaželim, da bi se plazili po koruzi ali izza vogala malo poščili, kaj počne. Ampak roko na srce, otroci se brez nas ponavadi dobro znajdejo in še bolj suvereno poskrbijo zase, pa še bolj pridni so, kot znajo biti doma. Le starši si pogosto preveč trdno oklepamo otroka k sebi in ga ne pustimo iz gnezda, kot da smo edini, ki znamo poskrbeti zanj. S tem pa mu delamo največjo škodo na poti k samostojnosti in odgovornosti. In kdo si želi, da bi te otrok pri 18 letih poklical domov in vprašal, kdaj si že mora

menjati spodnje perilo?

No, ampak, ko otrok pride odide za dalj časa, pa bi bilo eno samo enkrat, enkrat daleč, pogledati, če je vse ok.

Nana Vestnik

Vaše prispevke, komentarje menja o vsebinah, ki jih objavljamo ali jih želite, da bi jih objavljali po elektronski pošti na naslov [nana.rr@vestnik.si](mailto:nana.rr@vestnik.si) ali pošti Vestnik, za stran Barve otroštva, Ulica arh. Stokarja 13, 9000 Murska Sobota. Tisu, kdor gleda prispevke na internetu, jih najde pod naslovom [www.vestnik.si](http://www.vestnik.si).

## Jaz pa pravim

## Ko še plejstejšn postane brez zveze

»Ne vem, kaj naj počnem!« je gotovo najpogostejši stavek, ki ga naši otroci v počitnicah povedo doma. Če otroci niso »zaposleni«, se hitro naseli dolgčas, ta pa zna povzročiti »hude« neprijetnosti (staršem) in kakšno nezaželeno dejanje (otrok). Poletne šole, delavnice in tabori, kjer so otroci veliko igrajo, kaj naučijo ali osvojijo kakšno novo veščino, so zato najboljše rešitev in kompromis za oboje. Otroke smo obiskali v poletni šoli v Dvorcu Rakičan ter jih povprašali o poletni šoli in počitniškem dolgčasu.



Viktorija Utroša, 10 let, Črenšovci: »V počitnicah je lepo, ampak tudi šola in sošolce že malo pogrešam. V poletno šolo sem prišla, da bi se kaj naučila in ker lahko spoznaš veliko novih prijateljev. Lepše in bolj zanimivo je, kot če si doma. Tu mi je bilo najboljše, ker smo z lokom streljali v tarčo, v stropor. Dober je občutek, ko kaj zadeneš. Nepozabne pa so tudi vožnje z vlakcem do letališča in nazaj. Poleg tega pa smo se naučili še angleške pesmice.«



Goran Titan, 10 let, Mlajinci: »Meni pa je letos boljše kot lani, saj je bilo lansko leto bolj zares, saj se nismo toliko igrali kot se letos. Več smo se učili. Spoznal sem precej prijateljev, dečkov, tudi deklice, ampak se bolj dečki med seboj igramo. Če bi bil doma, pa bi šel na športno igrišče, kjer se dobivamo s prijatelji. Drugače zna včasih doma dosadno biti.«



Anja Vrbanjšek, 11 let, Križevci pri Ljuncu: »Tu je super, ker se veliko igramo, imamo zabavne igre, najboljše pa mi je, da smo pripravili dramo. Tizacijo pravljice o Rdeči kapici v angleščini. Spet smo si vloge in se tekst naučili v angleščini. Spet smo tudi nekaj novih prijateljev. Lepo je, ker smo tu spoznali nove prijatelje, z njimi se pogovarjamo in se učimo; mislim, da jih bom v naslednjih dneh. V poletna šola končala, zelo pogreša. Tudi doma.«



Žiga Horvat, 8 let, Dankovci: »Meni je letos še, ko smo lahko z lokom streljali in jih li kopal. Nekaj dečkov je prišlo, a jih je manj kot deklet. Meni je tu lepše kot v pravi šoli, ker se lahko več igramo. V šoli pa ni časa za igro in igre. Tu pa se mi je bilo lepo, samo zase mislim, da se nisem najbolje naučil. Če bi bil doma, bi se več igral z lego kockami. Tudi na počitnicah sem se igral z lego kockami, in upam, da bomo šli še enkrat.«

A. Nana Ritarjevič

## Počitnice so nova doživetja



Zvečje, Michelle Kociper, 2. p, OŠ Dargovci

V počitnicah imamo več časa in priložnosti, da odpotujemo tja, kamor si želimo in o čemer sanjamo: lahko plavamo po morju, planinarimo, odkrivamo nova mesta

in čudovite prestolnice, spoznavamo nove ljudi in nove kulture. In ko kam gremo, se moramo čim bolj prilagoditi ljudem in krajem, kamor smo prispeeli, ter dovoliti,

da spoznamo nove okolišnice in nove kulture. Prilagoditi moramo našega načina življenja, ki je značilna za nek kraj, na drugi kraj, da se prilagodimo in spoznamo to, kar imamo doma. Tako nam bo na počitnicah in bomo od tam nekaj odnesli.

## Moja mama

Moja mama gre rada v trgovino, tam kupi, kar je potrebno. Rada na vrtni deli, čeprav ji včasih ni všeč. Mama rada kuha, resnično pa je za kuhanje le kisto. Rada me ima, pa me skregati me zna. Saka Babec



Rok za oddajo prošenj se izteka

# Kako prideš v študentski dom?

V vsej Sloveniji je na razpolago nekaj več kot 13 tisoč subvencioniranih ležišč

Le še dober teden manjka, da tisti, ki bi leti v prihodnjem študijskem letu bivali v študentskem domu, oddate prošnjo za sprejem. Vsi, ki izpolnjujejo razpisane pogoje in bi v študentskem domu želeli bivanje podaljšati, pa imajo deset dni časa več in morajo prošnjo za podaljšanje poslati do 20. avgusta.

Postopek kandidiranja študentov in odločanje o pravicah do subvencioniranega bivanja je za vse študente enak, ne glede na to, ali kandidirajo za bivanje v javnem ali zasebnem študentskem domu, ali pa za bivanje pri zasebnikih. Pomembno je, da študent svojo prošnjo za sprejem v dom odda pravočasno in s kar največjimi zahtevanimi potrdili.

## Pogoji za pridobitev pravice do subvencioniranega statusa

Kandidati domov morajo biti državljani Republike Slovenije, imeti morajo status študenta, prejemati morajo materialni census, pomembna je tudi oddaljenost od stalnega prebivališča. Študent študija in mora biti daljša od 25 kilometrov. V študentski dom se lahko vseli študent, ki v preteklosti ni bil iz njega izključen, ali pa izredni študent, ki je vpisan v program, ki se izvaja najmanj tri dni v tednu in ni zaposlen ali iskalec zaposlitve.

Prošnjo lahko kupite v knjigarni ali si jo natisnete na spletni strani študentskih domov. ([www.stud-dom-lj.si](http://www.stud-dom-lj.si))

Rok oddaje prošnje za sprejem študentske domove:

- študentski domovi: 10. avgust 2007
- zasebniki, ki želijo bivanje podaljšati: 20. avgust 2007
- zasebniki: 20. avgust 2007

Plačilo do zapolnitve kvote študentskega doma je 435.952,50 tolarjev (1819,19 evrov) mesečno na družinskega člana v letu 2006.

## Kaj se točkuje

Več točk imate, večja je verjetnost, da boste kar se da hitro vseljeni na eno izmed prostih ležišč. Točkuje se oddaljenost od stalnega prebivališča do mesta študija, na primer Ljubljane, če boste študirali v Ljubljani. Vsekakor je pomemben materialni položaj študentove družine in študentov uspeh v predhodnem izobraževanju, na primer na maturi. Obstajajo pa tudi dodatne točke, ki jih študent lahko pridobi za izjemen uspeh in pomembno delo v obšolskih dejavnostih. Tudi posebne socialne in zdravstvene razmere se točkujejo, če študent priloži ustrezna dokazila. Študent tako izpolni prošnjo, ki jo lahko kupi v knjigarni ali jo natisne iz spletne strani študentskih domov. Pisarna sama lahko pridobi podatke o materialnem položaju študentove družine, za tiste, ki s svojim podpisom na prošnji za sprejem to dovolijo. Za druge mora študent te podatke pridobiti sam. Prav tako si pisarna sama pridobi potrdilo o statusu študenta.

## Prvi seznam septembra

Na podlagi zbranega števila točk pisarne za študentske domove bo ta po 17. septembru in 15.

oktobru 2007 objavila prednostna seznama študentov, ki bodo upravičeni do bivanja v študentskem domu in pri zasebnikih, a to, če ste na seznamu, še ne pomeni, da se boste lahko v študentski dom vselili. Glede na proste kapacitete prejme študent po vrstnem redu s prednostnega seznama obvestilo o napotitvi na vselitev. Ta prednostni seznam velja za obdobje enega leta.

## Podaljšanje študentskega doma

Praviloma lahko študent podaljšuje pravico bivanja za čas trajanja enega dodiplomskega študijskega programa in do 12 mesecev po koncu zadnjega semestra. Izpolniti je potrebno posebno prošnjo za podaljšanje bivanja, in ko je prošnja popolna, kandidat pa izpolnjuje pogoje za podaljšanje, mu bo pisarna v 30 dneh poslala odločbo o izpolnjevanju pogojev.

Pisarna pa lahko ob neizpolnjevanju pogojev pošlje tudi negativno odločbo, na katero se lahko študent pritoži. Če se študent ne pritoži ali če pristojni organ pritožbo zavrne, se je študent dolžan izseliti iz študentskega doma in za čas od 1. oktobra



bra do izselitve poravnati stroške bivanja po ekonomski ceni.

## Ljubljana

Študentski domovi v Ljubljani v študijskem letu 2007/2008 razpisujejo 6918 ležišč, od tega je predvidenih 2316 prostih mest za sprejem oziroma študente, za katere bo subvencija dodeljena prvič, 4602 mesti pa za podaljšanje bivanja. Hkrati je v Ljubljani predvidenih 36 stanovanj oziroma 85 mest za študentske družine, dvanajst za nove in 24 za tiste, ki bi želeli bivanje podaljšati, 50 stanovanj za invalide (24 za nove) pa tudi 350 ležišč, namenjenih bivanju tujih študentov; 920 ležišč je na voljo še v različnih dijaških domovih, pri zasebnikih pa je na voljo 2200 ležišč (500 za nove).

## Maribor

Študentski domovi v Mariboru razpisujejo 2581 ležišč, od tega je predvidenih 900 prostih mest za sprejem študentov, ki jim bo subvencija dodeljena prvič, 1681 pa za podaljšanje bivanja. 1208 ležišč je v Mariboru na voljo še v dijaških domovih in drugih institucijah ter 200 pri zasebnikih.

## Druge univerze

V visokošolskem središču Kranj imajo študentje na razpolago 334 ležišč. 124 za tiste, ki bodo zanje zaprosili prvič, 210 pa za podaljšanje bivanja. Študentski dom Univerze na Primorskem v naslednjem študijskem letu razpisuje 126 ležišč, od česar jih je le 26 predvidenih za nove študente, 100 pa za podaljšanje. Sicer pa je za bivanje študentov pri zasebnikih na Primorskem na voljo 700 subvencioniranih ležišč in tudi 492 ležišč v dijaških domovih ip drugih institucijah.

V. P.



PUM - Projektno učenje za mlajše odrasle

# Dosegli več, kot se da izmeriti v številkah

Kone julija je sklenila šolanje nova generacija programa PUM, ki je namenjen mladim v obdobju od 15 do 25 let, ki so iz različnih razlogov opustili šolanje, niso zapostavili poklicne šole. Ker gre za mlajše odrasle, ki so iz različnih razlogov zapustili šolanje, se ta program imenuje tudi PUM - Projektno učenje za mlajše odrasle. Vključenih je 20 udeležencev, ki so vsak po svoje opredelili svoje cilje, ki so povedali ob koncu projekta, štirje se bodo prekvalificirali, štirje se bodo pridobili poklic, dva sta se zaposlila, štirje se nadaljevali šolanje v različnih smerih, vsi pa so dosegli več, kot se da izmeriti v številkah.

Oskarja Habjaniča - ter mnogih zunanjih sodelavcev pa si zastavijo novo poklicno strategijo, pridobijo višjo stopnjo izobrazbe, splošno razgledanost in številne druge funkcionalne spretnosti. Pomembno pa je tudi to, da leto, ki so ga v okviru šolanja izgubili, koristno izkoristijo in niso prepuščeni sami sebi.

Povedali so, da so se v tem času pridno učili in se pripravljali na izpite, si bogatili splošno razgledanost, poslušali zanimiva predavanja in aktivno sodelovali na različnih delavnicah. Obravnavali so zanimive teme, kot so astronomija, izobraževalni sistem v Sloveniji, spolnost, preskus v nordijski hoji in še kaj.

S pomočjo različnih projektov, kot so PUM osebnost, Moja življenjska zgodba in PUM časopis ter na odru pa so krepili delovne in učne navade ter motivacijo za izobraževanje. Vse to je pri-

spevalo, da so postali bolj samoiniciativni in odgovorni za svoja dejanja ter da so si začeli zastavljati in tudi uresničevati osebne ter poklicne cilje, razvijati pozitivno samopodobo, se naučili komuniciranja in javnega nastopanja ter si pridobili pozitivne socialne izkušnje z navajanjem na strpno sobivanje v skupini.

Veliko prijetnih trenutkov so preživeli tudi na ekskurzijah po Prekmurju, nepozabno pa je bilo športno srečanje vseslovenskih pumovcev v Celju, kjer so se izkazali kot odlični športniki, saj so osvojili prvo mesto v malem nogometu. Pri tem so se naučili zmagovati ter tega, kaj pomeni, ko v življenju doživiš uspeh in zadovoljstvo. Sklenili so z mislijo, da so v tem letu postali zreli, odgovorni in da sedaj bolj vedo, kaj je prav, katere so vrednote in kaj želijo početi v življenju.

A. N. R. R.

# Taborniki po svetu ponovno prisegli

Včeraj so taborniki roda Vedrih Prlekov iz Ljutomera slovesno obeležili stoletnico obstoja taborništva. Lord Robert Baden-Powell iz Anglije je leta 1907 zbral 5 vodov dečkov in jih odpeljal na prvo skavtsko taborjenje. »Tudi mi smo zaradi tega vstali že ob sončnem vzhodu in tako pozdravili novo stoletje skavstva oziroma taborništva pri nas, potem pa smo obnovili še taborniško prisego. Podobne stvari se odvijajo po vsem svetu, tako da bo v naslednjih 24 urah po vsem svetu še več takšnih ali podobnih aktivnosti,« je povedal Saša Pergar iz roda Vedrih Prlekov. Sicer pa je kar 55 tabornikov trenutno na svojem običajnem letnem taborjenju v Bodislavcih, kjer se učijo številnih veščin preživetja v naravi.

Vanja Poljanec









Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

## Obvezno predplačilo in plačilo obresti

Potrošnica, ki nas je prosila za pomoč, je namreč blago, za katerega je morala del zneska plačati vnaprej. Ker je dobavni rok kar dolg, pa tudi znesek je kar precejšen, jo zanima, ali je upravičena do plačila obresti? Potrošnike pri pomnjanju, prodajanju in drugih oblikah trženja blaga in storitev s strani podjetij štiti Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot), Uradni list RS, št. 30/04 - URB2. Ta v 41. členu določa naslednje:

(1) Če podjetje molče ali izrecno pogojuje nakup blaga ali opravljanje storitev z delnim ali celotnim predplačilom in dobavi blaga ali opravljanje storitev po prejemu predplačila, je dolžno potrošniku ob dobavi blaga ali izvedbi storitve obračunati in plačati obresti po obrestni meri, kakršni se obrestujejo hranilne vloge, vezane na tri mesece.

(2) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja, če je predplačilo plačano v roku manj kot sedem dni pred dnem, ko se opravi dobava blaga ali opravljanje storitev.

(3) Določba tega zakona, ki se nanašajo na predplačilo, se ne uporabljajo v primeru, ko podjetje pogojuje nakup blaga ali opravljanje storitev z razpisno javno objavo.

Združenje potrošnikov Pomurja, Trg zmage 1, SI-8000 Murska Sobota.

Andrej Cimer

## Naše telo, naš dragulj

»Vaše telo je vaše izrazno sredstvo. Dokler boste tu, boste živeli v njem. Ljubite, častite, spoštujte in varujte ga, dobro ravnajte z njim in primerno vam bo služilo.«

Suzy Prudden

Večina ljudi živi svoje življenje tako, kot da to nima konca, je večno. Čez dan, skozi mesece in leta, ne ozaveščamo naše minljivosti. To ozavestimo redko; na primer, ko nam kdo drag premine, ko praznujemo mi ali naši družinski člani, sorodniki, prijatelji osebne jubileje ali kakšne druge pomembne mejnike ali ko zbolimo.

Če bi se zavedali lastne minljivosti, bi se ljubili in s tem ljubili tudi svoje telo in ga negovali, saj je naše telo edino, ki ga imamo, da nas pelje skozi življenje. Z našim telesom moramo ravnati enako skrbno kot s katerim koli drugim vrednim in nenadomestljivim predmetom. Bistveno je torej, da se ga naučimo spoštovati. Po besedah dr. Cherie Carter - Scott spoštovati telo, pomeni biti pozoren do njega, mu izkazovati spoštovanje in čast. »Ko spoštujete svoje telo, ste v partnerstvu z njim. Opirate se nanj in ste sposobni uživati vse koristi, kar vam jih ima ponuditi.

Spoštovanje se vrača z energijo. Telo vam bo izkazovalo čast, ko jo boste vi njemu. Jemljite ga kot organizem, ki je vreden spoštovanja in se odziva na vse. Zlorablajte ga ali zanemarjajte, pa vam bo odpovedovalo na različne načine, dokler se ne boste naučili spoštovanja,« je prepričana dr. Cherie Carter - Scott.

Pomislamo, ali se čez dan pravilno prehranjujemo, rekreiramo, sproščamo, negujemo in še bi lahko naštevali. Vse prej navedene aktivnosti bi morali iz spoštovanja do svojega telesa izvajati vsak dan, mi pa običajno to počnemo zgolj takrat, ko nas morali maček prisili, da za nekaj časa spremenimo način ravnanja s telesom, ali pa takrat, ko zbolimo. Sprašujem se, ali vsega tega resni mogoče narediti iz lastne odgovornosti do sebe in svojega življenja? Dr. Cherie Carter - Scott pravi: »Nič ni narobe s tem, če se kdaj pa kdaj razvajamo, saj je to v bistvu včasih celo zdravo, dokler ne zapostavljamo lastnih posebnih zahtev. Če veste, da

vam je po začinjeni hrani slabo, a jo imate vseeno radi, kolikokrat boste popustili razvadi in potisnili ob stran resnico vašega telesa, preden se boste naučili spoštovati njegove omejitve? V vaše dobro upam, da ne prevečkrat.«

»Če ste eden redkih in srečnih ljudi, ki svoje telo že doživljajo tako popolno, kot je, z vsemi njegovimi šibkimi in močnimi točkami, ste že usvojili spoznanje o sprejemanju. Če pa kateri koli delček vas samih verjame, da bi bili srečnejši, če bi bili vitkejši, čvrstejši, svelejši las, močnejši, ali če mislite, da bi vam kakšna druga telesna sprememba pomagala čarobno spremeniti vaše življenje na bolje, potem je potrebno, da posvetite spoznavanju vrednosti resničnega sprejemanja še nekaj časa,« je prepričana dr. Cherie Carter - Scott. Zavedati se moramo, da je telo za posameznika lahko dobrohotni vodnik ali križ, ki ga nosi vse življenje. Odvisno od tega, ali svoje telo sprejema ali ne.

Mag. Simona Šarotar Žizek

## 2 besede mode

### Obleka kot slikarsko platno

V obleki se lahko počutimo bolj varno, udobno ali seksi; naše reakcije so glede na oblačilo, ki ga nosimo, v sozvočju s sporočilom, ki ga dajemo z obleko. Lahko smo bolj predrzni, domišljavi, samozavestni in realni. Naši sogovorniki nas upoštevajo kot celoto, v kateri pa vsak detajl odloča pomensko.

#### Inovativnost

Slikarji imajo prazno platno, po katerem drsi čopič. Um in roka sta usklajena sočasno z rešitvami, ki jih slikarsko platno v trenutku sporoča nazaj. Podobno je takrat, ko imamo pred sabo list belega papirja in želimo narisati zeleni izdelek. Čeprav imamo idejo in cilj, je rešitev vedno podana na listu, ki dostikrat določa vsak naslednji korak. Kadar je slikarsko platno obleka, in ne samo T-shirt, gre za prefinjen poizkus poslikave, ki pa je pogojen s samimi zakonitostmi telesa. To ne pomeni nič drugega kot upoštevanje novih normativov, ki lahko pripomorejo k večjim optičnim iluzijam. In kaj je lepšega kot optično skriti pomanjkljivosti našega telesa in poudariti lepoto?

#### Po točkah

Pointilizem je v zgodovini slikarstva dobro poznan. S točkami oziroma pikami so slikarji nanašali barvo, ki je slednjič vstopila v neko zgodbo. Pri fotografiji gre za to, da vsi ne zaznavamo (vidimo) objekta enako, kaj šele pri sliki. Naše nezavedno je skrito in slika slike, ki jo dobimo, je lahko dosti lepša in obratno. V iluzijah je potrebna energija, ki nam lahko pričara celo to, da se boljše počutimo.

Tatjana Kalamar M.



## Palog več, ta imate radi čokolado

Ali res potrebujemo dodaten razlog, da lahko pojedemo čokolado? Novi izsledki so pokazali, da čokolada preprečuje nastajanje krvnih strdkov in žilnih oblog. V eni od zadnjih raziskav, ki so jih opravili na univerzi Johns Hopkins, so odkrili, da se pri ljudeh, ki jedo čokolado, oblože na žilah nabirajo veliko počasneje kot pri tistih, ki ne marajo. Tudi kokosovi orehi vsebujejo flavonoide, kemikalije, ki najverjetneje preprečujejo zgoščevanje krvi. Pri preprečevanju zgoščevanja krvi aspirin tudi kokos preprečuje nastajanje krvnih strdkov. Temna čokolada z manj sladkorja in maščob je seveda boljše »zdravilo«, kar vam jih ima ponuditi.

## Z našega štedilnika

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

Recepti iz kuhinje, ki jih lahko uporabite doma.

### Juha iz pečenega paradižnika in gamberi

1 kg zrelih paradižnikov, 50 g olivnega olja, 80 g čebule, 5 strokov česna, 120 g očiščenih gamberov, 1,5 l perutninske ali zelenjavne osnove, sol, mleti poper, 4 žličke zeliščnega pesta

Paradižnike prerežemo in jih s prerezano polovico navzdol naložimo na pekač. Postavimo jih pod vroč žar ali pečico, dokler se lupine ne ožgejo. Pečene vzamemo iz pečice in pustimo stati vsaj 2 uri. Paradižnike olupimo in jih močno ožmemo v pekač, da iztisnemo ves sok. Lupine zavržemo, meso pa narežemo in ga dodamo k soku v pekaču.

V kozici segrejemo olje, dodamo sesekljano čebulo in pol česna ter ju nekaj minut počasi pražimo. Prilijemo jušno osnovo, dodamo paradižnikovo meso in sok, očiščene gembere ter preostali česen in zavremo. Zmanjšamo ogenj in kuhamo še 5 minut. Solimo in popramo po okusu. Postrežemo takoj, zraven pa ponudimo zeliščni pesto, da si lahko vsako pred jedjo vmeša v juho.

### Svinjski file v slanini in ohrovtu z vermutovo omako

2 svinjska fileja, 2 žlici gorčice, 40 g olja, 2 večja ohrovtova lista, 200 g rezin mesnate slanin, sol, mleti poper, 1 jajce, 2 svinjski mrežici

Omaka: 30 g masla, 30 g olivnega olja, 60 g sesekljane šalotke, 40 g moke, 2 dl goveje ali perutninske juhe, 1 dl suhega vermuta, 150 g svežih šampinjonov

Fileje solimo, popramo in namažemo z gorčico. Na vročem olju jih popečemo z vseh strani in pustimo, da se ohladijo.

Ohrovtove liste na hitro blanširamo v slanem krogu in v hladni vodi ohladimo. Osušimo jih s kuhinjsko krpo ali papirnato brisačo, narahlo potlačemo in premažemo z razžvrkljanim jajcem. Na to razporedimo rezine slanin, še enkrat premažemo z jajcem in na sredino damo svinjske fileje. Vse skupaj zvijemo in nato še enkrat zvijemo v svinjsko mrežico. Pečemo v pečici 15 minut pri 200°C. Medtem pripravimo omako. V ponvi razpustimo maslo in olje, dodamo šalotko in gobe, malo prepražimo, potresemo z moko, pražimo še minuto, nakar zalijemo z juho in vermutom. Kuhamo 10 minut. Meso predenemo na ogret pladenj. Iz pekača z žlico pobremo maščobo in sok od pečenja precedimo v omako. Meso narežemo na rezine, zložimo na krožnike in prelijemo z omako.

### Špinačni široki rezanci s korenjem in bučkami

400 g bučk, 200 g korenja, 300 g širokih rezancev, 1 žlica sesekljane peteršilja, 50 g

svežih koriandrovih listov, 3 žlice olivnega olja, 2 žlici pinjol, 2 stroka česna, 70 g nastrganega parmezana, sol, poper

Koriander, olivno olje, pinjole, česen, sol in poper stresemo v električni mešalnik in gladko zmiksamo. V zmes vmešamo nastrgani sir. Bučke in korenje narežemo na široke trakove. Rezance stresmo v lonec z vrelo slano vodo in jih kuhamo 8 minut. V lonec z rezanci stresemo še zelenjavo in kuhamo še 1-2 minuti. Zelenjava in rezanci morajo biti mehki, vendar čvrsti. Rezance in zelenjavo dobro odcedimo in stresmo nazaj v kozico. Dodamo koriandrovo omako in vse skupaj na hitro pogrejemo. Po potrebi še solimo in začini.

### Flambirane banane z lešnikovim sladoledom

40 g masla, 40 g sladkorja, 4 banane razpolovljene po dolžini, 1 dl pomarančnega soka, 1 žlica limoninega soka, 1 žlica sadnega likerja, 0,5 dl konjaka, lešnikov sladoled

Maslo in sladkor damo v ponev in počasi segrevamo. Ko sladkor karamelizira, zalijemo s pomarančnim in limoninim sokom. Dodamo sadni liker in razpolovljene banane. Omako malo povremo, zalijemo s konjakom in prižgemo. Ko plameni ugasnejo, preložimo banane na krožnike, polijemo z omako in zraven serviramo lešnikov sladoled.



[illegible]

Jaz zate, ti zame.









*Vse življenje boriti si se znala,  
uso bolečino v sebi si držala.  
Težki boleznin in trpljenju  
se dolgo nisi vdala,  
utrujena in nemočna  
za vedno si zaspala.*

#### ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno  
zapustila draga žena, mama,  
stara mama, tašča in sestra

### Helena Knaus

iz Šalamenec 58

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem in znancem, kis te jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali sveče in prispevke v različne dobrodelne namene nam pa izrekli ustno in pisno sožalje.

Posebej hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici Marti Sever za besede slovesa ter pogrebništvu Banfi za organizacijo pogreba. Hvala tudi zdravstvenemu osebju infekcijskega oddelka bolnišnice Rakičan.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Žaljuči vsi, ki smo te imeli radi*



#### KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi  
do 40 km. plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a

Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586



#### KOMUNALA D. E. POGREBNIŠTVO

kompletne pogrebne storitve

ugodna prodaja pogrebne opreme

brezplačni prevozi do 30 km

prodaja vencev in drugega cvetja

#### D. E. POGREBNIŠTVO

tel.: 02 521 37 09

UREJATEL DOKUMENTOV

OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH

UREJANJE ZELENIC

PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443



Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police,  
kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in  
marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.,  
Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

## STORITVE

#### TECRA A8 ZMOGLJIVOST ZA ZAHTEVNE UPORABNIKE IN Z GARANCIJO VRAČILA DENARJA

Pogoji prodaje 01/5138 128, 5138 139

in informacije: www.toshiba-computer.si/moneyback

INEA Stegne 11, 1000 Ljubljana

e-pošta: prodaja.Toshiba@inea.si



#### KURILNO OLJE, PREMOG

UGODNE CENE IN MOŽNOSTI  
PLAČILA! Tel.: 57 88 200

KURIVO - PREVOZ, Jakič Bojan, s. p., G. Bistrica 31

www.vestnik.si



## EUROWELDING

Kolesarska 10, Tropovci, Tišina  
041 72 30 80, 040 16 15 81

Montaža kuhinj, dnevnih sob, spalnic,  
jedilnic, pisarniškega pohištva, polaganje  
laminatov in stopnišč po ugodnih cenah

#### HIDRO-GEOLOŠKO VRTANJE

saniranje vrtin in vodnjakov  
vgradnja črpalk in namakalnih sistemov  
priprava dovoljenja in dokumentacije

Informacije: 05 1 669 900

## KOLESARSKI MARATON dveh dežel na 45 kilometrov

5. avgusta ob 10.00 uri pred cerkvijo v središču Lentija na Madžarskem,  
ki ga organizira Športno društvo DOKONCA. Štartnine ni.

Športno društvo Dokonca, Heroja Mohorja 13, 9220 Lendava



*S svojim nasmehom vsakega  
osrečiti si znala,  
a v vročem nedeljskem popoldnevu  
od starosti in boleznin  
si za vedno zaspala.*

#### ZAHVALA

V 107. letu nas je za vedno  
zapustila naša draga mama,  
tašča, babica, prababica, praprababica,  
sestra, teta in sorodnica

### Veronika Gorza

iz Panonske 52 v Rakičanu

Ob izgubi naše babice se iz srca zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni. Posebna zahvala Mariji Štiblar iz Satahovec, dobrim sosedom, še posebej družini Rantaša za nesebično pomoč.

Hvala dr. Editi Žižek Sapač in medicinski sestri Jožici za vse obiske na domu. Hvala fotografu Pišteku Pismjaku in družini Hauku iz Veščice. Hvala vsem, ki ste darovali za družino, sv. maše, cvetje, sveče za rakičansko kapelo in druge dobrodelne namene. Posebna zahvala velja gospodu župniku Martinu Horvatu, govorniku Janezu Vljaju, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Hvala vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje.  
Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

*Vsi tvoji, ki te pogrešamo*



*Ko sem živela, ljubila sem vas vse,  
zdaj, ko me več med vami ni,  
ljubite me v spominu vi!*

#### ZAHVALA

Ob žalostnem slovesu od naše  
ljubljene mame, ome in tašče

### Marije Fotivec

(roj. Balažic v Ižakovcih)

iz Bučkovec pri Mali Nedelji

24. 3. 1924 - 21. 7. 2007

smo hvaležni vsem,

ki ste nam v neizmerni žalosti stali ob strani,  
nam izrazili sožalje, darovali sveče, cvetje ter vsem, ki ste  
darovali za sv. maše in cerkev. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, g. župniku, pevcem pogrebništvu Bratoša in govorniku Ludviku Rudolfu, in vsem, ki ste našo mamo v tako velikem številu pospremili na njeni poslednji poti, še posebno dr. Miru Lashaherju in dr. Bojanu Štrusu.

Ljuba mama!

Neizmerno te bomo pogrešali in za vedno boš z nami  
v naših srcih in mislih -

*tvojih deset otrok z družinami*



*Ljubezen, delo in trpljenje  
bilo tvoje je življenje,  
tvoj grob naj krastijo rožice,  
da te bodo obiskovale tvoje  
prijateljice čebelice.*

#### ZAHVALA

V 80. letu nas je po težki bolezni zapustil  
naš dragi mož, oče in opa

### Jožef Pflregar

iz Serdice 30

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem hvala za darovane sv. maše, vence, sveče, denarne prispevke ter izrečena sožalja.

Hvala celotnemu medicinskemu osebju, ki so mu lajšali bolečine, ter Cvetki, ki ga je negovala. Posebna hvala g. naddekanu Martinu Vorešu za pogrebni obred, pevcem, govorniku GD ter družtu čebelarjev.

Vsem še enkrat - iskrena hvala.

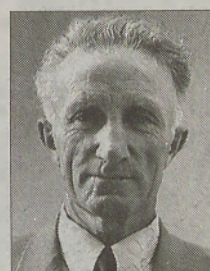
*Žaljuči žena Martja, sinova Jožef in Jurij  
z družinama ter hčerka Martja z družino*



KOMPLETNE POGREBNE STORITVE,  
VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC,  
BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM,  
BREZPLAČNI PREVOZI DO 40 KM.  
PLAČILO TUDI NA VEČ  
OBROKOV BREZ OBRESTI

DAMIR BANFI, s. p., VEŠČICA 17,

TEL.: 02 53 48 060, FAKS: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA



*Oh, kako ta čas beži,  
že je leto, odkar te več med nami.  
Ostali so le skrta bolečina in  
solze večnega spomina.*

#### V SPOMIN

7. avgusta bo minilo leto dni  
od takrat, ko nas je za vedno zapustil  
naš dragi mož, oče in dedek

### Dominik Gider

iz Rogašovec 75

Lepa hvala vsem, ki se ga še spominjate!

*Žaljuči tvoji najdražji*



*Oh, kako čas beži, ti že eno  
leto v grobu mirno spiš  
a v naših srcih vedno še živíš  
Ni ure, dneva in noči,  
povsod si v naših mislih ti.  
Solza, žalost, bolečina te žene  
dragi Kalman, osiala je praznina  
ki hudo boli.*

#### V SPOMIN

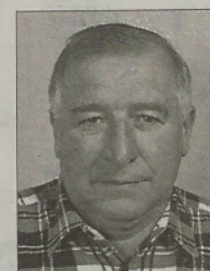
1. avgusta mineva eno leto od takrat,  
ko nas je zapustil moj dragi mož in oče

### Koloman Časar

iz Križevac 63

Hvala vsem, ki ste ga spominjate.

*Vsi tvoji*



*Ljubezen, ki obilno si nam jo dala,  
za vedno v vseh naših srcih bo ostala.*

#### ZAHVALA

V 54. letu nas je tragično zapustil naš dragi sin, mož, oče,  
tast in brat

### Jože Marič

iz Skakovec

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju.

Lepa hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju.

Lepa hvala tudi pogrebništvu Banfi.

*Žaljuči z bolečino vsi njegovi najdražji*



*Kako je prazen dom, dvorišče,  
naše oko zaman te išče.  
Nikjer ni tvojega smehljaja,  
le trud in delo tvojih rok ostaja.*

#### ZAHVALA

V 29. letu nas je v cvetu mladosti  
tragično zapustil naš dragi sin, brat,  
stric, nečak, svak in bratranec

### Izidor Žohar

iz Dolnjih Slaveč 27

Ne moremo verjeti, da te ni več med nami, saj so tvoje prispevke roke bile steber naše družine.

Pogrešamo tvoj nasmeh in tvojo bližino. Odeti v globoko žalost se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, posebej še družini Sabo, prijateljem in znancem ter družini Tuhar.

Iskrena hvala tudi dr. Žbulovi in reševalcem za prvo pomoč. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju.

Iskrena hvala tudi dr. Žbulovi in reševalcem za prvo pomoč. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju.

Iskrena hvala. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju. Hvala hvala vsem, ki so se trudili ohraniti ga pri življenju.

*Žaljuči: mama, bratje Jože, Robert in Franc,  
sestre Valerija in Jožica ter Jadranka z družinami  
in Bernarda s Simonom*

*Izi, pogrešamo te!*

*Tvoji nečaki: Tina, Tjaša in Anže*





*Odšel si tiho brez slovesa tja,  
kjer ni več bolečin.  
Solza naša te ne bo zbudila,  
a nate vedno bo ostal spomin.*

**ZAHVALA**

V 58. letu nas je tragično  
zapustil dragi oče, tast in brat

**Venčeslav Šaruga**

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi našega najdražjega se iskreno zahvaljujemo  
vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje,  
podelili vence, cvetje, sveče ter darovali za svete maše in v  
druge namene.

Iskrena hvala g. župniku za opravljeno sv. mašo in pogrebni  
obred, pevcem za odpete žalostinke, ge. Eriki Hertl za besede  
in pogrebništvu Banfi in Komunala, ter vsem, ki ste ga  
pospremili na njegovi zadnji poti.

*Žalujemo: sin Denis z ženo Tino,  
sestri Marija in Majda z družinama*



*Ti dotrpela si.  
V spominih naših boš živela  
po srcu dobrem, ki si ga imela,  
daj Bog ti srečo večnosti.*

**ZAHVALA**

V 62. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, sestra,  
teta in babica

**Slavica Štesl**

iz Fikšinec 17

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,  
znancem in vsem, ki ste darovali za vence, cvetje, sveče in svete  
maše in vsem, ki so jo v tako lepem številu pospremili  
na zadnji poti.

Posebej hvala g. naddekanu Vorošu za opravljen pogrebni  
obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

*Žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi*



*Imeti rad, je najlepše darilo;  
ko izgubiš, kar si imel rad,  
izgubiš vse,  
ostaneta le trpeča duša in srce,  
kar zelo zelo boli.*

**V SPOMIN**

31. julija je minilo leto žalosti od  
takrat, ko nas je za vedno zapustil naš  
dragi mož, oče, dedek, tast in sorodnik

**Anton Gjergjek**

iz Sebeborec 117

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu.  
Za vsak cvet in vsako prižgano svečo, iskrena hvala.

*Vsi, ki smo te imeli radi*

**Dragi dedek**

*Pogrešava te - vnuka Gašper in Iva*

*...Tudi čez tisoč let tu bom stal,  
sonce bo moje srce ...  
(V. Kreslin)*

**ZAHVALA**

Mirno in tiho nas je v 68. letu zapustil najin ati in prijatelj

**BRANKO FRANC  
MIHOLIČ**

roj. 1939 iz Murske Sobote

Za bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,  
znancem in sodelavcem, ki so nam v težkih trenu-  
tkih našo gorjo. Prisrčna zahvala za izrečeno sožalje,  
svete maše in dobrodelne namene. Posebna zahvala velja  
g. župniku M. Sobota, osebju internega, pljučnega in  
kardioradiološkega oddelka ter sodelavcem iz laboratorija. Hvala  
prijateljem iz »Lejpega špila« in cimbalistu Andiju  
ter vsem govorcem.

Nikoli ga ne bomo pozabili!

*Žalujemo hčerki Ksenja in Mojca  
ter prijateljica Zdenka*

**ZAHVALA**

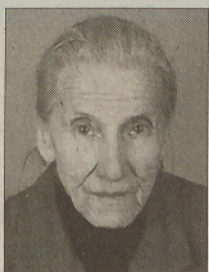
V 81. letu je po dolgi bolezni umrl

**Franc  
Krenos**

iz Serdice

Iskrena hvala sosedom,  
sorodnikom, posebno družinam Kranjec ter Lang  
in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti,  
g. župniku, pevcem za odpete pesmi, gasilcem,  
vojnimi veterani in osebju Zdravstvenega doma Rogoševci.

*Od njega so se poslovili  
Racovič in vsi njegovi*



*Kogar imaš rad,  
nikoli ne umre, le daleč je ...*

**ZAHVALA**

V 89. letu nas je zapustila draga mama,  
babica, prababica in sorodnica

**Ana Sobočan**

iz Nedelice 128

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,  
sosedom, botrini, znancem in prijateljem, kis te jo pospremili  
na zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, prispevke za  
mrliško vežico in za svete maše. Iskrena hvala vsem za izrečeno  
sožalje. Hvala g. župniku Ivanu Kranjcu za pogrebni obred,  
pevcem za odpete žalostinke, govornici Tereziji Zver za  
poslovilne besede, sodelavcem Planike Turnišče, društvo  
upokojencev in pogrebništvu Ferenčak.

*Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi*



*Temna noč je legla nate  
in zvezde izgubile so sijaj,  
vendar v naših srcih  
dragi oče, boš ostal za vekomaj.*

**ZAHVALA**

V 89. letu nas je zapustil dragi oče, dedek in pradedek

**Franc Olaj**

iz Murskih Črnc 39

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim  
sosedom, znancem in osebju doma starejših Rakičan. Hvala  
vsem, kis te darovali cvetje, sveče in za svete maše nam pa  
izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred,  
pevcem za odpete žalostinke, govornici in pogrebništvu Banfi.

*Žalujemo vsi njegovi*



*Vse življenje boriti si se znala,  
vso bolečino v sebi si držala.  
Teki bolezni in trpljenju  
se dolgo nisi vdala,  
utrujena in nemočna  
za vedno si zaspala,  
nam pa žalost srca trge,  
solza lije iz oči, dom je  
prazen in otožen,  
ker te več med nami ni.*

**ZAHVALA**

V 74. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, babica,  
sestra in tašča

**Neža Černetič**

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,  
prijateljem in znancem, ki ste jo velikem številu pospremili na  
njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče.

Posebej hvala g. župniku za pogrebni obred pevcem za odpete  
žalostinke in pogrebništvu Komunala ter družini Kolbi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Žalujemo vsi tvoji, ki smo te imeli radi - mož Jože,  
hčerka Majda z Evgenom, hčerka Marjana s Fe-  
rijem, vnuk Dejan z Boženo, vnukinja Petra s  
Sebastjanom ter sestre in bratje*



**V SPOMIN**

1. avgusta sta minili dve leti  
žalosti in praznine od takrat,  
ko nas je zapustila draga mama,  
tašča, babica in prababica

**Rozalija Majc**

iz Doliča 60

Hvala vsem,  
ki postojite ob njenem grobu,  
ji prinašate cvetje in sveče.

*Vsi tvoji,  
ki te pogrešamo*

**ZAHVALA**

Ob boleči izgubi naše najdražje

**Vere  
Cifer**

iz Murske Sobote

se iskreno zahvaljujemo  
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem,  
ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, za ustno  
in pisno izrečeno sožalje, za darovano cvetje in sveče,  
za sv. maše in za darove Splošni bolnišnici M. Sobota.  
Hvala g. župniku za opravljen obred,  
pevcem in pevski skupni Prekmurci.

*Žalujemo vsi njeni*



*Kjerkoli si zdaj, naj te sreča poišče,  
v svetlobi naj tvoje bo zdaj bivališče.*

**ZAHVALA**

V 82. letu nas je zapustila  
mama, tašča, babica in sestra

**Matilda Opec**

roj. Kuzma, iz Tomšičeve ulice 2 v Rakičanu

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,  
prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti,  
darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše in kapelo.  
Posebej hvala g. župniku Martinu Horvatu za opravljen  
pogrebni obred, pevcem in govorniku g. Casarju.

15. julija je minilo 23 let  
od prerane smrti dragega moža, atija in brata

**Janeza Opeca**

18. julija je minilo 20 let od smrti očeta, tasta in dedka

**Jožefa Opeca**

Hvala vsem, ki se ju spominjate!



*Prišel je čas,  
ko si izmučeno srce  
zaželelo je le spati.  
Odšla si tiho, brez slovesa tja,  
kjer ni več bolečin.  
Vrnila si se v rodni kraj,  
ki bo poslej tvoj večni raj.*

**ZAHVALA**

V 87. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica,  
prababica, tašča in teta

**Terezija Šebjanič**

iz Vaneče 65 a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,  
sosedom ter nekdanjim sosedom iz Šalovec, prijateljem in  
znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli  
sožalje, ter darovali cvetje in sveče.  
Posebej hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za  
odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

*Žalujemo vsi njeni najdražji*

*Draga prababica,  
pogrešava te*

*tvoji pravnukinji Tija in Žana*



## Motorna vozila

VOZILA NA POLOŽNICE PO VAŠI IZBIRI, Z MINIMALNO DOKUMENTACIJO (možnost brez kaska)! F-AVTOCENTER, Plinarniška 1, Maribor, tel.: 228 30 00. m003257

RENAULT 19, letnik 1991, registriran do februarja 2008, prodam. Tel.: 041 526 937. m004169

FIAT CINQUECENTO, letnik 1994, registriran do 29. 6. 2008, za 300 evrov prodam. Tel.: 041 795 233. m004174

OPEL VECTRO KARAVAN, 2.0 DTI, letnik 1999, redno vzdrževan, za 4700 evrov prodam. Tel.: 041 237 236. m004242

## Živali

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nestnostjo. Vzreja nesnic Tibact, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m004107

NESNICE; mlade, hixev, grahaste, rjave in črne, pred nestnostjo, opravljena vsa cepiljenja prodaja Fama pri Mostu, vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila Gostilna Horvat, Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Mavrin, Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovci, tel.: 549 10 25, gostilna Rajsar, Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh, Nedelica, tel.: 573 51 53. m004071

NESNICE, rjave, grahaste, cepljene, stare 13 tednov, prodajo po 2,70 EUR. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m004191

IŠČEMO PSA, mladiča, samčka, svetlega ali belega labradorca. Tel.: 548 14 26. m004229

## Posesti

VRSTNO HIŠICO V MURSKI SOBOTO damo v najem. Tel.: 031 490 447. m004210

DVOŠOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v Ljubljani – Šiška, za dobo enega leta, dajo v najem. Tel.: 031 668 703. m004189

OPREMLJENO GARSONJERO Z BALKONOM v centru Murske Sobotice oddam v najem. Predplačilo. Tel.: 041 933 096. m004264

ZEMLJO vzamem v najem. Tel.: 040 665 833. m004096

ENOSOBNO STANOVANJE, novejšo, v Murski Soboti, ali bivalni vikend kupim. Tel.: 040 335 814. m004134

APARTMAJI ZA ODDAJO, LEMERJE, za poslovnih ali počitniški najem. 2 nova popolnoma opremljena apartmaja, satelitska TV, stereo, pralni stroj idr. Dnevni prostor, kuhinja, spalnica z dvojno posteljo, prilemno za 4 osebe, 15 min. iz M. Sobotice. Info: 545 91 43 ali 040 318 016, E-mail: jeremyj@yaho.co.uk m004063

V Krajinskem parku Goričko, 8 km od M. Sobotice, prodamo večjo stanovanjsko vikend stavbo z vso opremo. Tel.: 041 314 246. m004176

ZAIZDLJIVO PARCELO V MORAVSKIH GORICAH, 19 arov, in njivo, 39 arov, ob asfaltni cesti v Ivanovcih, prodam. Tel.: 041 668 982. m004180

## Kmetijska mehanizacija

CISTERNI 1700 IN 3200 L, drobilec in sekalec lesa, mulčer širine 1,6 in 2 m, cepilec drv, 25 ton in samonakladalko, 10 kubično, prodajo. Prodajo tudi 4 ha zemlje. Tel.: 041 969 553. m004183

KUPIM traktor in kmetijsko mehanizacijo. Dobro plačilo. Tel.: 041 679 937. m004114

TRAKTOR ZETOR 57-11 C, dobro ohranjen, vreden ogleda, in male pujske, 25 do 30 kg, prodajo. Tel.: 041 551 116. m004137

NOVE TRAKTORJE: Stayer 370 kompaktni, Stayer 375 kompaktni, traktor Case JX 60, traktor Case JX 95 prodajajo. Na zalogi imajo tudi nove in rabljene rezervne dele. Izvajamo tudi generalna in tekoča popravila traktorjev in kmetijskih strojev. Stanislav Lenarčič, Ropoča 51, tel.: 557 11 62 ali 031 363 986 ali 031 363 962. m004141

KUPIMO TRAKTOR, TROSILEC, CISTERNO in MOTOKULTIVATOR. Tel.: 031 783 030. m004187

TRIBRAZDNI OBRAČALNI PLUG Regent 16 col, in predsetevnik, širine 3,90 m, z dvojnimi valjem in hidravlično zložitljiv prodam. Tel.: 031 714 100. m004195

TRAKTOR IMT 533, trosilnik hlevskega gnoja SIP, trosilnik umetnega gnoja, mulčer, plug IMT, predsetevnik, cisterno za

gnojevko, 2200 l, in dvobrazdni obračalni plug Vogelnot, prodam. Tel.: 041 285 568. m004243

ROTACIJSKO BRANO, ŠIRINE 2 m, obračalne pluge, 2 in 3-brazdne, ter traktor Zetor 96-11 prodajo. Tel.: 031 548 051. m004246

TRAKTOR FIAT 680, letnik 1984, cisterno 4200 l, pocinkano, plug, 14-colni, obračalni, Goutland, prodam. Tel.: 041 339 490. m004247

ŽITNO SEJALNICO, ROTOBRANO S HIDRAVLIKO ALI BREZ, pluge, mlin za koruzo, mlin za suho zrnje, cisterno za gnojevko, podražljaj, trosilnik umetnega in hlevskega gnoja, prodam. Tel.: 558 82 79. m004262

GRUBER Landsverg, širine 2 m, na 9 zob, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel.: 041 543 684. m004263

## Kmetijski pridelki

SENO v štirioglatih balah, 1000 kosov, prodam. Tel.: 579 10 58. m004158

RDEČE VINO, jurko in klinton, prodajo. Tel.: 041 767 840. m004159

MEŠANO BELO VINO prodam. Tel.: 525 12 35

## Razno

OMARO ZA DNEVNO SOBO, širine 3 metre, barve bukev, in televizor Gorenje prodam. Tel.: 040 467 623. m004171

RABLJEN LES ZA OSTREŠJE, salonitne plošče in kovinski koruznjak ugodno prodam. Tel.: 051 380 143. m004241

## Srečanja

SMO PRIJAZNA IN ZELO USPEŠNA POSREDOVALNICA - z dolgoletnimi izkušnjami in velikim številom članov. Posredujemo partnerja za občasna srečanja ali resno zvezo, izključno za nevezane resne člane iz vse Slovenije. Posredovalnica v »Zdravilnem dotiku«. Majda Šiftar, s. p., Gederovska 14, Černelavci, M. S., tel.: 521 14 28, 041 285 615. m004224

## Storitve

POTREBUJETE DENAR, PA NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? IMA MO REŠITEV. PLAČILO NA POLOŽNICE, VOZILO VAM OSTANE! AVTOMOBILI P.R., INDUSTRIJSKA 9, MARIBOR, tel.: 228 30 20. m003268

KREDITI DO 10 LET- NA PLAČO ALI POKUJNINO (TUDI 09). MOŽNOST KREDITA TUDI ZA DOHODKE POD 325 EUR (78.000 SIT) OBREMENITEV TUDI DO 50%! ODPLAČILO STARIH KREDITOV! AVTOMOBILI P.R., INDUSTRIJSKA 9, Maribor, tel.: 228 30 20. m003279

## GRADBENI CENTER GB BELEC

BABINSKA CESTA 2, 9240 LJUTOMER

Tel: 02/ 585-87-80, fax: 02/ 585-87-88

e-mail: prodaja@gcbelec.si, http://www.gcbelec.si

## GRADITE ALI OBNAVLJATE STREHO IN SE SPRAŠUJETE, KATERA STREŠNA KRITINA JE NABOLJ PRIMERNA?

POTEM NE ZAMUDITE ENKRATNE POLETNE PONUDBE STREŠNIH KRITIN IN DODATKOV!

OPEČNI STREŠNIK 7,83 EUR/m<sup>2</sup>  
TEGOLA CANADESE ŽE OD 6,16 EUR/m<sup>2</sup>  
PLOČEVINASTE STREHE ŽE OD 8,96 EUR/m<sup>2</sup>  
BRAMAC DONAVSKI RDEČI IN ČRNI 7,06 EUR/m<sup>2</sup>

ZA 10% SMO ZNIŽALI STREŠNO FOLIJO, PREZRAČEVALNE TRAKOVE, TER AEROGREBENSKE ELEMENTE!

PRIHRANITE EVRE, POKRIJTE STREHO V AKCIJI!

**Mercator Center Murska Sobota**  
Plese 1, Murska Sobota

**Vrttiljak dogodkov**

**Sobota, 4. avgust, ob 10. uri**

**Srakova banda**

Akustična glasba s cimbalami izpod rok brhkega dekleta. Mladenci s harmoniko, basom in violino rahločutno dopolnjujejo čarobne zvoke glasbe.

**Dobrote slovenskih kmetij**

Dobrote slovenskih kmetij so blagovna znamka kulinarčnih izdelkov, ki predstavlja pristnost in neokrnjenost slovenskega podeželja. Kakovost dobrot se že osemnajst let preverja z ocenjevanji v okviru vsakoletne državne razstave Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj. V okviru prireditev v Mercator Centrih bodo kmetije predstavile dobrote, ki jih boste lahko poskusili in kupili. Del bogate kulturne dediščine podeželja bodo predstavila posamezna društva in kmetije. Nekaj tradicionalnih izdelkov boste na delavnicah lahko izdelali tudi vi ali vaši otroci. Predstavitve bodo povezane s kulturnim programom. Z dobrotami slovenskih kmetij boste obudili spomine na domače ognjišče kmečke hiše. Vabljeni!

ODPIRALNI ČASI CENTRA:  
od ponedeljka do sobote: od 8. do 20. ure in nedelje: od 8. do 12. ure

Hipermarket  
KALIA  
ZOO MARKET  
KNJIGARNA  
inopeli

Mercator  
BONTENKA  
MESAR SPRIN  
MURSKA SOBOTA

INTERSPORT  
Gelix  
LOTERIJA SLOVENIJE  
turbo ischuh

Na podlagi drugega odstavka 32. člena Zakona o prostorskem razvoju (Uradni list RS, št. 33/07) Ministrstvo za okolje in prostor, torat za prostor s tem

## JAVNIM NAZNANILOM obvešča javnost o javni razgrnitvi dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta za bioplinisko napravo Cven v občini Ljutomer

Ministrstvo za okolje in prostor naznanja javno razgrnitev: 1. dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta za bioplinisko napravo Cven v občini Ljutomer, ki ga je pod številko projekta DPN-S/IT 2007 izdelal ZEU, d. o. o., Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: osnutek državnega prostorskega načrta); 2. povzetka za javnost, 3. variantne rešitve prostorske ureditve z obrazložitvijo predloga izbora rešitve ter 4. strokovnih podlag, na katerih temeljijo rešitve dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta.

II  
Gradivo iz prejšnje točke bo od 9. avgusta do 12. septembra 2007 javno razgrnjeno: - na Ministrstvu za okolje in prostor, Direktoratu za prostor, Dunajska cesta 21, Ljubljana, - v prostorih Občine Ljutomer, Vrazova ulica 1, 9240 Ljutomer.

III  
Izveček gradiva iz točke I, ki obsega prikaz ureditvene situacije ter povzetek za javnost, bo v času iz prejšnje točke javno razgrnjen: - v prostorih Krajevne skupnosti Cven, Cven 3/D, 9240 Ljutomer.

IV  
Javna obravnava bo potekala 5. septembra 2007 s pričetkom ob 18.00 uri v prostorih Krajevne skupnosti Cven, Cven 3/D, 9240 Ljutomer.

V  
V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjen osnutek državnega prostorskega načrta. Pripombe in predloge lahko do 12. septembra 2007 dajo pisno na mestih javne razgrnitve, ali v pisni v knjigo pripomb in predlogov, lahko se pošljejo na naslov Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, Ljubljana, ali na elektronski naslov [gp.mop@gov.si](mailto:gp.mop@gov.si), pri čemer se v rubriki »zadeva« navedejo »biopliniska naprava Cven«. Ministrstvo za okolje in prostor bo v sodelovanju z Občino Ljutomer in krajevno skupnostjo Cven, lo pripombe in predloge javnosti in v roku 30 dni po končani javni razgrnitvi do njih zavzelo stališče, ki ga bo objavilo na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor: <http://www.mop.gov.si> in Občine Ljutomer: <http://www.obcinaLjutomer.si>.

GENERALNA DIREKTORATA ZA PROSTOR



## Babica, imava te najrajši!

Dekleti iz Lipe, devetletna Anja, ki je končala tretji razred osnovne šole v Gornji in njena sedemletna sestra Tjaša, ki je končala prvi razred, v teh dneh pomagata pri delu babici Katarini Zadravec. Babica, ki je stara 81 let, in je še pri najboljših močeh, imata zelo radi in jo spoštujejo. Naš fotografski tim je bil pri njihovi babici, da bi lahko prikazali njeno življenje. Zdravostno je v celoti v redu, in se zelo dobro počuti. Naše vprašanje, kaj najraje pripravi v kuhinji, so nam odgovorili, da »pohata« bučke in pečeta pico. Anja in Tjaša imata zelo rada na kmetiji, zato lahko vsak dan vidita krmljenje živali, molko krov in preživetje domače mleko. V teh vročih dneh jima dela družbo mlad puščev pasenec našalec. Preostanek počitnic bosta pridni sestrici preživetje v šoli v naslednjem letu. Toriju v Tumišču in pri sorodnikih v bližnji okolici. Za jesen pa sta se povzpeli na se bosta tako kot prejšnje šolsko leto učili z vso zavzetostjo in pripravo.

[www.vestnik.si](http://www.vestnik.si)



SLOVENSKO DRUŠTVO  
**HOSPIC**  
OO MURSKA SOBOTA 041 236 485

## Pletenje vencev v Šratovcih

Nedavno smo bili povabljeni v gasilski dom v Šratovcih, kjer so ženske pletle vence za okrasitev cerkve v Radencih. Kot so povedale, so v treh dneh spletle 90 metrov vencev. Med njimi je bila najstarejša Milika Vajs (81 let), ki plete vence od otroštva, svoje znanje pa prenaša na mlajše. Povedala je, da so v preteklosti pletli vence tudi iz papirja, zlasti ko so se slavja odvijala v zimskem času, ko ni bilo mogoče nabirati zimzelena. Veselo razpoložene udeleženke so nam tudi povedale, da je to zanje prijetno opravilo, saj se tako družijo, zabavajo, kaj pogovorijo in tudi zapojejo. L. Kr.





# Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

**PETEK, 3. avgust** – 00.00 SNOP – 05.00 Dobro jutro, Marjan – 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.00 Poročila – 08.15 Petkova tema – 09.00 Poročila – 09.30 Kuharski nasvet – 10.00 Poročila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Zamurjen – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Od petka do petka – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romskih 60 – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 All boom – 18.30 Radijski koncert (Nevenka Emri) – 19.00 Poročila – 19.15 Murski val – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Zimzelenčki (Bojan Pečnik) – 24.00 SNOP

**SOBOTA, 4. avgust** – 05.00 Dobro jutro – 08.00 Poročila – 08.30 Mali oglasi – 09.00 Poročila – 09.15 Soba buba haja, ponovitev sredine oddaje – Odkrivanje skrivnosti tega Tera 3000: podatki po kapljicah – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Potepajte se z nami – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Poročila – 12.45 Nagrada tedna – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romske 60 – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 All boom – 18.30 Radijski koncert (Nevenka Emri) – 19.00 Poročila – 19.15 Murski val – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Zimzelenčki (Bojan Pečnik) – 24.00 SNOP

**NEDELJA, 5. avgust** – 05.00 Dobro jutro – 07.00 Društvo krošnika – 07.30 Skupaj, együt, vküper, koncerti slovenskih in prekmurskih Madžarih – 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurcev – 08.30 Zamurjen – 09.00 Izbor tedenskega kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Potepajte se z nami – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Poročila – 12.45 Nagrada tedna – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romske 60 – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 All boom – 18.30 Radijski koncert (Nevenka Emri) – 19.00 Poročila – 19.15 Murski val – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Zimzelenčki (Bojan Pečnik) – 24.00 SNOP

**PONEDELJEK, 6. avgust** – 05.00 Vedro v dobro jutro! Irma, Boštjan – 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič – 08.00 Poročila – 08.30 Šport, porodnišnica – 09.00 Poročila – 09.15 Ponedeljkova tema – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.15 Peti potač, oddaja o avtomobilizmu (Miha Horvat) – 11.00 Poročila – 11.15 Športna oddaja – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Anketa – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.30 Mali oglasi – 14.00 Poročila – 14.15 Za zdravje – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.00 Poročila – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski – 24.00 SNOP

**TOREK, 7. avgust** – 05.00 Vedro v dobro jutro! Vida, Bojan – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 08.00 Poročila – 08.30 Besede, besede – 09.00 Poročila – 09.15 Med dvema ognjema – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Kratki stik – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavni glasbi, pogovori z najboljšimi – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Kološa, Bojan Rajk) – 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev – 19.00 Poročila – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Jukeboks (Boštjan Rous) – 24.00 SNOP

**SREDA, 8. avgust** – 05.00 Vedro v dobro jutro (Gabika in Duško) – 07.40 Peter Poročnik iz Beograda – 08.00 Poročila – 08.45 Džonžijevo pismo – 09.00 Poročila – 09.15 Vse poti vodijo v Evropo – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.15 Župan na obisku, MO Murska Sobota – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Trn v peti, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Biba buba baja – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Mursko-morski val (Simona Špindler) – 24.00 SNOP

**ČETRTEK, 9. avgust** – 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan – 07.40 Zagrebško pismo, Iva Konjevod Lukačič – 08.00 Poročila – 8.15 Kmetijski nasvet – 09.00 Poročila – 09.15 Kuharski nasvet – 10.00 Poročila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.00 Evropske novice – 12.05 Obvestila – 12.30 Vaš sosed znanstvenik – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Domača plošča, lestvica – 15.30 Događki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Mali radio – 19.00 Poročila – 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) – 20.00 Zadnja poročila – 20.05 Geza se zeza (Geza Farkaš) – 24.00 SNOP

## Kino

### Murska Sobota

Četrtek, 2. avgusta: ob 18.00 ameriški znanstvenofantastični akcijski film **Fantastični štirje: Prihod Srebrnega letalca** (Ioan Gruffudd, Jessica Alba, Chris Evans, r.: Tim Story), ob 20.00 dansko-švedska drama **Po poroki** (Mads Mikkelsen, Rolf Lassgård, Sidse Babbett Knudsen, r.: Susanne Bier)

Petek, 3. avgusta: ob 18.00 **Fantastični štirje: Prihod Srebrnega letalca**, ob 20.00 ameriška srhljivka **Disturbia** (Shia LaBeouf, Carrie-Anne Moss, David Morse, r.: D. J. Caruso)

Sobota, 4. avgusta: ob 18.00 **Fantastični štirje: Prihod Srebrnega letalca**, ob 20.00 **Disturbia**

Nedelja, 5. avgusta: ob 18.00 **Fantastični štirje: Prihod Srebrnega letalca**, ob 20.00 **Po poroki**

### Gornja Radgona

Julija in avgusta ne bo filmskih predstav!

## Napoved prireditev

### OTVORITEV

#### KRUPLIVNIK

V nedeljo, 5. avgusta, ob 9. uri bo v gasilskem domu otvoritev razstave ročnih del in domače obrti.

### KONCERT

#### MORAVSKE TOPLICE

V četrtek, 2. avgusta, ob 20. uri bo v šotoru pri slaščičarni nastopila skupina Zadnji moment

V petek, 3. avgusta, ob 20. uri bo v restavraciji hotela Termal plesna glasba z duetom Swing.

V soboto, 4. avgusta, ob 20. uri bo na Moravski noči nastop Veselih Štajerk in skupine El Combo Mexico Band Mariachi.

### VELIKA POLANA

V četrtek, 2. avgusta, ob 21. uri bosta na Pomurskem poletnem festivalu nastopili skupini D'Kwaschen Retashy in Skok. V petek, 3. avgusta, bo koncert Ansambla Lojzeta Slaka in skupine Big Foot Mama. V soboto, 4. avgusta, bosta nastopila Srakova banda ter Vlado Kreslin z Malimi bogovi in Beltinško bando. V nedeljo, 5. avgusta, bo nastopila Natalija Verboten s svojo skupino.

### MURSKA SOBOTA

V petek, 3. avgusta, ob 20. uri bo na trgu pred Galerijo v okviru Soboškega poletja 2007 nastopila Carmen Sonno (Murska Sobota, soul pop šanson).

V soboto, 4. avgusta, ob 10. uri bo na trgu pred Galerijo nastopil Zdenek Bily Dixieland Band (Pomurje, glasba, ki bi jo Louis Armstrong še danes z veseljem igral). Ob 20. uri bo nastopila skupina Flamenco Trio (Slovenija, flamenco glasba in ples).

V soboto, 4. avgusta, ob 10. uri bo pri centru Mercator nastopila Srakova banda »Markovsko«, akustična glasba s cimbalami).

V soboto, 4. avgusta, ob 17. uri se bo na stadionu Fazaneriya začela prireditev Črno-bejla nouč, ki jo pripravljajo navijači Mure 05 Black Gringos. Nastopili bodo: DJ Bibi-B, DJ Kuli in Stekli psi. Ob polnoči je predviden ognjemet.

### GRAD

V nedeljo, 5. avgusta, ob 11. uri bo v kulturni dvorani predstavitev nove zgoščenke »Kdor poje rad, je v srcu zmeraj mlad« Pevcev ljudskih pesmi KD F. Prešerna Grad Kot gostje bodo nastopili Fantje iz Male Nedelje in člani upokojenskega zbora iz Bakovec.

### LJUTOMER

V ponedeljek, 6. avgusta bo v okviru spremljevalnih prireditev Grossmannovega festivala filma in vina Disco 70's Party. V torek, 7. avgusta, bo nastopil DJ Raging Bull (film-psycho-rock »ludilo«). V sredo, 8. avgusta, bodo na hip hop večeru nastopili Klemen Klemen, Bleed On in Stekli psi (dvorana Partizan).

### DOGODEK

#### VELIKA POLANA

V petek, 3. avgusta, ob 11. uri bo v domu krajanov zaključna slovesnost 4. konference združenja Evropskih vasi štokelj.

V soboto, 4. avgusta, ob 13. uri bo pri ŠRC Berek 4. vseslovensko tekmovanje čolnov lastne izdelave Sam svoj čolnar 2007.

### BELTINCI

V soboto, 4. avgusta, ob 17. uri bo pred gasilskim domom prevzem in blagoslovitev novega gasilskega vozila. Sledi veselo rajanje z bogatim srečelovom.

### PERTOČA

V soboto, 4. avgusta, bo v župnijski dvorani in vaško-gasilskem domu prireditev Srečanje v moji domovini, ki se ga bodo udeležili Slovenci, ki živijo in delajo v Stuttgartu in okolici. Slovensko mašo bo daroval pomožni škof dr. Peter Štumpf. Ob 18. uri bo potekal kulturni program. Pripravljata Slovensko kulturno društvo Slovenija in slovenska župnija v Stuttgartu!

### MURSKA SOBOTA

Vsak torek v avgustu ob 18. uri poteka na zahodni strani gradu v parku brezplačna poletna vadba joge. V primeru dežja bo vadba v gasilskem domu. Inf: 041 788 063.

**Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.**

Podatke za informiranje, d. d. UL arh. Novaka 12, Murska Sobota

## Napoved prireditev

### DOGODEK

#### LENDAVA

Program CID-a med počitnicami (od 9.30 do 12.30): ponedeljek: *dan družabnih iger*, torek: *filmski dan*, sredo: *ustvarjalne delavnice*, četrtek: *športne igre*, petek: *delavnice za otroke*

### GLEDALIŠČE

#### LENDAVA

V petek, 3. avgusta, ob 18. uri bo na dvorišču centra Banffy lutkovna predstava Ernest in Celestina režiserke Maje Buckel v izvedbi Lutkovnega gledališča Margrite Gysin iz Liestala v Švici.

### VELIKA POLANA

V petek, 3. avgusta, ob 19. uri bo na Pomurskem poletnem festivalu gledališka komedija Chick Taun – Dödöli western.

### PREDAVANJE

#### GORNJA RADGONA

V torek, 7. avgusta, ob 15. uri bo v svetovalnici Jozefine delavnica Samozavest za dekleta.

### FILM

#### IJUTOMER

Program Grossmannovega festivala: **ponedeljek, 6. avgusta**: ob 19.00 tiskovna konferenca in vinska razstava (kulturni dom), 21.00 Kakor v nebesih tako na zemlji (kulturni dom), 21.30 Manevri (kino Mitra); **torek, 7. avgusta**: 17.00 Konec avgusta v hotelu Ozon (kulturni dom), 19.00 Hladni plen (kulturni dom), 21.00 Zlo (kulturni dom), 21.30 »U brdimi, horori: srpski film strave« (kino Mitra), 23.00 Diktatorji se poljubljajo boljše (kino Mitra); **sreda, 8. avgusta**: 17.00 Hladni plen (kulturni dom), 19.00 Hladna ura (kulturni dom), 21.00 Zlomljeno (kulturni dom), 21.30 Katane, lignje, bradavice (kino Mitra), 23.00 Bore Lee: Zlati nunački (kino Mitra), 20.00 Toksični maščevalec (kino Partizan), 21.30 Kdo neki tam poje (letni kino Oaza), 23.00 Smrt nosna iznajdba (letni kino Oaza), cel dan: seminar filmarja Lloyda Kaufmana Make Your Own Damn Movie!

### MALA NEDELJA

V soboto, 4. avgusta, ob 21. uri bo na športnem igrišču projekcija filma Šejtanov bojevnik, zmagovalca Grossmannovega festivala 2006.

### RAZSTAVE

#### MURSKA SOBOTA

V razstavnih prostorih Pokrajinskega muzeja je do 12. septembra na ogled razstava Jože Plečnik (1872 – 1957) – arhitekt v Ljubljani, Pragi in na Dunaju.

Odpiralni čas Galerije v juliju in avgustu je od 10. do 16. ure od torka do petka ter od 9. do 12. ure v soboto. V času od 1. do 20. avgusta je Galerija zaprta zaradi priprave razstave Evropski triennale male plastike.

V Pokrajinski in študijski knjižnici je na ogled razstava 50 let Sputnika – Vpliv vesoljskih raziskav na razvoj znanosti in tehnologije

V razstavišču trgovine Mass v BTC-ju je do 31. avgusta na ogled razstava del članov Foto kluba Murska Sobota z naslovom Portret.

### LENDAVA

V prostorih gradu so do 20. avgusta na ogled dela, nastala na 12. mednarodni mladinski likovni koloniji Lindart Lendava 2007.

### HOTIZA

V vašem domu je do konca avgusta na ogled likovna razstava likovnega društva Mavrica in likovne sekcije Mozaik Društva upokojencev Murska Sobota. Naslov razstave je Življenje ob reki Muri.

### BELTINCI

V prostorih gradu je na ogled prvi del stalne razstave Zgodovina zdravstva v Pomurju.

### ČRENŠOVCI

V sejni sobi občine je do 31. avgusta na ogled samostojna razstava dvajsetih likovnih del Nade Riltop iz Murske Sobote.

### GORNJA RADGONA

V Galeriji kulturnega doma je do 11. avgusta na ogled razstava reliefov učencev OŠ I in OŠ II iz Murske Sobote. Reliefi so nastali pod mentorstvom likovnega pedagoga Matjaža Gederja.

### LJUTOMER

V Galeriji Anteja Trstenjaka je na ogled razstava umetniških likovnih del slikarja Rudija Urana iz Maribora z naslovom Piktografuralije.

### LAASFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je na ogled razstava Toposcapes/Topološki pobezi, kjer sodelujejo umetniki iz Slovenije, Avstrije, Srbije in Bolgarije. Kuratorja razstave sta Marina Gržinić in Walter Seidl.

### FEHRING

V hiši Gerberhaus je do 28. oktobra na ogled razstava Usoda meje: Avstrija–Slovenija–Madžarska 1914–2004.

Napovedi vaših prireditev lahko pošljete tudi na elektronski naslov: [tomo.koles@p-inf.si](mailto:tomo.koles@p-inf.si).



Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz  
srednji val 648 kHz

### LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE

#### LESTVICA NAŠEGA SRCA

Triljubljani – Slovenski zvoki  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica

#### LESTVICA OBIMURSKA ZABAVNE GLASBE

Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica

#### LESTVICA OBIMURSKA ZABAVNE GLASBE

Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica  
Kuhinja: Rosvita Pesek, novinarka in urednica

Kupon št. 31 – glasujem za skladbo

## Delimo vstopnice za kino – kupon št. 31

Največja produkcija indijskih filmov, t. i. Bollywooda, izhaja iz mesta Bombay oz. Mumbai. Našo nagrado – dve kino vstopnici zastonj – pa dobi Igor Kreslin, Gornja Bistrica 82, 9232 Črenšovci. Čestitamo! Naslednje nagrado vprašanje pa je:

*Napišite originalno ime Srebrnega letalca!*

Odgovore pošljite do torka, 7. avgusta, na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po e-pošti: [tomo.koles@p-inf.si](mailto:tomo.koles@p-inf.si).



## VESTNIKOV KOLEDAR

|   |           |         |
|---|-----------|---------|
| Č | 2. avgust | ALFONZ  |
| P | 3. avgust | LIDIJA  |
| S | 4. avgust | DOMINIK |
| N | 5. avgust | MARIJA  |
| P | 6. avgust | LJUBO   |
| T | 7. avgust | KAJETAN |
| S | 8. avgust | MIRAN   |

6. avgusta bo sonce vzhlo ob 5. uri in 50 minut, zašlo pa ob 20. uri in 24 minut. Dan bo tako dolg 14 ur in 34 minut. 5. avgusta ob 23. uri in 21 minut bo na nebu nastopil zadnji krajec.

## Tečajnica Banke Slovenije - referenčni tečaji ECB 31. julija 2007

X enot nacionalne valute za 1 evro

| Država       | Valuta           | Ozn. val. | Šifra val. | Tečaj  |
|--------------|------------------|-----------|------------|--------|
| ZDA          | ameriški dolar   | USD       | 840        | 1,3707 |
| Hrvaška      | hrvaška kuna     | HRK       | 191        | 7,3085 |
| Madžarska    | madžarski forint | HUF       | 348        | 250,45 |
| Švica        | švicarski frank  | CHF       | 756        | 1,6519 |
| V. Britanija | angleški funt    | GBP       | 826        | 0,6740 |

www.vestnik.si

## Corsa v avtobus: eden mrtev, dva ranjena



Nov teden, stara zgodba. Tako bi lahko dejali za prometnice v pokrajini ob Muri. Po zadnjem tednu, ko so v prometnih nesrečah umrli štirje ljudje, se je namreč le v ponedeljek zaradi nepredvidnosti in predvsem spolzkih ter mokrih cest zgodilo kar osem nesreč. En človek je umrl, tri osebe so bile hudo poškodovane, deset pa lažje. Zjutraj je trk tovornjakov v Lomanošah pri Gornji Radgoni poskrbel za že znane zastoje, ki nastanejo, ko na tej cesti – junija jo je prevozilo približno 110 tisoč tovornjakov – pride do prometne nesreče. V trčenju nihče ni bil ranjen, so se pa zato v nesreči okrog 11. ure pri Kupšincih, dobre tri kilometre iz Murske Sobotice, huje ranili trije ljudje. Jože Priša, glasnik pomurskih policistov, je sporočil, da se je nesreča zgodila, ko je 71-letni voznik opala corse na poti v Mursko Sobotico nenadoma zavil na drug del ceste in se čelno zaletel v avtobus, ki ga je vozila 33-letna Avstrijka. Po trčenju je avtobus, v katerem na srečo ni bilo potnikov, zaneslo v jarek, corso pa je obrnilo za 180 stopinj in je v tem položaju tako obstala na kolesih sredi ceste. Krivca nesreče in dva sopotnika so iz razbite pločevine rešili gasilci. Vsi trije iz avta so se v nesreči poškodovali – voznik Oto Vogrinčič iz Žiberc pri Apačah tako zelo, da je v torek zvečer umrl v rakičanski bolnici. Avstrijka se v nesreči ni poškodovala. Hudo jo je skupila tudi sopotnica v avtu, v katerega je na Hotizi trčil tovornjak. Avtomobil je tam zavijal levo, tovornjakar pa, ker je peljal preblizu, ni mogel pravočasno ustaviti. Letos je v prometu v Pomurju življenje izgubilo že 18 ljudi. Andrej Bedek

## Skriti gost

Terme 3000, Radio Murski val in Vestnik so tudi minulo soboto pripravili na kopališču Term 3000 zelo odmevno akcijo SKRITI GOST. Čeprav so bile osebne karakteristike skritega gosta, ki jih je Radio Murski val predstavljal poslušalcem v sobotnem dopoldanskem času, precej skope, pa so ga poslušalci in poznejše tudi kopalci in kopalke hitro odkrili. S svojim prihodom na kopališče je takoj vzbudil pozornost Kliton Bozgo, nogometna legenda, ki sedaj igra v ekipi MURE 05. Kmalu po tem ko je povezovalac sobotne akcije Bojan RAJK objavil začetek iskanja skritega gosta in povabil k sodelovanju vse, ki si bodo pravilno



sestavili podobo gosta iz osebnih značilnosti, ki jih je skrbno pripravila Maja Pretnar, je že prišlo obvestilo o tem, da je skriti gost odkrit. V pravem trenutku na pravem mestu je bil v soboto dobitnik lepe nagrade – letne vstopnice TERM 3000 – Jožef GALAC iz Murske Sobotice. Zaupal je, da skritega gosta ni bilo težko prepoznati, saj se sam zanima za nogomet in tudi Klitona Bozga pozna, tako da ga je prepoznal že v dopoldanskem času, ko je poslušal Murski val. Tako ga je moral le pripeljati do Pikapolonice – napihnjenega balona, kjer ga je čakala ekipa Murskega vala in predstavnik Term 3000. Sledil je kratek pogovor z dobitnikom nagrade, Milanom Grahamom iz Term 3000 ter SKRITIM GOSTOM Klitonom Bozgom in ... akcija je bila končana. Seveda samo do prihodnje sobote, ko boste na Murskem valu lahko med 8.00 in 10.00 uro izvedeli kaj več o naslednjem skritem gostu. Po 15.00 uri pa ga boste morali le poiskati na kopališču TERM 3000 V Moravskih Toplicah in ga pripeljati na dogovorjeno mesto – šotor PIKAPOLONICA – in nagrada bo vaša. Veliko sreče in tudi zabave vam želimo in seveda lepo vreme, tako da bo obisk še prijetnejši. BORA

## Poletne akcije radia Murski val in Vestnika

## Odkrijte skritega gosta



# 20%

POPUSTA

pri nakupu celodnevne vstopnice  
v soboto, 4. avgusta 2007

NA KOPALIŠČU V TERMAH 3000  
V SOBOTO POPOLDNE  
(med 15.00 in 17.00)

Prvi, ki ga odkrije, dobi vstopnico za  
kopanje do konca letošnjega leta.

Že med 8.00 in 10.00 dopoldne poslušajte  
Murski val, da bo odkrivanje lažje.

S priloženim originalnim kuponom vstopnica za sobotno  
celodnevno kopanje z 20-odstotnim popustom.

Podjetje za informiranje Murska Sobotica, d. d., Ul. arh. Novaka 13, Murska Sobotica

## Naročam VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica)

Ime in priimek: \*

Ulica:

Poštna številka in kraj:

Davčna številka ali rojstni podatki:

Datum:

Podpis:

Naročnino želim plačevati (označi):

- ☐ po položnici - letno 65,00 evra  
☐ po položnici - polletno 32,50 evra  
☐ po položnici - trimesečno 16,25 evra  
Več informacij: 02 538 17 20.

Pozornost novemu naročniku,  
ki se na časopis naroča  
PRVIČ: Vestnikova majica

Igrajte se s  
SESTAVLJANKO

Vsi, ki boste 19. in 26. julija ter 2., 9., in 16. avgusta zbirali sličice (skupno pet) in jih pravilno sestavili, prinesli sestavljanke v naročniško službo Vestnika – SAMO do 23. avgusta –, boste prejeli kupon, ki ga boste pri blagajnah Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni zamenjali za brezplačno vstopnico.

Podjetje za informiranje Murska Sobotica, d. d., Ul. arh. Novaka 13, Murska Sobotica



V Šalovcih bodo slavili svoje ke. Tokrat gre za razpis za sežke krajanov. Odprti bodo vodovod, predstavlja rešitev rano Krko. No, naslovi so bo verjetno se pomurje saj naj bi takrat odprli rano enoto MBA Akadriji

\*\*\*\*  
Elektrarne so postale pomurjska moda. Vse je postalo elektriki, le Ledavsko jazo pri Kraščin se ne najde v reki. Pa bi se lahko, saj bi bili rabili za pridobivanje biogazne energije. Ima naravno in tudi biomase naj bi bilo volj.

\*\*\*\*  
Ob vsej živosti nesreče je globalnega središča se je »fešta« šele obeta, in tisto tobra, ko naj bi imel rešitev tober fest in kongres nacionalne tretje poti, ki bi končno trasirati svojo pot v delu države.

\*\*\*\*  
Potem ko se je v okviru pobude tumeje odgovoril sodelovanju v pomurskem privlačnem trenutno drugi tenor, si je tenor oziroma koncertni ster ne upa več objektivno tur, bolj razumljivo okoliščine.

\*\*\*\*  
V ponedeljek je širše po dolgem času pričakani javni nastop na balnijske republike. Govorila ni bilo, ker je bil avtor rec, ki bi moral izreči zahvale in hkrati besede brodošice odhajajočemu prihajajočemu v delavk, zadnan na gozdnih Načrtovali je, da bo za osemnajst lukenj do stih in trideset. Toda se mu zaradi prevladnosti trave nikakor ni se je zavlekla v pozem bila prekinjena. Nada je bilo v torek. Zaradi njenosti v igro na prireditelji poslali niti sta, ki opravičil njegovo začetek

\*\*\*\*  
V Ljutomeru so mesečno no dočakali objekta, neješe ohlajanje in wellness rekreacije. Tak ne bo potrebno več znanimi vodom, v bazenu. Za delno poskrbeli tudi naravn za to, zaenkrat edino no ponudbo kopanja, qu, ni pričakovati tiska, kaj šele zahtevala preverjati skega porenka.

\*\*\*\*  
Zaradi pomurjske smetane na prostem za letos ni predvidena dnja si odpušča, ki pred škofijsko roma slo vijo v Turnišču. Zato izvajalci sodelujejo niti na jagode, ki pridom predelali in kot razvojno proizvod

BESEDA M KORA